

Ministerstvo životního prostředí

I R Z

INTEGROVANÝ REGISTR
ZNEČIŠŤOVÁNÍ

2012

**INTEGROVANÝ REGISTR ZNEČIŠŤOVÁNÍ
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Souhrnná zpráva za rok 2012**

INTEGROVANÝ REGISTR ZNEČIŠŤOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Souhrnná zpráva za rok 2012

Praha, leden 2014

Ministerstvo životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
Praha, 2014

Zpracovali:

Ministerstvo životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
Ing. Mgr. Eduard Hlavatý
Ing. Jana Dědinová, PhD.

Datové výstupy z IRZ dodala CENIA, česká informační agentura životního prostředí.

Kontakty

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Sekce technické ochrany životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10
<http://www.mzp.cz>

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Úsek technické ochrany životního prostředí
Oddělení ISPOP a IRZ
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10
<http://www.cenia.cz/>

Odkazy

Integrovaný registr znečišťování – <http://www.irz.cz/>.

Souhrnná zpráva vychází z účinných právních předpisů pro ohlašování údajů za rok 2011. Údaje za rok 2012 uváděné v publikaci jsou platné k 30. 6. 2013. Aktuální údaje a informace o provedených změnách v ohlášených údajích jsou dostupné na <http://www.irz.cz/>.

Všechna práva vyhrazena! Citace bez uvedení zdroje, komerční rozmnožování, distribuce nebo jiné využití jakékoli části této zprávy bez souhlasu vydavatele (MŽP) bude chápáno jako neoprávněný zásah do autorských práv.

Souhrnná zpráva o IRZ za rok 2012
Vydalo Ministerstvo životního prostředí, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, v roce 2014.
<http://www.mzp.cz>

© Ministerstvo životního prostředí, 2014
ISBN 978-80-7212-598-2

OBSAH

SOUHRN	5
Hlavní zjištění – provozovatelé ohlašující do IRZ	6
Hlavní zjištění – úniky a přenosy znečišťujících látek	6
Hlavní zjištění – přenosy odpadů	7
ÚVOD	8
1. OHLAŠOVÁNÍ DO IRZ ZA ROK 2012.	9
1.1 Právní předpisy pro ohlašování údajů do IRZ za rok 2012	9
1.1.1 Nařízení o E-PRTR	9
1.1.2 Zákon o IRZ	9
1.1.3 Nařízení vlády o IRZ	10
1.2 Rozsah IRZ pro rok 2012	11
1.3 Vznik ohlašovací povinnosti za rok 2012	12
1.3.1 Ohlašující subjekty	12
1.4 Rozsah ohlašovací povinnosti za rok 2012	13
1.5 Rozsah údajů požadovaných pro ohlašování	13
1.6 Forma ohlašování	13
1.7 Termín plnění ohlašovací povinnosti	13
1.8 Zveřejnění údajů ohlášených do integrovaného registru znečišťování za rok 2013	14
1.9 Národní geoportál INSPIRE	14
2. POČET PROVOZOVATELŮ OHLAŠUJÍCÍCH DO IRZ ZA ROK 2012	15
2.1 Počet provozovatelů s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR	16
2.2 Ekonomická činnost ohlašujících provozoven	19
3. HLÁŠENÍ DO IRZ ZA ROK 2012 PODLE TYPU ÚNIKU A PŘENOSU LÁTEK	21
4. HODNOCENÍ OHLÁŠENÝCH ÚDAJŮ PODLE SKUPIN LÁTEK	27
4.1 Anorganické látky	28
4.1.1 Azbest	30
4.1.2 Celkový dusík a celkový fosfor	31
4.1.3 Fluoridy (jako celkové F)	31
4.1.4 Chloridy (jako celkové Cl)	32
4.1.5 Kyanidy (jako celkové CN)	32
4.1.6 Polétavý prach (PM ₁₀)	33
4.1.7 Anorganické látky – významné zdroje	33
4.2 Ostatní plyny	38
4.2.1 Amoniak (NH ₃)	41
4.2.2 Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	41
4.2.3 Hydrochlorofluorohlodíky (HCFC)	41
4.2.4 Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	42
4.2.5 Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	42
4.2.6 Oxid uhelnatý (CO)	42

4.2.7	Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂)	43
4.2.8	Oxidy síry (SO _x /SO ₂)	43
4.2.9	Ostatní plyny – významné zdroje	43
4.3	Ostatní organické látky	51
4.3.1	Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	54
4.3.2	Fenoly (jako celkové C)	53
4.3.3	Formaldehyd	55
4.3.4	Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH/PAU)	55
4.3.5	Styren	55
4.3.6	Ostatní organické látky – významné zdroje	56
4.4	Těžké kovy	62
4.4.1	Arsen a sloučeniny (jako As)	65
4.4.2	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	65
4.4.3	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	66
4.4.4	Měď a sloučeniny (jako Cu)	66
4.4.5	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	66
4.4.6	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	67
4.4.7	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	67
4.4.8	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	68
4.4.9	Těžké kovy – významné zdroje	68
4.5	Chlorované organické látky	74
4.5.1	Dichloromethan (DCM)	77
4.5.2	Halogenované organické sloučeniny (AOX)	77
4.5.3	PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	78
4.5.4	Polychlorované bifenyly (PCB)	78
4.5.5	Tetrachlorethylen (PER)	79
4.5.6	Chlorované organické sloučeniny – významné zdroje	79
4.6	Skleníkové plyny	84
4.6.1	Fluorované uhlovodíky (HFC)	87
4.6.2	Methan (CH ₄)	87
4.6.3	Oxid uhličitý (CO ₂)	87
4.6.4	Skleníkové plyny – významné zdroje	88
4.7	Pesticidy	91
5.	PŘENOSY ODPADŮ MIMO PROVOZOVNU	92
5.1	Souhrnné údaje o přenosech odpadů ohlášených do IRZ	92
5.2	Provozovny ohlašující přenosy odpadů v jednotlivých krajích ČR	94
5.3	Provozovatelé podle množství přenosů odpadů	99
5.4	Přenos odpadů do zahraničí	101
6.	ZHODNOCENÍ OHLAŠOVÁNÍ ÚDAJŮ DO IRZ ZA ROK 2012	102
	Důležité pojmy	103
	Použité zkratky	105
	Použité prameny	107

SOUHRN

Právní rámec ohlašování do integrovaného registru znečišťování za rok 2012

Pro ohlašovací rok 2012 se plnění ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování (IRZ) řídilo následujícími platnými právními předpisy:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek, a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (nařízení o E-PRTR),
- Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, v platném znění,
- Zákon č. 77/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony¹,
- Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí,
- Nařízení vlády č. 450/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí.

Rozsah údajů ohlašovaných do integrovaného registru znečišťování za rok 2012

Ohlašovací povinnost do IRZ za rok 2012 byla spuštěna, pokud byly v provozovně překročeny ohlašovací prahy pro jednotlivé ohlašované látky (v únicích do ovzduší, vody nebo půdy nebo v přenosech v odpadních vodách mimo provozovnu nebo v odpadech mimo provozovnu – příloha II Nařízení o E-PRTR a příloha č. 1 a č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění) nebo také pokud bylo za rok přeneseno více než 2 tuny nebezpečného nebo 2 000 tun ostatního odpadu mimo provozovnu. Ohlašovací povinnost vznikala pouze v případě **překročení ohlašovacích prahů**.

Způsob a forma ohlašování do integrovaného registru znečišťování za rok 2012

Ohlašovací proces do IRZ byl primárně realizován elektronickou cestou prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění, přímo určuje elektronický způsob ohlašování.

Termín plnění ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování za rok 2012

Za ohlašovací rok 2012 plnili provozovatelé ohlašovací povinnost v termínu do **31. března 2013**.

Zveřejňování údajů ohlášených do integrovaného registru znečišťování za rok 2012

Zveřejnění údajů ohlášených za rok 2012 do IRZ proběhlo k 30. 9. 2013 na stránkách <http://www.irz.cz/>.

Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek

Na základě povinnosti vyplývající z článku 7 odst. 2 písm. b) nařízení č. 166/2006/ES poskytla k 31. březnu 2013 Česká republika Komisi a Evropské agentuře pro životní prostředí údaje ohlášené provozovateli činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR za ohlašovací rok 2011. Do E-PRTR byly nahlášeny údaje o 769 provozovnách.

¹ Kromě zákona č. 77/2011 Sb., byl zákon č. 25/2008 Sb. novelizován zákonem č. 227/2009 Sb., zákonem č. 281/2009 Sb. a zákonem č. 201/2012 Sb. Uvedené novelizace se netýkaly problematiky ohlašování údajů do IRZ, proto nejsou uvedeny ve výčtu hlavních právních předpisů pro IRZ.

Hlavní zjištění – provozovatelé ohlašující do IRZ

- Celkový počet provozovatelů ohlašujících do IRZ za rok 2012 byl 4 963. Oproti předchozímu ohlašovacímu roku se tak celkový počet ohlašujících poprvé v historii IRZ meziročně snížil o 20 a oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2004 se zvýšil o 4 090 provozoven.
- Z hlediska počtu provozoven ohlašujících do IRZ v krajích ČR byl nejčetněji zastoupen Středočeský kraj (623 provozoven). Kromě Karlovarského kraje (97), který je tradičně nejméně zastoupený, bylo ve všech krajích provedeno ohlášení za více než 200 provozoven.
- Významně vyšším počtem byly zastoupeny provozovny bez činnosti uvedené v příloze I nařízení o E-PRTR, kterých bylo v ohlašovací roce 2012 celkem 4 141. Největší počet E-PRTR provozoven byl ve Středočeském kraji (116), avšak z hlediska podílu na celkovém počtu provozoven v kraji je v popředí Ústecký kraj (22,3 %).
- Největší zastoupení E-PRTR provozoven mělo odvětví intenzivní živočišné výroby a akvakultury (195 provozoven). Na opačném konci se nachází pouhých 16 provozoven zabývajících se výrobou a zpracováním papíru a dřeva. Obecně největší zastoupení měly provozovny zabývající se výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (593 provozoven).

Hlavní zjištění – úniky a přenosy znečišťujících látek

- Nejčastějším typem úniku či přenosů látek uvedeným v jednotlivých hlášeních byly úniky do ovzduší (866 provozoven) a přenosy látek v odpadech (810 provozoven). Nejnižší četnost hlášení byla zaznamenána u přenosů v odpadních vodách (71 provozoven). Úniky do půdy nebyly ohlášeny ani jednou provozovnou. Úniky do vody ohlásilo 113 provozoven.
- Z hlediska počtu látek byl nejvyšší počet ohlášen v únicích do ovzduší (39) a v přenosech v odpadních vodách (28).
- Nejběžněji ohlašovanými látkami v únicích do ovzduší byly: amoniak, styren, oxidy dusíku, oxidy síry, oxid uhličitý, HCFC a z těžkých kovů rtuť.
- Nejběžněji ohlašovanou látkou v únicích do vody byl zinek, celkový dusík, nikl a celkový organický uhlík.
- V únicích do půdy nebyla ohlášena ani jedna látka.
- Nejběžněji ohlašovanými látkami v přenosech v odpadních vodách byl celkový organický uhlík, zinek a fenoly.
- Nejběžněji ohlašovanými látkami v přenosech v odpadech byly obecně těžké kovy.
- Nejvýznamnější skupinou látek byly těžké kovy. Sledují se ve všech typech úniků a přenosů, patřily rovněž jako v předchozím roce k nejčetněji ohlašovaným polutantům a dosahují vysokých ohlášených množství.
- V únicích do ovzduší byly významnými skupinami látek skleníkové plyny a ostatní plyny, které se v jiných typech úniků a přenosů nesledují vůbec (skleníkové plyny), nebo velice omezeně (ostatní plyny). Největší množství u skleníkových plynů bylo ohlášeno, jako každý rok, za oxid uhličitý. Zmínit lze rovněž zvyšující se význam poléťavého prachu.

Hlavní zjištění – přenosy odpadů

- V ohlašovací roce 2012 ohlásilo nebezpečný odpad celkem 4 104 provozoven a ostatní odpad 995 provozoven. V případě ostatního odpadu bylo zaznamenáno velké množství provozoven ohlašujících podlimitní množství (484).
- V ohlášeném množství odpadu v IRZ za rok 2012 převažovala, stejně jako v předchozích letech, kategorie ostatní odpad (5,7 miliónů tun). Množství nebezpečného odpadu bylo ohlášeno řádově méně (665 tisíc tun).
- Co se týče nadlimitních a podlimitních údajů, u ostatního odpadu bylo evidováno 49 % podlimitních hlášení (484 provozoven). U nebezpečného odpadu tvořila podlimitní hlášení pouhá 2,24 % z celkového počtu podaných hlášení o nebezpečném odpadu (4104 provozoven). Drtivou většinu odpadů ohlašují provozovny s nadlimitními údaji (51,36 % v případě ostatního odpadu, resp. 97,76 % v případě nebezpečného odpadu).
- Ostatní odpad byl ve většině případů (64 %) předán k využití a nebezpečný odpad byl předáván zejména k odstranění (71 %). Tento poměr přibližně odpovídá i roku 2011.
- Z hlediska počtu provozoven ohlašujících nebezpečné odpady v jednotlivých krajích dominoval kraj Středočeský (501), avšak nejvyšší množství nebezpečného odpadu bylo ohlášeno v Moravskoslezském kraji (109 tis. tun).
- U ostatního odpadu dominoval z hlediska četnosti i ohlášeného množství Moravskoslezský kraj, kde 83 provozoven ohlásilo přes 1,2 mil. tun ostatního odpadu.
- Údaje o přenosech nebezpečného odpadu ohlásilo 563 provozoven a údaje o přenosech ostatního odpadu ohlásilo 270 provozoven s činností E-PRTR. U obou skupin byly nejčteněji zastoupeny provozovny z odvětví výroby a zpracování kovů.
- Podíl E-PRTR provozoven na ohlášeném množství nebezpečného i ostatního odpadu byl téměř shodný a činil něco přes 53 %.
- Na ohlášeném množství ostatního odpadu se nejvíc (28 %) podílely provozovny zabývající se nakládáním s odpady.
- U nebezpečného odpadu měly na ohlášeném množství největší podíl (19 %) provozovny zabývající se výrobou základních kovů (slévárstvím).
- Odpad předávaný provozovnami do zahraničí byl předán zejména do Německa. Jako další cílové destinace byly uvedeny Slovensko, Rakousko a Belgie.

ÚVOD

Předkládaná souhrnná zpráva obsahuje komplexní informace o ohlašování do integrovaného registru znečišťování (IRZ) za rok 2012. Jedná se o pravidelnou publikaci Ministerstva životního prostředí, hodnotící průběh a výsledky ohlašování do IRZ.

Vydávání souhrnných zpráv odpovídá povinností vyplývajícím z Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek, který Česká republika podepsala v roce 2003 a ratifikovala v roce 2009.

1 OHLAŠOVÁNÍ DO IRZ ZA ROK 2012

1.1 Právní předpisy pro ohlašování údajů do IRZ za rok 2012

Rozsah integrovaného registru znečišťování (dále rovněž „IRZ“), stejně tak jako povinnosti ohlašujících subjektů či přístup veřejnosti k informacím, upravovaly pro rok 2012 právní předpisy přijaté na evropské a národní úrovni. Jejich přehled uvádí *tabulka 1*.

Tabulka 1: Hlavní právní předpisy pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování za rok 2012

ČÍSLO PŘEDPISU	NÁZEV PŘEDPISU
166/2006/ES	Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES), kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek, a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES.
25/2008 Sb.	Zákon o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, v platném znění.
145/2008 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, v platném znění.

1.1.1 Nařízení o E-PRTR

Dne 4. 2. 2006 bylo v Oficiálním věstníku Evropské unie publikováno nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (dále též „nařízení o E-PRTR“). Nařízení mělo zásadní dopady na stávající registry členských zemí EU (z hlediska rozsahu sledovaných látek, činností i dalších parametrů). První ohlašovací rok podle nařízení o E-PRTR byl rok 2007².

1.1.2 Zákon o IRZ

Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění (dále rovněž „zákon o IRZ“),³ lze v obecné rovině rozdělit na dvě části. První část obsahuje ustanovení k integrovanému registru znečišťování. Druhá část kodifikuje fungování integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (dále rovněž „ISPOP“).

Zákon v § 1 v návaznosti na nařízení o E-PRTR upravuje integrovaný registr znečišťování životního prostředí (zkráceně „integrovaný registr znečišťování“, též „IRZ“) jako veřejně přístupný informační systém úniků a přenosů znečišťujících látek, jehož výstupy jsou součástí evropského PRTR. Je stanovena jasná vazba na evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek na úrovni Evropských společenství. Správcem IRZ bylo určeno Ministerstvo životního prostředí (§ 2).

Vymezení povinných subjektů upravuje § 3 zákona (odst. 1 a odst. 2). Zákon o IRZ ponechal rozsah ohlašujících subjektů, který zakotvoval zákon o integrované prevenci⁴ a jeho prováděcí předpisy. Úniky látek do ovzduší a přenosy látek v odpadech nad rámec nařízení o E-PRTR stanoví prováděcí právní předpis⁵ (§ 3 odst. 3). Termín ohlašování upravuje § 3 odst. 4. Formu a způsob předání povinných údajů ošetřuje § 3 odst. 5. Definicí správních deliktů ve vztahu k IRZ obsahuje § 5 a § 6. Výkon státní správy je zákonem svěřen Ministerstvu životního prostředí (§ 7) a České inspekci životního prostředí (§ 8). Přechodná ustanovení (tzn. zejména stanovení prvního ohlašovacího roku, za který plní provozovatelé vymezení v § 3 ohlašovací povinnost), specifikuje § 9.

2 Nařízení č. 166/2006/ES bylo popisováno v předchozích souhrnných zprávách.

3 Zákon byl novelizován zákonem č. 227/2009 Sb. (účinnost od července 2010), zákonem č. 281/2009 Sb. (účinnost od ledna 2011), zákonem č. 77/2011 Sb. (účinnost od března 2011) a zákonem č. 201/2012 Sb. (účinnost od září 2012). Problematiky IRZ se týkala novelizace zákonem č. 77/2011 Sb.

4 Zákon č. 76/2002 Sb., v platném znění (zákon o integrované prevenci).

5 Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění, nahradil části vztahující se k IRZ v zákoně o integrované prevenci, byly zrušeny příslušné pasáže zákona č. 76/2002 Sb., a prováděcí právní předpisy⁶ (§ 10 zrušovací ustanovení a § 11). § 12 formuloval nové přechodné ustanovení v zákoně o integrované prevenci, které ošetřovalo období ohlašovacích let 2007 a 2008.

Zákon kromě IRZ zřizuje integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP), který vede Ministerstvo životního prostředí (§ 4) a je součástí jednotného informačního systému životního prostředí (JISŽP). V návaznosti na zřízení ISPOP byly provedeny přímé novelizace zákonů (zákon o vodách, zákon o odpadech, zákon o ovzduší, zákon o obalech), kterých se ISPOP dotýká (část třetí až šestá zákona – § 13–§ 20)⁷. Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění nabyl účinnosti dnem vyhlášení ve sbírce zákonů (§ 21) – 12. 2. 2008.

V roce 2011 byl zákon o IRZ novelizován zákonem č. 77/2011 Sb. účinným od 25. 3. 2011. Novela zákona přinesla změny jak v oblasti integrovaného registru znečišťování, tak i v oblasti integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP).

- Z hlediska problematiky IRZ se novelizace týkala zejména zpřesnění formulace sankčních ustanovení, ve kterých bylo jednoznačně doplněno, že neohlášení přenosů odpadů mimo lokalitu se považuje za správní delikt a tudíž za něj lze provozovatele sankcionovat.
- V oblasti ISPOP byly zákonem nově stanoveny způsoby plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Povinnost ohlašovat povinné údaje přes ISPOP byla doplněna o možnost splnit ohlašovací povinnost prostřednictvím datové schránky Ministerstva životního prostředí, určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.
- Další změny spočívaly ve vymezení datového standardu pro ohlašování, který pro jednotlivé ohlašovací povinnosti popisuje datovou strukturu, datový formát elektronického dokumentu a automatizované kontroly obsahu podaných hlášení. Termíny zveřejňování datových standardů se provázaly s termíny plnění jednotlivých ohlašovacích povinností a musí být zveřejněny nejméně šest měsíců před stanovenými termíny.
- Zákon dále stanovil **povinnost registrace do ISPOP** pro všechny ohlašovatele a některé další záležitosti.

1.1.3 Nařízení vlády o IRZ

Zmocňovací ustanovení (§ 3 odst. 1 písm. a) a b) v zákoně č. 25/2008 Sb., v platném znění, umožnilo provést konkretizaci ohlašovaných látek, prahových hodnot a údajů pro ohlášení do IRZ ve vládním nařízení. Nařízení vlády bylo přijato pod číslem 145/2008 Sb. (sbírka zákonů, ročník 2008, částka 46).

Nařízení vlády zejména upravilo seznam ohlašovaných látek a prahových hodnot u ohlašování látek, které nejsou výslovně uvedeny v přímo účinném nařízení č. 166/2006/ES tak, aby byl zachován dosavadní rozsah ohlašovacích povinností. Dále nařízení stanovilo údaje požadované pro ohlašování do IRZ, které vycházejí z údajů požadovaných právem ES od členských států.

V textové části obsahuje nařízení pouze tři paragrafy, přičemž se z větší části jedná (kromě paragrafu o účinnosti) o odkazy na přílohy. **Celkem má nařízení 3 přílohy, které jsou stěžejní z hlediska účelu nařízení:**

- **příloha č. 1** obsahuje znečišťující látky, jejichž úniky do ovzduší se ohlašují vedle požadavků práva Evropských společenství;
- **příloha č. 2** upravuje rozsah látek sledovaných v odpadech přenášených mimo provozovnu;
- **příloha č. 3** upravuje **údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování.**

Dne **1. 1. 2012 nabyla účinnosti novela nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění**, která byla publikována ve Sbírce zákonů **pod číslem č. 450/2011 Sb.** (Sbírka zákonů, ročník 2011, částka 154, rozeslána 29. 12. 2011, str. 5860–5861). **Zásadní změnou, kterou novela přinesla, byla úprava seznamu látek uvedených v příloze č. 2 k nařízení vlády.**

6 Nařízení vlády č. 368/2003 Sb., nařízení vlády č. 304/2005 Sb., vyhláška č. 472/2004 Sb.

7 Provozovatelů, kteří podávají hlášení do IRZ, se ohlašování vybraných formulářů podle vyjmenovaných právních předpisů přes ISPOP dotklo již v roce 2009.

Podstatou změny bylo snížení celkového počtu sledovaných látek v přenosech v odpadech z původního počtu 72 na **26 znečišťujících látek**, přičemž ohlašovací prahy zůstávají u předmětných látek na původních hodnotách. **Změny v příloze č. 2 byly účinné již pro ohlašovací rok 2011.**

1.2 Rozsah IRZ pro rok 2012

Integrovaný registr znečišťování zahrnuje nejdůležitější polutanty a skupiny polutantů. Zejména se jedná o karcinogenní látky, skleníkové plyny, látky způsobující kyselý dešť, těžké kovy, pesticidy, polycyklické aromatické uhlovodíky a další.

Při určování rozsahu IRZ je stěžejní rozsah evropského PRTR, neboť nařízení o E-PRTR **přímo stanovuje minimální rozsah národních registrů**. Příloha II k nařízení o E-PRTR obsahuje **91 látek, které se musí sledovat v registrech všech 28 členských států**. Je ovšem plně v souladu s nařízením o E-PRTR, pokud země vedou širší registry (např. větší počet látek, nižší ohlašovací prahy, větší rozsah povinných subjektů, další sledované údaje). V případě integrovaného registru znečišťování se jedná o dvě látky sledované navíc v únicích do ovzduší (styren, formaldehyd)⁸ a sledování látek v přenosech v odpadech mimo provozovnu (26 látek)⁹.

Celkový počet látek se v IRZ od roku 2004 změnil z původních 72 na stávajících 93¹⁰. Navýšení počtu sledovaných látek souviselo nejvíce s přijetím nové evropské legislativy pro registry znečišťování v roce 2006 (nařízení č. 166/2006/ES, kterým byl založen Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek). V žádné z oblastí pokrytých IRZ se nesleduje všech 93 látek. Sledované látky jsou určitelné na základě přiřazení tzv. ohlašovacích prahů. Pokud ohlašovací práh není stanoven, pak není látka určena k monitorování a ohlašování. Přehled o počtu sledovaných látek v únicích do jednotlivých složek životního prostředí uvádí *tabulka 2* a v přenosech *tabulka 3*.

Tabulka 2: Počet sledovaných látek v IRZ v únicích (ohlašovací rok 2012)

ÚNIKY	POČET ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK
ovzduší	62
voda	71
půda	61

Tabulka 3: Počet sledovaných látek v IRZ v přenosech mimo provozovnu (ohlašovací rok 2012)

PŘENOSY LÁTEK	POČET ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK
odpadní vody	71
odpady	26

Kromě látek se v IRZ sledují přenosy množství odpadů mimo provozovnu. V letech 2007–2008 byla tato povinnost uložena pouze provozovatelům s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR. Od roku 2009 sledují množství odpadů všichni provozovatelé určení zákonem o IRZ. Podrobnosti uvádí *tabulka 4*.

Tabulka 4: Přenosy odpadů mimo provozovnu (ohlašovací rok 2012)

PŘENOSY ODPADŮ	OHLAŠOVACÍ PRÁH
nebezpečné	2 t/rok
ostatní	2 000 t/rok

8 Příloha č. 1 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.

9 Příloha č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.

10 V příloze II nařízení o E-PRTR je celkově 91 látek. S ohledem na kontinuitu ve sledování údajů o látkách byly v ohlašovacím systému do IRZ ponechány další dvě látky (styren a formaldehyd), které seznam látek uvedený v nařízení o E-PRTR (příloha II, sloupec 1a) neobsahuje.

1.3 Vznik ohlašovací povinnosti za rok 2012

Údaje do IRZ se zasílaly za jednotlivé provozovny, ve kterých byla vykonávána určitá činnost (prostřednictvím technických jednotek), při které docházelo k únikům znečišťujících látek, přenosům znečišťujících látek v odpadech a odpadních vodách a produkci odpadů. Povinnost ohlašovat úniky a přenosy do IRZ vznikla v případě překročení stanovených prahových hodnot všem provozovatelům, kteří jsou uvedeni v § 3 odst. 1 a § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění.

Vznik ohlašovací povinnosti je ve vztahu k IRZ vázán na následující předpoklady:

- **Provozovnu** – podle čl. 2 odst. 4 nařízení o E-PRTR se „provozovnou“ rozumí „jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba“. Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění doplňuje, že provozovnu „tvoří jedna nebo více stacionárních technických jednotek provozovaných v jedné lokalitě“ (§ 3 odst. 2).
- **Provozovatele**, který provozovnu provozuje (fyzická nebo právnická osoba).
- **Zařízení** – stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností, při kterých dochází k únikům a přenosům, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dané lokalitě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.
- **Lokalitu** – čl. 2 odst. 5 nařízení o E-PRTR definuje pojem „lokalita“ jako „zeměpisné umístění provozovny“. „Stejnou lokalitou“ se rozumí stejné místo, přičemž toto musí být posouzeno u každé provozovny.
- **Úniky znečišťujících látek, přenosy znečišťujících látek nebo přenosy odpadů**, které vznikají v provozovně nebo jsou přenášeny mimo provozovnu.
- **Překročení ohlašovacích prahů**. Ohlašovací prahy pro látky a odpady jsou určeny výše uvedenými právními předpisy a představují množství látky (odpadu) za ohlašovací rok, jehož překročením vzniká ohlašovací povinnost. **Ohlašovací povinnost vzniká pouze při překročení ohlašovacího prahu.**

1.3.1 Ohlašující subjekty

Povinnost ohlašovat úniky a přenosy do IRZ vznikla, v případě překročení stanovených prahových hodnot za ohlašovací rok 2012, všem provozovatelům, kteří jsou uvedeni v § 3 odst. 1 a § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění.

- **Provozovatelům s činností (činnostmi) uvedenou v příloze I nařízení o evropském PRTR.**
- Provozovatelům s činností (činnostmi) s **nižší kapacitou než je uvedena v příloze I nařízení o evropském PRTR** (§ 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění).
- Provozovatelům provozujícím **jinou činnost** (činnosti) než je v příloze I nařízení o evropském PRTR (§ 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění).

1.4 Rozsah ohlašovací povinnosti za rok 2012

Rozsah ohlašovací povinnosti za rok 2012 byl upraven nařízením o evropském PRTR, zákonem o IRZ a nařízením vlády o IRZ. **Rozsah ohlašovací povinnosti v oblasti úniků a přenosů byl pro obě skupiny provozovatelů (s činností podle nařízení o evropském PRTR i bez této činnosti) stejný:**

- úniky znečišťujících látek podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (příloha II nařízení o E-PRTR),
- úniky znečišťujících látek podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb. (příloha č. 1 nařiz. č. 145/2008 Sb., v platném znění),
- přenosy látek v odpadních vodách podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (příloha II nařízení o E-PRTR),
- přenosy odpadů podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (článek 5) – pro přenos odpadu mimo lokalitu provozovny jsou prahové hodnoty 2 tuny za rok pro nebezpečný odpad a 2 000 tun pro ostatní odpad,
- přenosy znečišťujících látek v odpadech mimo provozovnu podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností zařízení v provozovně (příloha č. 2 nařízení č. 145/2008 Sb., v platném znění).

1.5 Rozsah údajů požadovaných pro ohlašování

Rozsah požadovaných údajů ohlašovaných do IRZ vymezuje příloha č. 3 nařízení vlády č. 145/2008. Sb., v platném znění. Jedná se o výčet údajů, které musely povinné subjekty ohlásit Ministerstvu životního prostředí. Obsah přílohy vychází z přílohy III nařízení o E-PRTR s upřesněním pro ohlašování do IRZ. Provozovatelé provozoven museli ohlásit do IRZ všechny požadované informace.

Co se týče identifikace činnosti ohlašujícího subjektu, provozovatel uvádí, jaké činnosti se v provozovně realizují.

- Pokud se jedná o činnost z přílohy I nařízení o E-PRTR, vybírá odpovídající kód činnosti, popis činnosti a doplňuje počet zařízení. Dále specifikuje činnost podle číselníků NACE, CZ NACE a slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE.
- Pokud neprovozuje činnost podle přílohy I nařízení o E-PRTR, popis činnosti poskytuje provozovatel sám. Dále specifikuje činnost podle číselníků NACE, CZ NACE a slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE.

1.6 Forma ohlašování

Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění přímo určuje elektronickou komunikaci a předávání údajů do IRZ. Ohlašovací proces do IRZ je primárně realizován elektronickou cestou prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Provozovatelé, kteří musí plnit ohlašovací povinnosti do IRZ, mohou použít pro ohlášení údajů PDF formulář, který mají po přihlášení do systému ISPOP (<http://www.ispop.cz/>) k dispozici ve svých uživatelských účtech. Hlášení mohou podat pouze registrovaní uživatelé. Druhou možností je zaslat zpracované a vyplněné formuláře (ve formátu XML nebo PDF) prostřednictvím speciální datové schránky MŽP s názvem „ISPOP (Ministerstvo životního prostředí)“ – IDDS: 5eav8r4.

1.7 Termín plnění ohlašovací povinnosti

Požadované údaje za rok 2012 byli provozovatelé povinni do IRZ ohlásit nejpozději do **31. 3. 2013** (tabulka 5).

Tabulka 5: Plnění ohlašovací povinnosti podle zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění za rok 2012

KDO	DO KDY	ZA JAKÝCH PODMÍNEK
Provozovatel s činnostmi uvedenou v nařízení č. 166/2006/ES (§ 3 odst. 1)	do 31. 3. 2013	Při překročení prahů – údaje podle nařízení 166/2006/ES a dále údaje podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb., v platném znění.
Provozovatel s činnostmi <u>neuvedenou</u> v nařízení č. 166/2006/ES nebo s <u>nižší kapacitou</u> než uvádí nařízení č. 166/2006/ES. (§ 3 odst. 2)		

1.8 Zveřejnění údajů ohlášených do integrovaného registru znečišťování za rok 2013

Webové stránky IRZ jsou základním prvkem informační podpory pro provozovatele, tak i pro širokou veřejnost. Zveřejnění údajů ohlášených za r. 2012 do IRZ proběhlo k 30. září 2013 na webových stránkách IRZ – <http://www.irz.cz/>.

1.9 Národní geoportál INSPIRE

Informace o provozních ohlašujících do IRZ jsou rovněž dostupné na webovém portálu „Národní geoportál INSPIRE“ (dále jen „geoportál“), kde lze z mapových úloh portálu vyčíst informace o charakteru úniku nebo přenosu, o ohlášené látce a jejím množství za ohlašovací roky 2004 až 2012. Na mapových službách portálu je možné nalézt údaje získané na základě vyhodnocení dat soustředěných v rámci procesu ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečištění životního prostředí (IRZ). Zobrazení mapových kompozic IRZ na geoportálu je dostupné na adrese <http://geoportal.gov.cz/web/guest/home>. Manuál pro používání mapových služeb Národního geoportálu INSPIRE ve vztahu k IRZ je dostupný na stránkách <http://www.irz.cz/>. Údaje na geoportálu jsou průběžně aktualizovány.

2 POČET PROVOZOVATELŮ OHLAŠUJÍCÍCH DO IRZ ZA ROK 2012

Statistiky předložené v této kapitole vycházejí ze všech údajů nahlášených povinnými subjekty za celé období fungování IRZ v ČR. Zpracování a statistické vyhodnocení bylo připraveno z datového exportu platného k 30. 6. 2013. Celkový počet provozovatelů povinně ohlašujících do IRZ v jednotlivých letech existence IRZ se měnil v závislosti na změnách legislativy, jak evropské tak národní. V tabulce 6 jsou uvedeny počty provozoven ohlašujících úniky a přenosy do IRZ v letech 2004 až 2012. V grafu 1 jsou znázorněny počty provozoven ohlašujících úniky a přenosy do IRZ v průběhu ohlašovacích let 2004 až 2012; jedná se o provozovny, které ohlásily alespoň jeden údaj o únicích či přenosech nad ohlašovacím prahem.

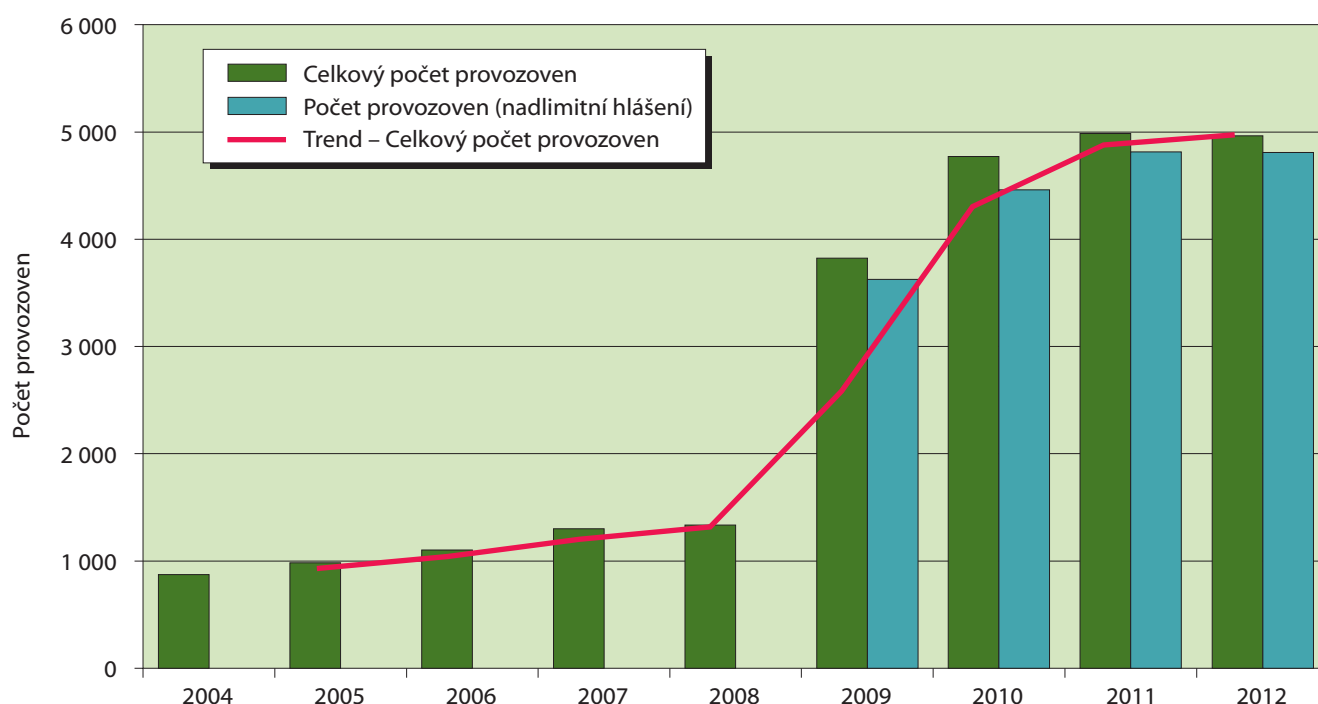
Tabulka 6: Počet provozoven ohlašujících do IRZ za roky 2004–2012

ROK	CELKOVÝ POČET PROVOZOVEN	POČET PROVOZOVEN (NADLIMITNÍ HLÁŠENÍ)
2004	873	n
2005	982	n
2006	1 102	n
2007	1 300	n
2008	1 334	n
2009	3 828	3 629
2010	4 776	4 459
2011	4 983	4 817
2012	4 963	4 809

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2004–2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: n – údaj není dostupný.

Graf 1: Počet provozoven ohlašujících do IRZ za roky 2004–2012

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2004–2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Pro roky 2004–2008 nejsou dostupné údaje o počtu nadlimitních hlášení.

Jak je z *tabulky 6 a grafu 1* patrné, celkový počet provozoven ohlašujících do IRZ měl v minulosti stoupající trend. Nicméně za ohlašovací rok 2012 byly ohlášeny požadované údaje do IRZ za **4 963 provozoven**, což je o něco méně než v předchozím ohlašovacím roce. Jedná se o první ohlašovací rok, kdy došlo ke snížení počtu ohlašujících provozoven.

Při meziročním porovnání počtu provozoven bylo zjištěno, že k výraznému navýšení došlo zejména za ohlašovací rok 2009 (o 2 494 provozoven) a následně také v roce 2010 (o 948 provozoven). V roce 2005 byl, oproti předchozímu ohlašovacímu roku, zaznamenán nárůst o 109 ohlašujících provozoven, v roce 2006 o 120, v roce 2007 o 198 provozoven, v roce 2008 o 34 provozoven a v roce 2011 ohlásilo o 209 provozoven více. Za poslední ohlašovací rok 2012, kdy byl zaznamenán jeden z největších počtů ohlašujících provozoven (4 963), byl oproti předchozímu ohlašovacímu roku zaznamenán pokles o 20 provozoven. Celkový počet provozoven ohlašujících za rok 2012 se oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2004 zvýšil téměř šestinásobně.

Výrazný nárůst ohlašovatelů mezi roky 2008 a 2009 zřejmě způsobila kombinace širokého vymezení povinných subjektů (§ 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění) a povinnost sledovat přenosy odpadů mimo provozovnu (zejména nebezpečného s ohlašovacím prahem 2 t/rok).

V porovnání s celkovým počtem provozovatelů ohlašujících údaje do IRZ (2009–2012), tvoří pouze malou skupinu provozovny, za které byly ohlášeny údaje, jenž nedosáhly stanovených ohlašovacích prahů – tzv. podlimitní údaje. Nejvyšší počet těchto údajů byl zaznamenán v roce 2010, kdy podlimitní údaje ohlásilo 317 provozovatelů. V roce 2009 jich bylo 199, v roce 2011 ohlásilo podlimitní údaje 166 provozovatelů a nejnižší počet provozovatelů (154) ohlašujících podlimitní údaje byl zaznamenán v roce 2012.

V *tabulce 7* je uveden počet provozoven, které podaly do IRZ hlášení o únicích a přenosech za ohlašovací rok 2012 v jednotlivých krajích ČR a dle počtu podaných nadlimitních hlášení. Nejvíce provozoven ohlašujících do IRZ bylo v roce 2012 ze Středočeského a Jihomoravského kraje, nejméně pak z Karlovarského kraje.

Tabulka 7: Počet provozoven ohlašujících do IRZ v krajích ČR

KRAJ	CELKOVÝ POČET PROVOZOVEN	POČET PROVOZOVEN (NADLIMITNÍ HLÁŠENÍ)
Středočeský kraj	623	614
Jihomoravský kraj	509	497
Moravskoslezský kraj	468	433
Ústecký kraj	430	423
Jihočeský kraj	406	392
Zlínský kraj	375	361
Plzeňský kraj	359	352
Kraj Vysočina	349	337
Olomoucký kraj	314	305
Hlavní město Praha	286	282
Pardubický kraj	266	256
Královéhradecký kraj	264	256
Liberecký kraj	217	208
Karlovarský kraj	97	93
Celkem	4 963	4 809

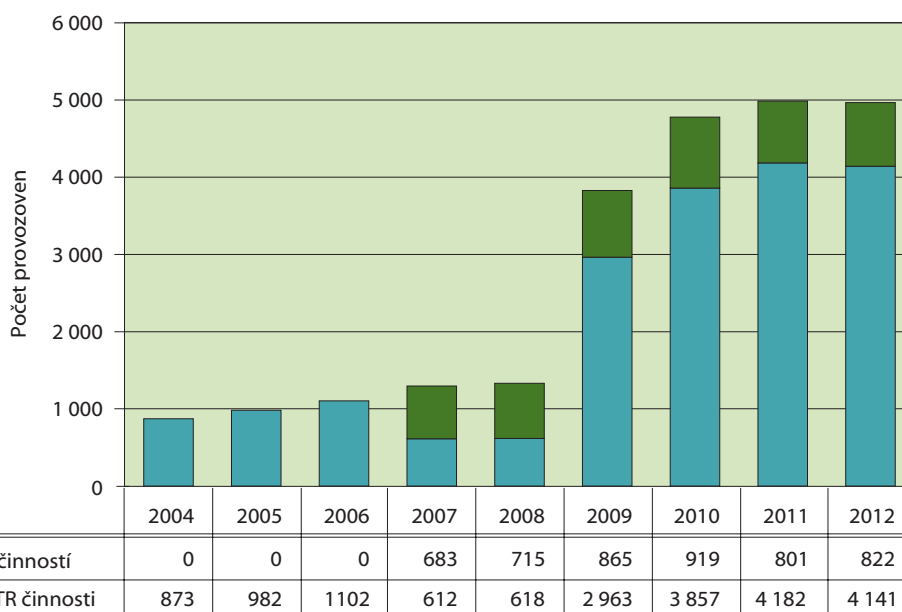
Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

2.1 Počet provozovatelů s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR

Dne 18. ledna 2006 bylo vydáno nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (dále rovněž „E-PRTR“ nebo „evropský PRTR“), dle kterého mají ohlašovací povinnost do IRZ provozovatelé provozoven provádějících jednu nebo více činností stanovených v příloze I uvedeného nařízení (dále rovněž „provozovatelé s E-PRTR činností“) při překročení příslušných ohlašovacích prahů. Prvním ohlašovacím rokem podle nařízení o E-PRTR byl rok 2007.

V grafu 2 je uveden počet provozoven s E-PRTR činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR a provozoven, jenž mají jinou činnost nebo činnost s nižší kapacitou (dále též „provozovny bez E-PRTR činností“).

Graf 2: Počet provozovatelů s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR ohlašujících do IRZ v letech 2007–2011

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2004–2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Za rok 2012 podalo do IRZ hlášení celkově 4 963 provozoven, z nichž 822 mělo činnost uvedenou v příloze I evropského nařízení č. 166/2006 (dotčené provozovny podléhají ohlašování do Evropského registru úniků a přenosů znečišťujících látek – E-PRTR). Naopak 4 141 provozoven bylo bez činnosti E-PRTR.

Za ohlašovací roky 2007–2012, kdy jsou E-PRTR provozovny evidovány, došlo k nárůstu u této skupiny provozovatelů z 683 na 822 provozoven. Z celkového počtu subjektů ohlašujících do IRZ tvořili provozovatelé s činností uvedenou v příloze I nařízení o E-PRTR téměř 53 % v roce 2007, téměř 54 % v roce 2008, 23 % v roce 2009, 17 % v roce 2010, 16 % v ohlašovacím roce 2011 a 2012. Procentuální pokles je dán výrazným zvýšením počtu provozoven bez E-PRTR činnosti. Za pět ohlašovacích let (2007, 2008, 2009, 2010, 2011), došlo k méně než desetiprocentnímu nárůstu ohlašujících provozovatelů s E-PRTR činností.

Nejvyšší počet provozoven s E-PRTR činností byl zaznamenán v roce 2010. Poté, v roce 2011, došlo k poklesu o 83 provozoven. Jsou to provozovny, jenž mají E-PRTR činnost a v předchozích letech ohlašovaly do IRZ například údaje o jediné látce (např. amoniak), nebo přenosy nebezpečného odpadu. U této skupiny zřejmě nedošlo v roce 2011 k překročení příslušných ohlašovacích prahů a tím ani ke vzniku ohlašovací povinnosti. Dále to mohou být provozovny (menší skupina provozoven), které při podání hlášení do IRZ opomněly zaškrtnout činnost E-PRTR¹¹. V roce 2012 byl opětovně zaznamenán mírný nárůst E-PRTR provozoven o 21 provozoven.

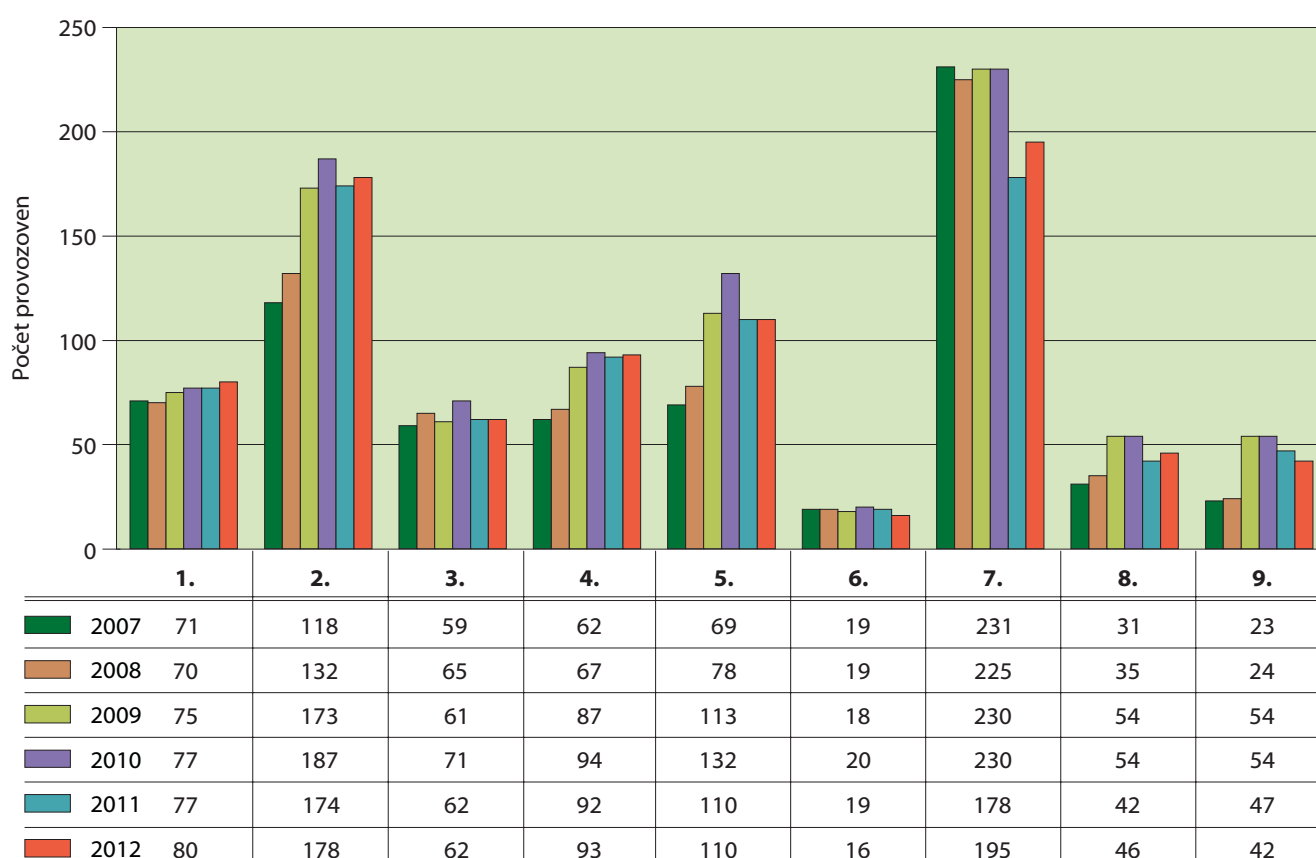
¹¹ Provozovny byly vyzvány k podání opravného hlášení.

Příloha I nařízení o E-PRTR uvádí 65 činností seskupených do 9 odvětví:

1. energetika,
2. výroba a zpracování kovů,
3. zpracování nerostů,
4. chemický průmysl,
5. nakládání s odpady a odpadními vodami,
6. výroba a zpracování papíru a dřeva,
7. intenzivní živočišná výroba a akvakultura,
8. živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů,
9. ostatní činnosti.

V grafu 3 je znázorněno rozdělení provozoven s činností E-PRTR podle devíti definovaných odvětví.

Graf 3: Rozdělení provozoven s činností E-PRTR podle devíti definovaných odvětví v letech 2007–2012

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2007–2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Z grafu 3 je patrné, že každoročně bylo zaznamenáno nejvíce hlášení od provozovatelů zabývajících se činností intenzivní živočišná výroba a akvakultura. Konkrétně kolem 230 provozoven v roce 2007, 2008, 2009, přičemž v roce 2011 klesl počet ohlašovatelů s touto činností na 167. Jedná se o provozovny, které ohlašují zejména úniky amoniaku do ovzduší, u kterých zřejmě nedošlo v ohlašovacího roce 2011 k překročení ohlašovacího prahu pro amoniak, a tudíž provozovatelům nevznikla ohlašovací povinnost do IRZ. V ohlašovacího roce 2012 byl opětovně zaznamenán nárůst těchto provozovatelů na 195 (o 17 provozoven).

Další početnou skupinou byli provozovatelé zabývajících se výrobou a zpracováním kovů (178 provozoven), což je nižší počet provozovatelů oproti předchozím roků. Činnosti související s nakládáním s odpady a odpadními vodami jsou další skupinou, která vykazovala od roku 2007 růst, nicméně v roce 2011 ohlásilo o 29 provozovatelů méně než v roce 2010. A obdobná situace se opakovala i v roce 2012. Nejméně hlášení bylo přijato od provozovatelů

zabývajících se výrobou a zpracováním papíru a dřeva, u které byl v roce 2012 zaznamenán pokles o 3 provozovny. Provozovny s činností v příloze I nařízení o E-PRTR ohlašující do IRZ jsou předmětem povinného ohlašování České republiky do evropského registru úniků a přenosů znečišťujících látek.

Ukazuje se, že počet provozoven, které splňují požadavky nařízení č. 166/2006/ES pro ohlašování do E-PRTR, byl v letech 2007–2012 stabilní s mírným vzestupným trendem, který může být ovlivněn všeobecně lepší informovaností provozovatelů s E-PRTR činností o ohlašovací povinnosti. Pokles počtu provozoven, jenž byl zaznamenán v roce 2011, ač byl u malé skupiny způsoben formálním omylem na straně provozovatelů, ve většině případů napovídá o snížení produkce znečišťujících látek a odpadů. Počet provozoven s činností podle nařízení E-PRTR v krajích ČR je uveden v *tabulce 8*.

Tabulka: 8 Počet provozoven s činností podle nařízení E-PRTR v krajích ČR

KRAJ	POČET PROVOZOVEN S E-PRTR ČINNOSTÍ	CELKOVÝ POČET PROVOZOVEN	PODÍL PROVOZOVEN S E-PRTR ČINNOSTÍ
Středočeský kraj	116	623	18,6 %
Jihomoravský kraj	95	509	18,7 %
Moravskoslezský kraj	98	468	20,9 %
Ústecký kraj	96	430	22,3 %
Jihočeský kraj	69	406	17,0 %
Zlínský kraj	40	375	10,7 %
Plzeňský kraj	41	359	11,4 %
Kraj Vysočina	41	349	11,7 %
Olomoucký kraj	60	314	19,1 %
Hlavní město Praha	19	286	6,6 %
Pardubický kraj	57	266	21,4 %
Královéhradecký kraj	47	264	17,8 %
Liberecký kraj	31	217	14,3 %
Karlovarský kraj	12	97	12,4 %
Celkem	822	4 963	16,6 %

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

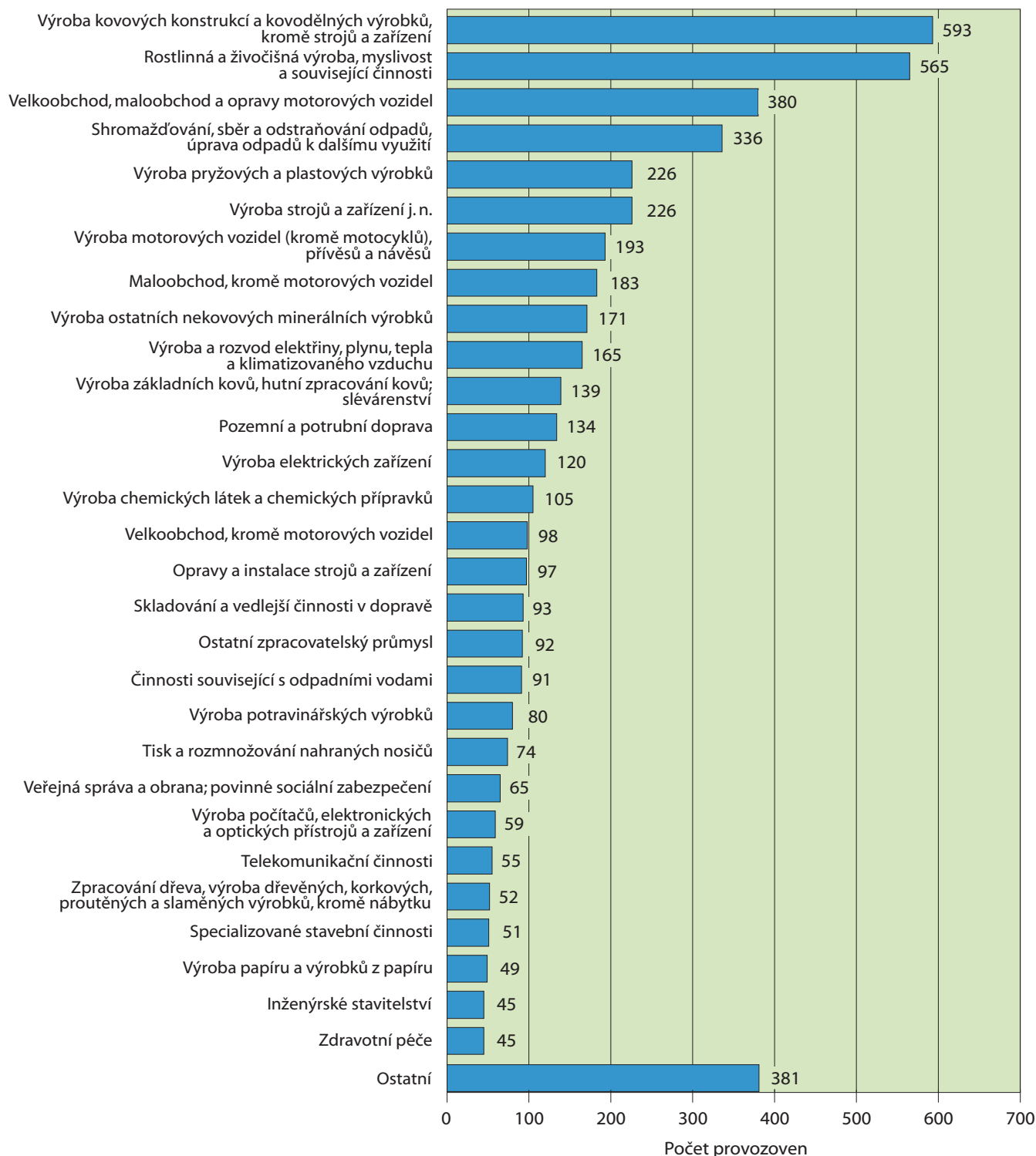
2.2 Ekonomická činnost ohlašujících provozoven

V rámci ohlašovací povinnosti provozovatel uvádí, jaké činnosti v provozovně provozuje. Pokud se jedná o činnost z přílohy I nařízení o E-PRTR, vybírá odpovídající kód činnosti, popis činnosti a doplňuje počet zařízení. Dále specifikuje činnost podle číselníků NACE¹², CZ-NACE a slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE. Pokud neprovozuje činnost podle přílohy I nařízení o E-PRTR, popis činnosti poskytuje provozovatel sám. Dále specifikuje činnost podle číselníků NACE, CZ-NACE a slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE. Počty provozoven podle kategorie ekonomické činnosti jsou zobrazeny v *grafu 4*.

12 NACE je standardní klasifikací ekonomických činností Evropské unie, CZ-NACE je její českou verzí.

Podobně jako v předchozích letech (2009–2011) i v roce 2012 měly nejvýraznější zastoupení provozovny spadající pod sekci zpracovatelského průmyslu (výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků). Další skupinou výrazně zastoupených provozoven jsou provozovny zabývající se činností „Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti“. Provozovny s touto činností obvykle ohlašovaly amoniak (NH₃) v únicích do ovzduší. Významné zastoupení měly rovněž činnosti spadající do sektoru „Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel“. Oproti roku 2011 se za rok 2012 struktura ohlašovatelů, z hlediska ekonomické činnosti, výrazně nezměnila.

Graf 4: Provozovny ohlašovatelů do IRZ podle kategorie ekonomické činnosti

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

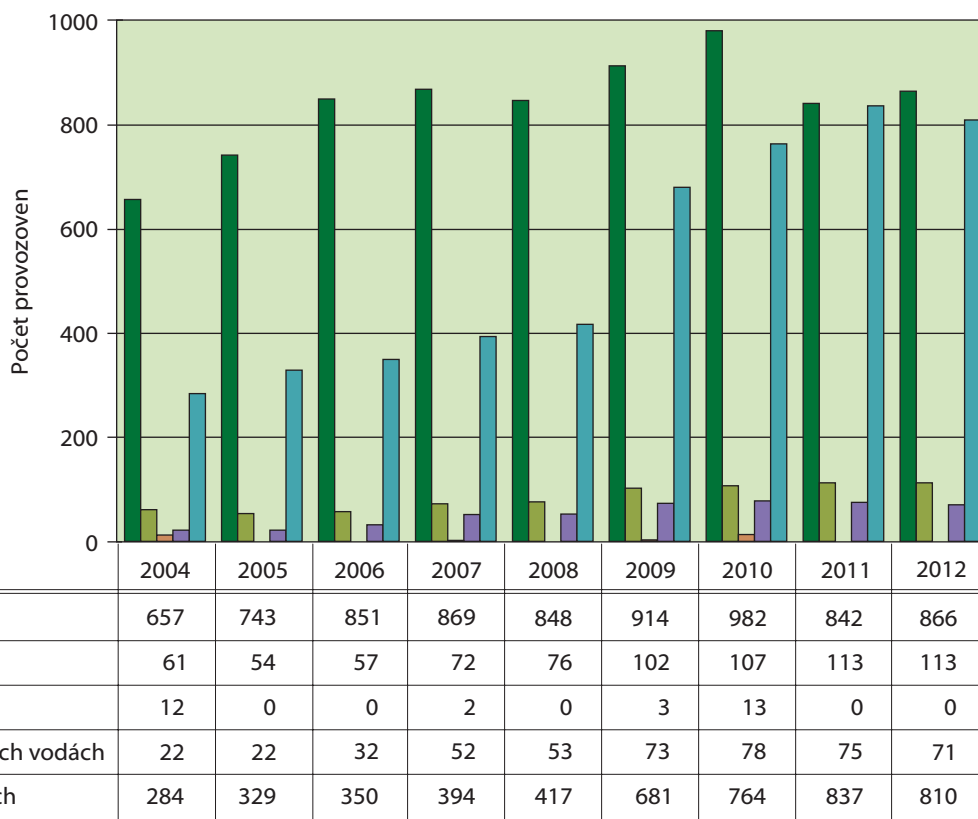
Poznámka: Do kategorie „Ostatní“ byly zahrnuty činnosti, jež byly ohlášeny méně než 40 provozovny.

3 HLÁŠENÍ DO IRZ ZA ROK 2012 PODLE TYPU ÚNIKU A PŘENOSU LÁTEK

V IRZ jsou sledovány úniky látek do ovzduší, vody a půdy. Dále přenosy látek v odpadech a odpadních vodách předávaných k vyčištění mimo provozovnu. V únicích do ovzduší je sledováno 62 látek, v únicích do vody 71 látek, v únicích do půdy 61 látek, v přenosech v odpadních vodách 71 látek a v přenosech v odpadech je od ohlašovacího roku 2011 sledováno 26 látek. V žádné z oblastí pokrytých IRZ se nesleduje všech 93 látek.

V grafu 5 jsou zobrazeny počty provozoven podle druhu ohlašovaného úniku/přenosu látek v letech 2004–2012, ze kterého lze obecně konstatovat, že evidované údaje vykazují pozvolný vzestup počtu provozoven ohlašujících v rámci předemtných úniků a přenosů, což bylo způsobeno zejména změnou ohlašovacích povinností vymezených změnou legislativy v roce 2009 a do určité míry i zvýšenou informovaností provozovatelů o ohlašovací povinnosti do IRZ. Dlouhodobě byly nejvíce ohlašovány úniky látek do ovzduší, u nichž byl zaznamenán nejvyšší počet v ohlašovací roce 2010, následovány přenosy látek v odpadech, které zaznamenaly v průběhu osmi let v registru postupný vzestup na nejvyšší počet v ohlašovací roce 2011. Na rozdíl od přenosů látek v odpadech, které ohlásilo za ohlašovací rok 2011 o 73 provozoven víc než v předchozím roce (viz graf 5), u úniků do ovzduší došlo ke snížení počtu provozoven o 140. V porovnání s předchozím ohlašovacím rokem nebyl u úniků do vody a půdy zaznamenán žádný rozdíl v počtu ohlašujících provozoven. Přenosy látek v odpadních vodách ohlásilo o 4 provozovny méně, rovněž u přenosů látek v odpadech byl zaznamenán mírný pokles o 27 provozoven. Nárůst počtu provozoven byl zaznamenán pouze u úniků do ovzduší (o 24 provozoven).

Graf 5: Počet provozoven podle typu úniku/přenosu znečišťujících látek (2004–2012)

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2004–2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Přehled počtu hlášení podle typu úniku/přenosu a podle počtu ohlášených látek za rok 2012 uvádí *tabulka 9*. Jak je z tabulky patrné, u úniků látek do ovzduší (866) a přenosů látek v odpadech (810) byl zaznamenán téměř totožný celkový počet podaných hlášení (nad 800 provozoven). Úniky do vody ohlásilo 113 provozoven, přenosy látek v odpadních vodách 71 provozoven a úniky do půdy neohlásila ani jedna provozovna. Provozovny ohlašovaly ve velké míře nadlimitní údaje o vypouštěných látkách. Pouze u úniků do ovzduší byl zaznamenán vyšší počet (146) podlimitních hlášení, což je obdobná situace jako v roce 2011.

V únicích do ovzduší bylo ohlášeno celkem 39 látek, o jednu látku víc než v předchozím ohlašovacím roce. V únicích do vody bylo ohlášeno 27 látek, stejně jako v roce 2011. Počet ohlášených látek se v porovnání s předchozím ohlašovacím rokem výrazně nezměnil u přenosů látek v odpadních vodách a v odpadech. V přenosech v odpadních vodách bylo ohlášeno 32 látek, z toho 28 v nadlimitním množství. U přenosů látek v odpadech je od ohlašovacího roku 2011 v rámci IRZ sledováno 26 látek, kdy v roce 2012 z tohoto počtu nebyla ohlášena pouze jedna látka (formaldehyd). V rámci IRZ ohlásilo 61 provozoven havarijní úniky do ovzduší (6 látek – amoniak, fluor a anorganické sloučeniny, fluorid sírový, fluorované uhlovodíky, hydrochlorofluoruhlovodíky, oxidy dusíku) a havarijní úniky do vody (2 látky – celkový dusík, nikl a sloučeniny).

Tabulka 9: Hlášení do IRZ podle typu úniku a přenosu znečišťujících látek za rok 2012

TYP ÚNIKU/PŘENOSU	POČET HLÁŠENÍ CELKEM	POČET HLÁŠENÍ NADLIMITNÍCH	POČET OHLÁŠENÝCH LÁTEK	POČET OHLÁŠENÝCH LÁTEK V NADLIMITNÍM MNOŽSTVÍ
Úniky do ovzduší	866	720	39	39
Úniky do vody	113	104	27	26
Úniky do půdy	0	0	0	0
Přenosy látek v odpadních vodách	71	51	32	28
Přenosy látek v odpadech	810	777	25	24

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

V *tabulkách 10 a 11* je podle typu úniku/přenosu uvedené množství látek v kg/rok ohlášené do IRZ a četnost hlášení jednotlivých látek. Tabulky neobsahují údaje o únicích do půdy, které nebyly ohlášeny.

Tabulka 10: Množství ohlášených látek do IRZ podle typu úniku/přenosu v kg/rok za rok 2012

OHLAŠOVANÁ LÁTKA	ÚNIKY LÁTEK (kg/rok)		PŘENOSY LÁTEK (kg/rok)	
	DO OVZDUŠÍ	DO VODY	V ODPADNÍCH VODÁCH	V ODPADECH
1,1,2,2-tetrachlorethan	6 910,00	-	-	-
1,2-dichlorethan (EDC)	1 468,00	146,84	36,20	-
Amoniak (NH ₃)	8 966 095,17	-	-	-
Arsen a sloučeniny (jako As)	2 174,22	907,51	22,96	67 584,07
Azbest	0	0	0	41 437,19
Benzen	5 370,00	0	625,00	18 802,00
Celkový dusík	-	5 764 949,49	897 047,90	-
Celkový fosfor	-	278 490,28	107 724,72	-
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	-	5 651 170,93	5 201 744,78	-
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	439,00	189,86	3,00	28 038,00
Dichloromethan (DCM)	16 660,00	37,00	56,30	189 550,80
Diuron	-	1,40	0	-
Fenoly (jako celkové C)	-	1 557,00	343 960,32	2 963,80
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	260 291,88	-	-	-

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

OHLAŠOVANÁ LÁTKA	ÚNIKY LÁTEK (kg/rok)		PŘENOSY LÁTEK (kg/rok)	
	DO OVZDUŠÍ	DO VODY	V ODPADNÍCH VODÁCH	V ODPADECH
Fluoranthen	-	6,05	0	-
Fluorid sírový (SF ₆)	604,00	-	-	-
Fluoridy (jako celkové F)	-	97 078,96	59 900,20	313 252,15
Fluorované uhlovodíky (HFC)	5 589,70	-	-	-
Formaldehyd	14 926,16	-	-	0
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	-	58 531,05	11 820,00	-
Hexachlorbenzen (HCB)	0	0	0	314 796,00
Hydrochlorofluoruhlovodíky (HCFC)	1 538,50	-	-	-
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	810 264,86	-	-	-
Chloridy (jako celkové Cl)	-	50 808 110,65	31 162 103,00	-
Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	-	9,21	0	-
Chlorofluoruhlovodíky (CFC)	1,32	-	-	-
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	1 148,75	1 134,50	1 675,22	2 554 734,44
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	550,60	420,37	9,62	26 695,85
Kyanidy (jako celkové CN)	-	4 910,76	8 207,50	4 530,00
Kyanovodík (HCN)	468,00	-	-	-
Měď a sloučeniny (jako Cu)	2 490,60	4 881,64	5 305,50	11 916 578,29
Methan (CH ₄)	5 952 327,01	-	-	-
Naftalen	827,97	0	45,90	3 114,20
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	3 844 315,12	-	-	-
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	4 386,64	4 649,83	3 657,02	873 652,29
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	-	62,40	4,08	-
Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty	-	2,60	0	-
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	14 607,54	3 559,53	534,54	5 919 193,89
Oxid dusný (N ₂ O)	1 159 690,00	-	-	-
Oxid uhelnatý (CO)	123 996 776,67	-	-	-
Oxid uhličitý (CO ₂)	69 897 000 436,80	-	-	-
Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂)	92 499 815,77	-	-	-
Oxidy síry (SO _x /SO ₂)	127 528 748,41	-	-	-
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	0,31	0	0	0,06
Perfluoruhlovodíky (PFC)	2 691,00	-	-	-
Poléťavý prach (PM ₁₀)	3 730 918,85	-	-	-
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	1 133,40	0	7,30	18 237,88
Polychlorované bifenyly (PCB)	0,10	0	0,26	2 004,13
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	2 619,81	81,29	23,11	15 743,83
Styren	148 224,09	-	-	0
Tetrachlorethylen (PER)	15 810,60	12,08	22,00	67 258,00
Tetrachlormethan (TCM)	0	0	18,00	-
Toluen	-	0	13 285,00	760 380,99
Trichlorethylen	32 931,00	0	0	-
Trichlormethan	0	113,90	46,50	13 530,00
Vinylchlorid	1 318,00	0	0	-
Xyleny	-	0	0	302 416,31
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	11 383,96	29 645,39	477 078,78	7 915 250,05

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Pouze nadlimitní údaje. Nula (0) označuje, že látka nebyla ohlášena. Pomlčka (-) označuje, že látka není v daném typu úniku nebo přenosu sledována. Tabulka neobsahuje sloupec úniků látek do půdy (nebyla ohlášena jediná látka).

Tabulka 11: Četnost hlášení jednotlivých látek v IRZ dle typu úniku/přenosu za rok 2012

OHLAŠOVANÁ LÁTKA	ÚNIKY LÁTEK (kg/rok)		PŘENOSY LÁTEK (kg/rok)	
	DO OVZDUŠÍ	DO VODY	V ODPADNÍCH VODÁCH	V ODPADECH
1,1,2,2-tetrachlorethan	1	-	-	-
1,2-dichlorethan (EDC)	1	3	1	-
Amoniak (NH ₃)	399	-	-	-
Arsen a sloučeniny (jako As)	14	21	4	56
Azbest	0	0	0	36
Benzen	1	0	1	2
Celkový dusík	-	30	6	-
Celkový fosfor	-	20	10	-
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	-	21	20	-
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	2	3	1	4
Dichloromethan (DCM)	3	1	3	10
Diuron	-	1	0	-
Fenoly (jako celkové C)	-	9	11	3
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	14	-	-	-
Fluoranthen	-	2	0	-
Fluorid sírový (SF ₆)	3	-	-	-
Fluoridy (jako celkové F)	-	12	3	10
Fluorované uhlovodíky (HFC)	17	-	-	-
Formaldehyd	22	-	-	0
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	-	13	2	-
Hexachlorbenzen (HCB)	0	0	0	1
Hydrochlorofluoruhlodíky (HCFC)	58	-	-	-
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	26	-	-	-
Chloridy (jako celkové Cl)	-	9	3	-
Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	-	2	0	-
Chlorofluoruhlodíky (CFC)	1	-	-	-
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	3	7	3	209
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	15	6	1	97
Kyanidy (jako celkové CN)	-	10	4	1
Kyanovodík (HCN)	1	-	-	-
Měď a sloučeniny (jako Cu)	4	16	3	365
Methan (CH ₄)	13	-	-	-
Naftalen	1	0	1	5
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	12	-	-	-
Níkl a sloučeniny (jako Ni)	15	30	7	156
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	-	7	1	-
Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty	-	1	0	-
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	15	21	3	321
Oxid dusný (N ₂ O)	5	-	-	-
Oxid uhelnatý (CO)	16	-	-	-
Oxid uhličitý (CO ₂)	70	-	-	-
Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂)	82	-	-	-
Oxidy síry (SO _x /SO ₂)	78	-	-	-
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	13	0	0	8
Perfluoruhlodíky (PFC)	1	-	-	-

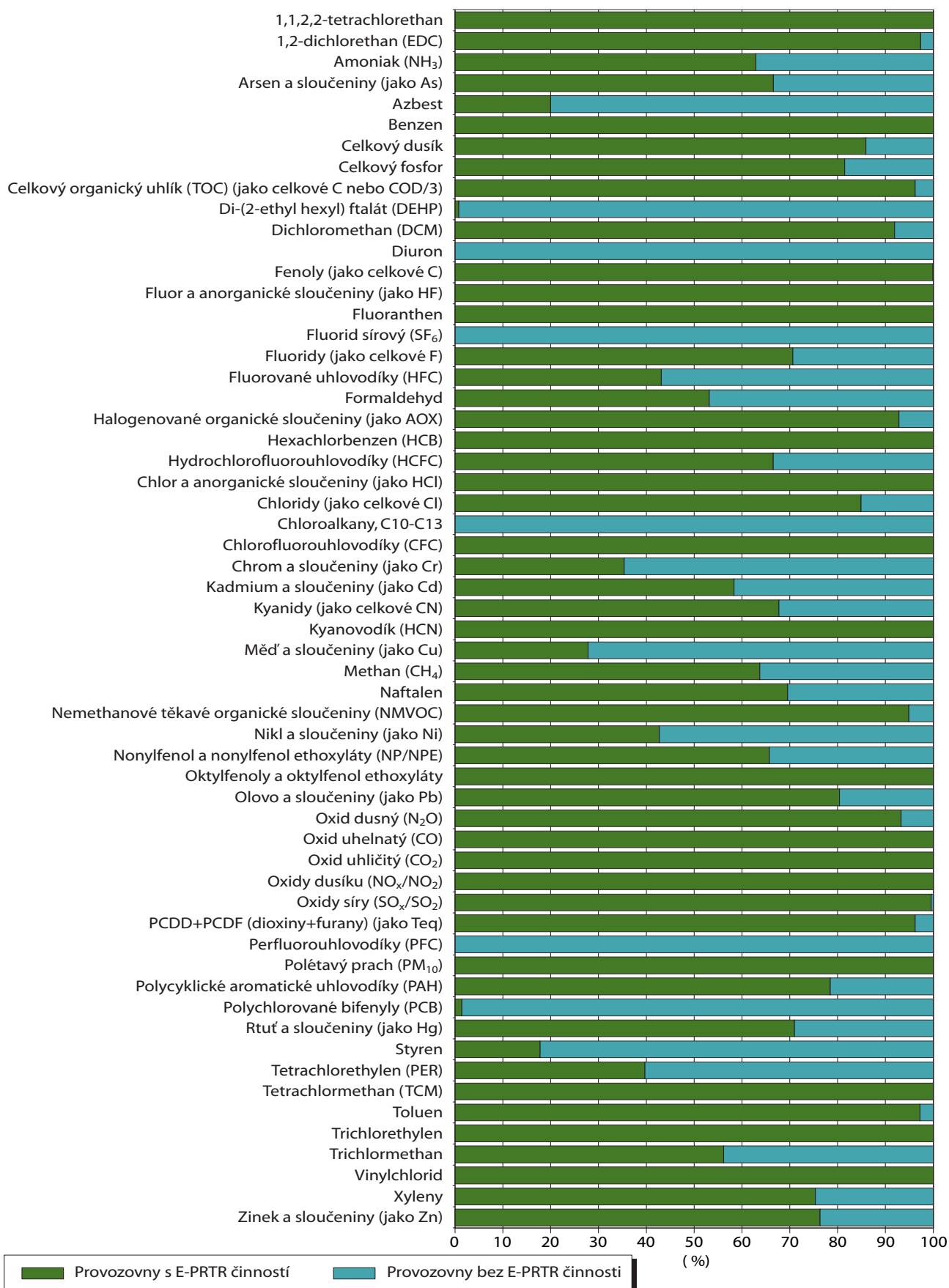
OHLAŠOVANÁ LÁTKA	ÚNIKY LÁTEK (kg/rok)		PŘENOSY LÁTEK (kg/rok)	
	DO OVZDUŠÍ	DO VODY	V ODPADNÍCH VODÁCH	V ODPADECH
Polévatý prach (PM ₁₀)	20	-	-	-
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	5	0	1	16
Polychlorované bifenyly (PCB)	1	0	1	23
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	35	17	4	49
Styren	96	-	-	0
Tetrachlorethylen (PER)	5	1	1	12
Tetrachlormethan (TCM)	0	0	1	-
Toluen	-	0	2	16
Trichlorethylen	1	0	0	-
Trichlormethan	0	1	3	2
Vinylchlorid	1	0	0	-
Xyleny	-	0	0	17
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	10	31	14	228

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Pouze nadlimitní údaje. Nula (0) označuje, že látka nebyla ohlášena. Pomlčka (-) označuje, že látka není v daném typu úniku nebo přenosu sledována. Tabulka neobsahuje sloupec úniků látek do půdy (nebyla ohlášena jediná látka).

V *grafu 6* je znázorněn podíl provozoven s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR na ohlášeném množství látek sledovaných v rámci IRZ. Ačkoliv rozdíl v počtu provozoven je značný (822 s E-PRTR vs. více než 4 000 bez E-PRTR), provozovny s E-PRTR činností (822 z celkového počtu 4 963) mají vysoký podíl na celkovém množství ohlášených látek, stejně jako v předchozím ohlašovacím roce. Jak je z grafu patrné, 16 látek (1,1,2,2-tetrachlorethan, benzen, fluor a anorganické sloučeniny (jako HF), fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl), chlorofluoruhlovodíky (CFC), kyanovodík (HCN), oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty, oxid uhelnatý (CO), oxid uhličitý (CO₂), oxidy dusíku (NO_x/NO₂), polévatý prach (PM₁₀), tetrachlormethan (TCM), trichlorethylen, vinylchlorid) bylo ohlášeno pouze provozovny s E-PRTR činností. Jedná se o vyšší počet látek než v předchozím ohlašovacím roce (11). Diuron, fluorid sírový (SF₆), chloroalkany, C₁₀-C₁₃ a perfluoruhlovodíky (PFC) ohlásily pouze provozovny bez E-PRTR činností. Více než 50% podíl na ohlášeném množství látek měly provozovny s E-PRTR činností u 45 látek a provozovny bez E-PRTR činností u 13 látek.

Graf 6: Podíl provozoven s činností podle přílohy I nařizení o E-PRTR na ohlášeném množství sledovaných látek

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013). Poznámka: Pouze nadlimitní údaje.

4 HODNOCENÍ OHLÁŠENÝCH ÚDAJŮ PODLE SKUPIN LÁTEK

V IRZ bylo v únicích a přenosech za rok 2012 sledováno celkem 93 látek (91 látek z nařízení o E-PRTR a 2 látky podle nařízení vlády č. 145/008 Sb., v platném znění). Z hlediska charakteristiky se jedná o různé typy chemických látek (skupin látek), lišících se svými vlastnostmi. Z uvedeného důvodu jsou pro sledované látky stanoveny různé úrovně prahových hodnot. Při hodnocení ohlášeného množství látek a vytváření statistik se tak vždy musí přihlížet k mnoha faktorům (úrovni ohlašovacích prahů, závažnosti působení ve vztahu k životnímu prostředí a zdraví člověka). Jednotlivé znečišťující látky byly zařazeny do skupin podle pokynů uvedených v „Příručce k provádění evropského PRTR“¹³. Dvě látky, které nejsou v E-PRTR sledovány (styren a formaldehyd), byly začleněny do skupiny ostatní organické látky. Rozdělení do skupin je uvedeno v *tabulce 12*.

Tabulka 12: Skupiny znečišťujících látek v IRZ

Čís.	SKUPINA LÁTEK	LÁTKY
1	Anorganické látky	Azbest, Celkový dusík, Celkový fosfor, Fluoridy (jako celkové F), Chloridy (jako celkové Cl), Kyanidy (jako celkové CN), Poléťavý prach (PM ₁₀)
2	Ostatní plyny	Amoniak (NH ₃), Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF), Halony, Hydrochlorofluorouhlovodíky (HCFC), Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl), Chlorofluorouhlovodíky (CFC), Kyanovodík (HCN), Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC), Oxid uhelnatý (CO), Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂), Oxidy síry (SO _x /SO ₂)
3	Ostatní organické látky	Anthracen, Benzen, Benzo(g,h,i)perylen, Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3), Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), Ethylbenzen, Ethylenoxid, Fenoly (jako celkové C), Fluoranthen, Formaldehyd, Naftalen, Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE), Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty, Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH/PAU), Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn), Styren, Toluén, Xyleny
4	Chlorované organické látky	1,1,1-trichlorethan, 1,1,2,2-tetrachlorethan, 1,2-dichlorethan (DCE/EDC), Bromované difenylethery (PBDE), Dichloromethan (DCM), Halogenované organické sloučeniny (jako AOX), Hexabromobifenyl, Hexachlorbenzen (HCB), Hexachlorbutadien (HCBd), Chloroalkany (C ₁₀ -C ₁₃), PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq), Pentachlorbenzen, Pentachlorfenol (PCP), Polychlorované bifenyly (PCB), Tetrachlorethylen (PER), Tetrachlormethan (TCM), Trichlorbenzeny (TCB) (všechny izomery), Trichlorethylen, Trichlormethan, Vinylchlorid
5	Těžké kovy	Arsen a sloučeniny (jako As), Chrom a sloučeniny (jako Cr), Kadmium a sloučeniny (jako Cd), Měď a sloučeniny (jako Cu), Nikl a sloučeniny (jako Ni), Olovo a sloučeniny (jako Pb), Rtuť a sloučeniny (jako Hg), Zinek a sloučeniny (jako Zn)
6	Skleníkové plyny	Fluorid sírový (SF ₆), Fluorované uhlovodíky (HFC), Methan (CH ₄), Oxid dusný (N ₂ O), Oxid uhličitý (CO ₂), Perfluorouhlovodíky (PFC)
7	Pesticidy	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), Alachlor, Aldrin, Atrazin, DDT, Dieldrin, Diuron, Endosíran, Endrin, Heptachlor, Chlordan, Chlordecon, Chlorfenvinfos, Chlorpyrifos, Isodrin, Isoproturon, Lindan, Mirex, Simazin, Toxafen, Tributylcín a sloučeniny, Trifluralin

Poznámka: Rozdělení látek do jednotlivých skupin vychází z publikace „Příručka pro provádění evropského PRTR“, Evropská komise, Generální ředitelství pro životní prostředí, Brusel, 2006.

13 http://irz.cz/repository/cz_e-prtr_fin.pdf

Hodnocení provedené v této zprávě u každé skupiny látek vychází ze základních statistik o četnosti a ohlášeném množství. Každá kapitola obsahuje výčet největších znečišťovatelů s ohledem na produkované množství a typ úniku/přenosu. Doprovodné grafy jsou vytvořeny z údajů o četnosti ohlášených látek ve skupině, nikoliv z ohlášeného množství, které lze velmi obtížně srovnávat (napříč ohlášenými látkami a typy úniků a přenosů). U každé skupiny látek je rovněž uvedena informace o tom, které činnosti nejčastěji přesahovaly ohlašovací prahy látek z vybrané skupiny. Podobně byly hodnoceny provozovny vzhledem ke své regionální příslušnosti.

Při hodnocení ohlášeného množství je rovněž důležité si uvědomit, že velké množství látek zahrnují přenosy látek v odpadech a odpadních vodách, které jsou po opuštění provozovny, jež je ohlásila, ještě dále odstraňovány, upravovány nebo využity. Nevstupují proto přímo do životního prostředí jako úniky. Mnohé typy odpadů jsou dále využívány nebo je úroveň znečištění snížena následnými úpravami (například dočišťování průmyslových odpadních vod). Naopak přímý vliv na životní prostředí mají úniky do ovzduší, vody a půdy.

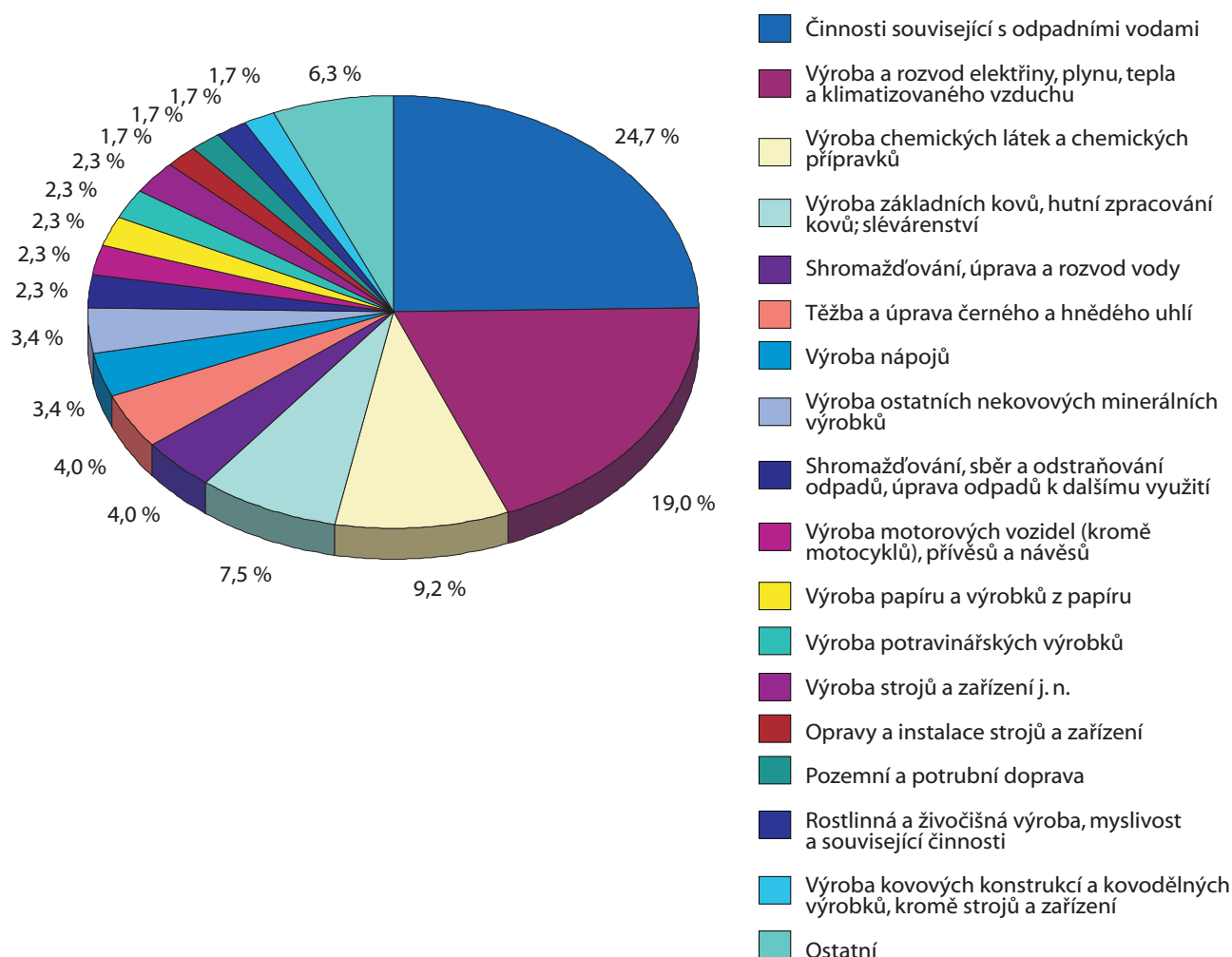
4.1 Anorganické látky

Anorganické látky jsou chemické sloučeniny neobsahující uhlík s výjimkou oxidů uhlíku, uhličitánů a kyanidů. V rámci integrovaného registru znečišťování jsou anorganické látky sledovány ve všech složkách životního prostředí. V únicích a přenosech je sledováno 7 látek a skupin látek (viz tab. 12). Jednotlivé sloučeniny se od sebe značně liší svými vlastnostmi a nebezpečností vůči životnímu prostředí; tomu odpovídá také úroveň stanovených ohlašovacích prahů. Specifickým polutantem je polévatý prach (resp. frakce s velikostí částic pod 10 mikrometrů – PM₁₀), který se sleduje výhradně v únicích do ovzduší a je definován pouze velikostí částic majících variabilní chemické složení.

Anorganické látky jsou ohlašovány i nadále nejčastěji provozovnami zabývajícími se dle CZ-NACE činnostmi souvisejícími s odpadními vodami. V porovnání například s rokem 2009, kdy podíl těchto provozoven na celkové četnosti ohlašování tvořil více než 50 %, došlo v roce 2012 ke snížení tohoto podílu pouze na 25 %. Opačná situace nastala u provozoven zabývajících se výrobou a rozvodem elektřiny, plynu tepla a klimatizovaného vzduchu, kdy podíl těchto provozoven stoupl již na 19 % z loňských 17 % (např. v roce 2009 byl podíl 11 %). Ostatní činnosti již hranice 10 % svým podílem nedosáhly. Těsně pod hranicí 10 % se nacházejí provozovny s činností výroba chemických látek a chemických přípravků.

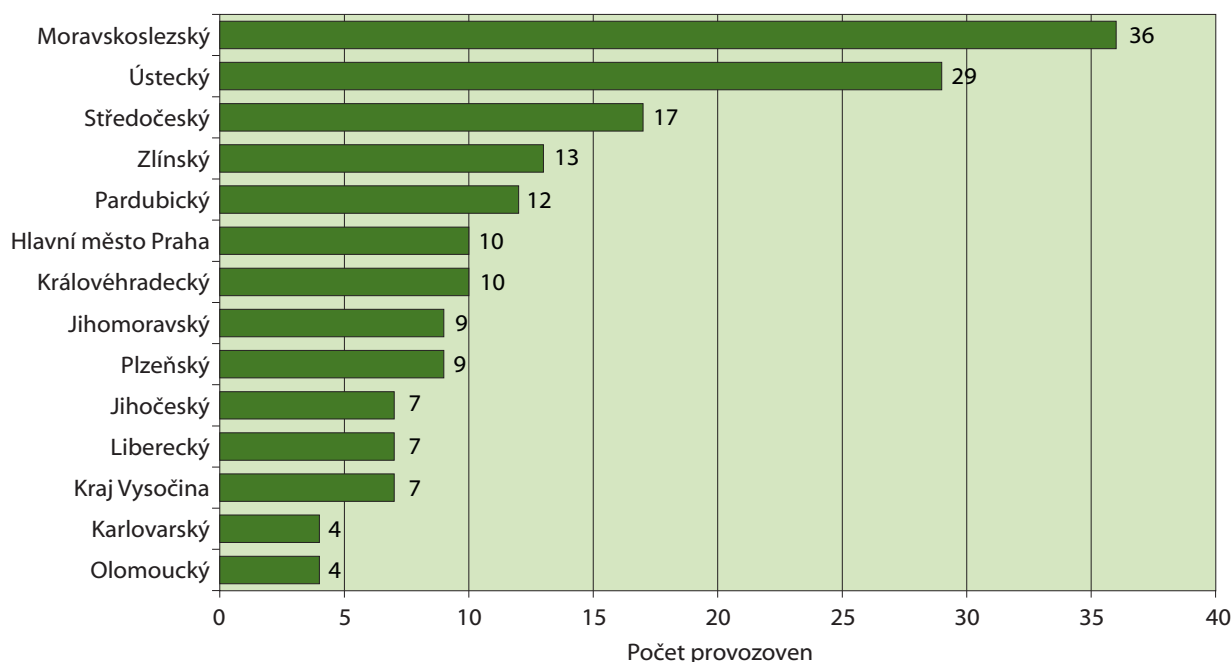
Z hlediska vyhodnocení zastoupení provozoven podle krajů v závislosti na četnosti ohlášených údajů byly anorganické látky nejčastěji ohlašovány obdobně jako v předchozích letech v Moravskoslezském (36 provozoven) a Ústeckém kraji (29 provozoven). V obou případech se jedná o pokles počtu ohlašujících provozoven oproti předchozímu roku. 17 provozoven pochází ze Středočeského kraje. Zbývající kraje byly zastoupeny méně než 15 provozovnami, přičemž nejnižší počet (4 provozovny), byl zaznamenán v Karlovarském a Olomouckém kraji.

Graf 7: Anorganické látky – zastoupení činností provozoven v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy). Činnost vychází z klasifikace ekonomických činností provozoven (CZ-NACE). Mezi ostatní činnosti jsou zařazeny ty, které nedosáhly 1,5 % podílu.

Graf 8: Anorganické látky – zastoupení provozoven podle krajů v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy).

Anorganické látky byly nejčastěji ohlašovány v únicích do vody (47%) a v přenosech v odpadech (27%). 15% z celkového počtu hlášení o organických látkách tvořily přenosy v odpadních vodách a 11% tvořily úniky do ovzduší. Úniky do ovzduší byly zastoupeny pouze polétavým prachem PM_{10} , neboť většina ostatních sloučenin skupiny (kromě azbestu) není v únicích do ovzduší sledována.

Přehled ohlášených anorganických látek a jejich množství uvádí *tabulka 13*. Za ohlašovací rok 2012 bylo evidováno 174 nadlimitních hlášení, což je o 9 méně než v předchozím roce. Z látek sledovaných v rámci této skupiny byla jedna látka ohlášená v únicích do ovzduší, pět látek v únicích do vody a rovněž v přenosech v odpadních vodách. V přenosech v odpadech byly ohlášeny pouze 3 látky.

Nejčastěji ohlašovanými látkami ve skupině byl azbest v přenosech v odpadech (36 hlášení) a celkový dusík v únicích do vody (30 hlášení). Významně je zastoupen i polétavý prach (PM_{10}), který ohlásilo v nadlimitním množství 20 provozoven (o 3 více než v roce 2011). U této látky byl zaznamenán neobvykle vysoký počet podlimitních hlášení totožný s počtem nadlimitních hlášení (tj. 20).

Tabulka 13: Přehled úniků a přenosů anorganických látek ohlášených do IRZ za rok 2012

LÁTKA	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU LÁTEK	NADLIMITNÍ				PODLIMITNÍ	
		POČET HLÁŠENÍ	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	MIN. (kg/rok)	MAX. (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET HLÁŠENÍ
Azbest	Přenosy látek v odpadech	36	41 437	11,25	11 000	0	0
Celkový dusík	Úniky do vody	30	5 764 950	50 300	2 323 000	42 154	6
	Přenosy látek v odpadních vodách	6	897 048	57 876	484 000	70 939	10
Celkový fosfor	Úniky do vody	20	278 490	5 111	106 000	1 146	5
	Přenosy látek v odpadních vodách	10	107 725	5 865	26 500	7 112	13
Fluoridy (jako celkové F)	Úniky do vody	12	97 079	2 330	24 336	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	3	59 900	9 308	40 335	279	3
	Přenosy látek v odpadech	10	313 252	10 151	132 220	13,264102	2
Chloridy (jako celkové Cl)	Úniky do vody	9	50 808 111	2 095 562	12 979 343	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	3	31 162 103	3 940 000	20 120 000	1 664	1
Kyanidy (jako celkové CN)	Úniky do vody	10	4 911	50,6027	2 278	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	4	8 208	171	4 536	0,16171	3
	Přenosy látek v odpadech	1	4 530	n	n	0,553653	4
Poléťavý prach (PM ₁₀)	Úniky do ovzduší	20	3 730 919	55 667	624 908	25 900	20
Celkem		174	-	-	-	-	67

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: 0 – látka nebyla ohlášena; n – údaj není relevantní. V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.1.1 Azbest

Azbest je název komerčně používaných vláknitých silikátových minerálů se schopností vytvářet dlouhá tenká vlákna vhodná jako tepelně izolační materiály. Hlavním antropogenním zdrojem je opotřebování a rozklad materiálů s obsahem azbestu. Azbestová vlákna se uvolňují do ovzduší při mechanickém nebo tepelném namáhání takových materiálů. Zdrojem azbestu jsou také průmyslové odpadní vody z výroby či procesů, kde se azbest vyskytuje. Obecně je zařazen do skupiny karcinogenních látek. Hlavním antropogenním zdrojem azbestu je stavebnictví, které ovšem v rámci IRZ není podchyceno, neboť stavební a demoliční práce nesplňují definici provozovny. Uvádění výrobků obsahujících azbest na trh v České republice, je podobně jako v jiných zemích Evropské unie, zakázáno. Stále se však vyskytují výrobky a stavby s obsahem azbestu, které byly vyrobeny resp. postaveny před tímto zákazem.

Vzhledem ke svým vlastnostem je sledován v únicích i přenosech se stanovenými ohlašovacími prahy pro úniky do ovzduší, vody, půdy a přenosy v odpadních vodách na 1 kg/rok a pro přenosy v odpadech na 10 kg/rok.

Za rok 2012 byl azbest v nadlimitním množství více než 41 tun ohlášen 36 provozovny (pouze přenosy látky v odpadech). Žádné podlimitní ohlášení nebylo za rok 2012 evidováno. V porovnání s ohlašovací rokem 2011 ohlásilo azbest v přenosech v odpadech o 5 provozoven více, ale byl zaznamenán výrazný pokles ohlášeného množství¹⁴ (o jeden řád). 80 % z celkového množství azbestu ohlásily provozovny bez E-PRTR činnosti.

4.1.2 Celkový dusík a celkový fosfor

Celkový dusík spolu s celkovým fosforem¹⁵ způsobují eutrofizaci vod, při které dochází k přemnožení řas a sinic a následně ke snížení koncentrace rozpuštěného kyslíku ve vodě. Nejedná se tedy o látky závažné z globálního hlediska, avšak v posledních letech se s problémy spojenými s eutrofizací vod potýká řada vodních ploch v ČR. Obě látky se ve velkém množství používají jako průmyslová hnojiva a jsou sledovány v únicích do vody, půdy a v přenosech v odpadních vodách. Od roku 2011 již nejsou sledovány v přenosech v odpadech. Vzhledem ke svému vlivu a vlastnostem mají stanovené rozdílné prahové hodnoty.

Pro celkový dusík je prahová hodnota pro všechny kategorie, ve kterých je sledována, stanovena na 50 000 kg a pro celkový fosfor na 5 000 kg za rok.

Celkový dusík patří ve skupině anorganických látek obecně mezi nejčteněji ohlašovanou látkou. Obě látky byly zejména ohlašované v únicích do vody, kdy údaje o nadlimitním množství celkového dusíku byly uvedeny v 30 hlášeních a údaje o celkovém fosforu u 20 hlášení.

Uvedené látky byly v minulých letech nejčteněji ohlašované v přenosech v odpadech, ale vzhledem k již zmiňovaným změnám legislativy, ke kterým došlo v roce 2011, tomu tak již není. Úniky do vody a přenosy dusíku a fosforu v odpadních vodách byly mimo čistírny odpadních vod ohlašované také provozovny s chemickou výrobou. Zastoupena byla rovněž výroba nápojů nebo papíru. Na celkovém ohlášeném množství dusíku a fosforu měly E-PRTR provozovny podíl kolem přes 80 %.

4.1.3 Fluoridy (jako celkové F)

Fluor je chemicky velmi reaktivní prvek, který s kovy tvoří soli – fluoridy. Fluoridy mohou být toxické látky nebezpečné pro zdraví mnohých organismů. Například, fluorid sodný se díky svým desinfekčním vlastnostem užívá ke fluorování pitné vody, dále je využíván jako konzervant pro některé druhy lepidel. Díky toxicitě pro některé organismy je fluorid sodný užíván jako insekticid a prostředek pro ochranu dřeva, využívají se ve výrobě keramiky, maziv, barev, umělých hmot a pesticidů. Fluoridy jsou také přidávány do řady běžně využívaných produktů v oblasti dentální hygieny. Dojde-li z důvodu antropogenní činnosti ke zvýšení koncentrací fluoridů nad přirozenou mez, mohou fluoridy působit toxicky.

Fluoridy jsou sledovány v únicích do vody a půdy (ohlašovací práh 2 000 kg/rok) a v přenosech v odpadních vodách (2 000 kg/rok) a v odpadech (10 000 kg/rok).

Úniky fluoridů do vody ohlásilo za rok 2012 celkem 12 (o 3 méně než v roce 2011) provozoven v nadlimitním množství přes 97 tun, což je o téměř 40 tun méně než v předchozím roce. Přenosy v odpadních vodách ohlásily 3 provozovny v nadlimitním množství 60 tun a nadlimitní množství 313 tun fluoridů ohlásilo 10 provozoven v přenosech v odpadech. Deset největších znečišťovatelů ohlašujících tuto látku jí ohlásilo zejména v přenosech v odpadech. Zastoupení provozoven z hlediska ekonomické činnosti bylo různorodé, zastoupené například činnostmi v oblasti výroby nekovových i kovových výrobků, odstraňování odpadů nebo výrobou elektronických součástek. Podíl E-PRTR provozoven na celkovém ohlášeném množství přesáhl 70 %.

14 Není vyloučeno, že údaje o azbestu ohlásily v minulosti i provozovny, kterých se ohlašovací povinnost netýkala, neboť pro účely IRZ není nutné sledovat a ohlašovat azbest nacházející se v odpadních střešních krytinách nebo stavebním odpadu, který pochází z rekonstrukcí budov (střech) a nesouvisí tak přímo s činností realizovanou v provozovně. Blíže viz „Příručka pro ohlašování do IRZ“ na www.irz.cz.

15 U obou látek platí, že se nejedná o skupinu látek, nýbrž o analytický skupinový ukazatel.

4.1.4 Chloridy (jako celkové Cl)

Mezi chloridy patří celá řada sloučenin chloru. Jeden z nejběžnějších chloridů, chlorid sodný (NaCl), je významnou surovinou pro výrobu chloru, hojně využívaného například při výrobě chlorovaných plastických hmot jako je PVC. Chloridy vznikají často při průmyslové výrobě jako vedlejší produkty, jsou přítomny v odpadech a odpadních vodách (např. ze spalování uhlí, skládkování apod.). Některé chloridy mohou být i vysoce toxické (např. chlorid kademnatý), ale vzhledem ke svému minimálnímu výskytu nepředstavují zvýšená rizika pro životní prostředí.

Ohlašovací práh pro sledování v únicích do vody, půdy a v přenosech v odpadních vodách byl určen na 2 000 000 kg za rok.

Ačkoliv chloridy byly ohlášeny pouze devíti provozovny v únicích do vody a třemi provozovny jako přenosy v odpadních vodách, jejich celkové ohlášené množství výrazně přesahovalo ostatní látky zařazené do skupiny anorganických látek (přenosy v odpadních vodách přes 31 mil. tun, a v únicích do vody přes 50 mil. tun), což mohlo být způsobeno vysokým ohlašovacím prahem. V porovnání s předchozím rokem bylo ohlášené množství v obou případech nižší. Převážné množství chloridů v přenosech v odpadních vodách ohlásila provozovna s chemickou výrobou. Výrazná množství ohlásily také provozovny zaměřující se na těžbu uhlí a úpravu a rozvod vody. I v případě chloridů bylo zastoupení provozoven s E-PRTR činností ohlašujících nadlimitní množství vysoké – jednalo se o více než 80% podíl na celkovém ohlášeném množství.

4.1.5 Kyanidy (jako celkové CN)

Kyanid sodný a kyanid draselný jsou nejběžnější se vyskytující látky této skupiny. Nejdůležitějšími kyanidy jsou kyanid sodný a draselný užívané při elektrochemickém pokovování a tvrzení oceli. Kyanidy jsou hojně užívány v metalurgii, chemickém a fotografickém průmyslu, při výrobě plastů, pryží a výbušnin. Významným zdrojem jsou také spalovací procesy, spalování odpadů nebo výluhy ze špatně zajištěných skládek. Závažné riziko představují kyanidy pro vodní ekosystémy, neboť jsou vysoce toxické. Toxicita se ještě zvyšuje přítomností toxických těžkých kovů v molekule soli.

Kyanidy jsou sledovány v únicích do vody a půdy a v přenosech v odpadních vodách (totožný ohlašovací práh 50 kg/rok) a v přenosech v odpadech (ohlašovací práh 500 kg/rok).

Kyanidy byly ohlášeny v nadlimitním množství zejména v únicích do vody (10), v přenosech v odpadních vodách (4). Nejvyšší množství kyanidů ohlásily provozovny zabývající se výrobou kovů a slévárstvím, úpravou vody a výrobou koksu a rafinovaných ropných produktů. U této látky měly provozovny s E-PRTR činností téměř 70% podíl na celkovém ohlášeném množství, což je výrazně méně než v předchozím roce.

4.1.6 Polétavý prach (PM_{10})

Polétavý prach lze definovat jako soubor tuhých, kapalných nebo směsných částic o velikosti 1 nm–100 μ m. V IRZ je sledována pouze jemná frakce (PM_{10}) v únicích do ovzduší, neboť snadno proniká hluboko do dýchacího ústrojí. Nebezpečnost je zvyšována i tím, že jsou na prachové částice často navázány různé toxické látky (např. těžké kovy nebo organické polutanty). Nejvýznamnějším antropogenním zdrojem jsou spalovací procesy, hlavně v automobilových motorech a elektrárnách a další vysokoteplotní procesy, jako je tavení rud a kovů nebo svařování. Dalším zdrojem mohou být zemědělské operace, těžební činnost a jakékoliv procesy, při kterých se vyskytují částice o dané velikosti (např. výroba a použití cementu a vápna). Přímé měření není zatím obvyklé, proto se její podíl převážně stanovuje výpočtem.

Polétavý prach je sledován pouze v únicích do ovzduší a ohlašován po překročení prahové hodnoty 50 000 kg/rok.

Nadlimitní množství polétavého prachu ohlásily pouze provozovny s E-PRTR činností, kdy 20 provozoven (o tři méně než v roce 2011) ohlásilo nadlimitní množství 3 731 tun PM_{10} . 20 (o jednu provozovnu méně než v roce 2011) provozoven ohlásilo v podlimitním množství 25,9 tun. Stejně jako v roce 2011 i ohlášené množství v roce 2012 pokračovalo v sestupném trendu a množství se dostalo výrazně pod hranici 4 tis. tun. Největší problémy s jemnou frakcí polétavého prachu mají tradičně regiony spjaté s výrobou surového železa, oceli a feroslitin (zejména Moravskoslezský kraj). Významnými zdroji jsou rovněž všechny velké elektrárny.

4.1.7 Anorganické látky – významné zdroje

Přehled provozovatelů, kteří ohlásili významná množství látek zařazených do skupiny anorganických látek, je uveden v tabulce 14.

Tabulka 14: Anorganické látky – přehled největších znečišťovatelů podle jednotlivých látek zařazených do skupiny

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
Azbest						
25965778	SAVE CZ s.r.o.	CZ01148004	SAVE CZ s.r.o.	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadech	11 000
45274649	ČEZ, a. s.	CZ17072209	Jaderná elektrárna Dukovany	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	10 448
24288110	Elektrárna Počerady, a.s.	CZ44746297	Elektrárna Počerady	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	5 730
25733591	E.ON Česká republika, s. r. o.	CZ01155385	OPDs Brno Plynárenská	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	4 189
47450720	KSK BONO s.r.o.	CZ41411243	KSK BONO,s.r.o.	Výroba potravinářských výrobků	Přenosy látek v odpadech	1 740
28335830	OTR Recycling s.r.o.	CZ0071808E	OTR Recycling, s.r.o.	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	1 424
45274649	ČEZ, a. s.	CZ76468152	Jaderná elektrárna Temelín	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	1 365
25289845	NAHOŘANSKÁ a.s.	CZ83850519	sídlo společnosti	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Přenosy látek v odpadech	1 080
61778931	LIBENIA PLZEŇ, spol. s r. o.	CZ0088007E	LIBENIA PLZEŇ, spol. s r. o.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnství	Přenosy látek v odpadech	505
00005886	Dopravní podnik hl.m. Prahy, akciová společnost	CZ36586452	Areál Hostivař	Pozemní a potrubní doprava	Přenosy látek v odpadech	420
Celkový dusík						
25656635	Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	2 323 000
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	484 000
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	410 176
45193673	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	315 114
49100262	Lovochemie, a.s.	CZ15080054	Lovochemie, a.s., Lovosice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do vody	222 836
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do vody	218 837
46347275	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	191 408
49099451	Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ26553475	Liberec ČOV	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	185 515

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
25205625	VODÁRNA PLZEŇ a.s.	CZ43893663	ČOV Plzeň	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	169 114
27461211	Královéhradecká provozní, a.s.	CZ14669197	ČOV Hradec Králové	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	149 205
Celkový fosfor						
25656635	Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	106 000
45357366	Plzeňský Prazdroj, a. s.	CZ53318131	Pivovar Plzeň	Výroba nápojů	Přenosy látek v odpadních vodách	26 500
26420317	Biocel Paskov a.s.	CZ72777707	Biocel Paskov a.s.	Výroba papíru a výrobků z papíru	Úniky do vody	25 617
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadních vodách	21 518
45193673	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	15 132
46347275	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	14 846
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	11 359
27461211	Královéhradecká provozní, a.s.	CZ14669197	ČOV Hradec Králové	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	11 330
60108711	Vodovody a kanalizace Trutnov, a.s.	CZ01158531	čistírna odpadních vod Trutnov – Bohuslavice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	9 900
26821532	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	CZ94069119	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadních vodách	9 114
Fluoridy (jako celkové F)						
14864576	AGC Flat Glass Czech a.s., člen AGC Group	CZ50286708	závod Barevka	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Přenosy látek v odpadech	132 220
60194120	Pražské služby, a.s.	CZ26416675	Spalovna Malešice	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	47 791
26821532	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	CZ94069119	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadních vodách	40 335
27545172	Leštírna Habry s.r.o.	CZ0009950E	Leštírna Světlá nad Sázavou	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Přenosy látek v odpadech	27 193
45193673	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	24 336
48119458	ACO Industries k.s.	CZ73425930	ACO Industries, k.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	22 054
25432338	DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.	CZ95818829	Heyrovského 476, Liberec	Výroba strojů a zařízení j. n.	Přenosy látek v odpadech	21 719

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnictví	Úniky do vody	19 879
28542673	Crystalex CZ, s.r.o.	CZ01140986	závod Karolinka	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Přenosy látek v odpadech	16 576
25776169	Tom Bohemia Crystal s.r.o.	CZ01146530	Tom Bohemia Crystal s.r.o.	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Přenosy látek v odpadech	13 300
Chloridy (jako celkové Cl)						
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	20 120 000
25656635	Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	12 979 343
26863154	OKD, a.s.	CZ62774430	OKD,a.s., vnitřní organizační jednotka nezapsaná v obchodním rejstříku, Důl ČSM	Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	Úniky do vody	11 096 312
26863154	OKD, a.s.	CZ72516819	OKD, a.s. – Důl Karviná, závod ČSA – lokalita Jan-Karel	Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	Úniky do vody	7 717 427
26863154	OKD, a.s.	CZ56786496	Důl Darkov	Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	Přenosy látek v odpadních vodách	7 102 103
46347275	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	4 948 607
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	3 940 000
26863154	OKD, a.s.	CZ23836375	OKD, a.s. – Důl Karviná, závod ČSA – lokalita Doubrava	Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	Úniky do vody	3 807 972
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do vody	2 880 035
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	2 827 061
Kyanidy (jako celkové CN)						
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnictví	Přenosy látek v odpadních vodách	4 536
25322222	AJAX PILNÍKY, a.s.	CZ0066244E	AJAX & BLUNDELL, a.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	4 530
45193673	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	2 278
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnictví	Přenosy látek v odpadních vodách	1 931
47675829	OKK Koksovny, a.s.	CZ78824241	Koksovna Svoboda	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	Přenosy látek v odpadních vodách	1 570

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	858
46347275	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	501
46357351	Lučební závody Draslovka a.s. Kolín	CZ71292930	Lučební závody Draslovka a.s. Kolín	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do vody	314
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Úniky do vody	270
26348349	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. - zpracovatelská část	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do vody	196
Polévací prach (PM₁₀)						
45274649	ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Pruněřov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	624 908
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Úniky do ovzduší	439 980
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Úniky do ovzduší	430 271
45274649	ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	335 762
24288110	Elektrárna Počeradý, a.s.	CZ44746297	Elektrárna Počeradý	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	317 185
28786009	Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	252 709
28800621	Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ66069097	Elektrárna Opatovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	210 000
27597075	UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	UNIPETROL RPA	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	131 683
47115726	Energotrans, a.s.	CZ33698019	Elektrárna Mělník I - EMĚ I	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	117 413
45274649	ČEZ, a. s.	CZ95978240	Elektrárna Ledvice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	116 842

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Zahrnutý pouze nadlimitní údaje (přesahující ohlašovací prahy). V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

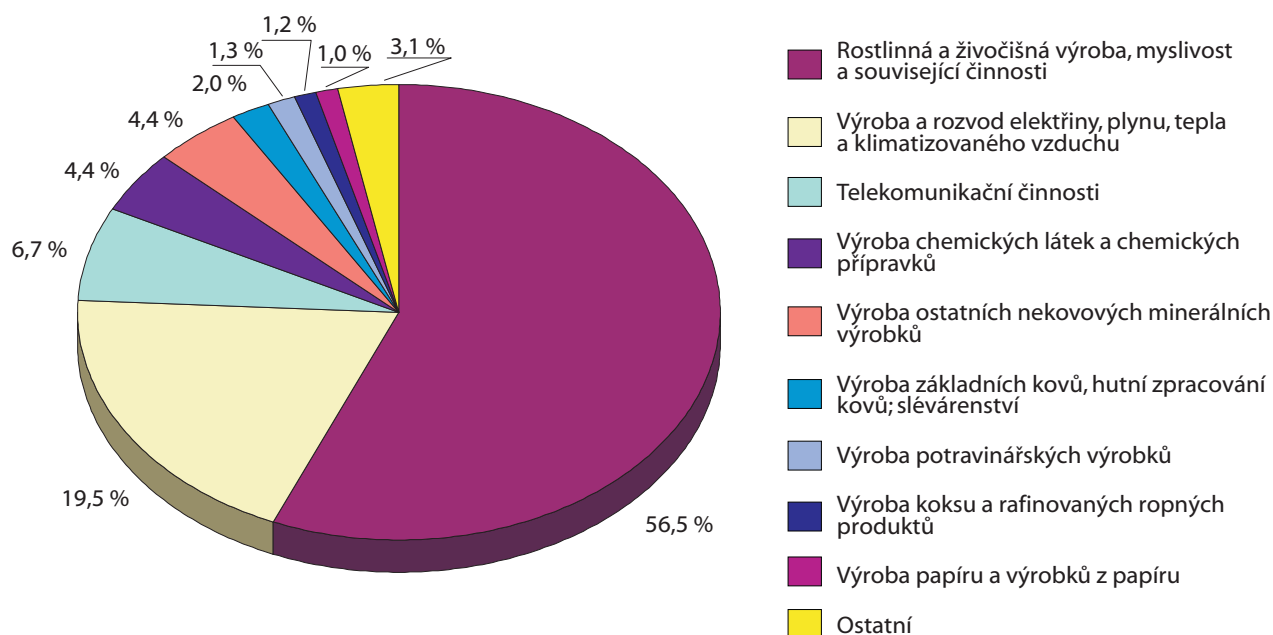
4.2 Ostatní plyny

Skupina „Ostatní plyny“ zahrnuje 11 látek. Jedná se o látky, které způsobují vznik kyselých dešťů (oxidy síry, oxidy dusíku, amoniak, chlorovodík), plyny, které se účastní vzniku fotochemického smogu (oxid uhelnatý, NMVOC, oxidy síry, oxidy dusíku, amoniak), plyny poškozující ozónovou vrstvu země (fluorované uhlovodíky, některé NMVOC) a plyny vysoce toxické (kyanovodík, chlor a sloučeniny, fluor).

Zlátéksledovaných ve skupině ostatní plyny (viz tabulka 12) byly za ohlašovací rok 2012 ohlašovány látky a skupiny látek amoniak (NH₃), fluor a anorganické sloučeniny (jako HF), hydrochlorofluorouhlovodíky (HCFC), chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl), chlorofluorouhlovodíky (CFC), kyanovodík (HCN), nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC), oxid uhelnatý (CO), oxidy dusíku (NO_x/NO₂) a oxidy síry (SO_x/SO₂).

V grafu 9 je znázorněno procentní zastoupení činností provozoven v závislosti na četnosti hlášení ostatních plynů. Více než 50 % zastoupení měla, podobně jako v předchozích letech, zemědělská výroba, zastoupená 388 provozovnami, která převažuje zejména v důsledku vysokého počtu hlášení amoniaku. Druhé nejvyšší zastoupení (20 %) měly provozovny zabývající se výrobou a rozvodem elektřiny a tepla (54 provozoven). Pomyslné třetí místo s celkem 46 provozovnami obsadily provozovny zabývající se telekomunikačními činnostmi. Přehled počtu provozoven za jednotlivé činnosti je uveden v tabulce 15.

Graf 9: Ostatní plyny – zastoupení činností provozoven v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy). Činnost vychází z klasifikace ekonomických činností provozoven (CZ-NACE). Mezi ostatní činnosti jsou zařazeny ty, které nedosáhly 1 % podílu.

Tabulka 15: Ostatní plyny v únicích do ovzduší – přehled ohlášeného množství počtu provozoven za jednotlivé činnosti

KÓD	ČINNOST NACE NÁZEV ČINNOSTI	CELKOVÉ OHLÁŠENÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET PROVOZOVEN
01	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	8 581 935,94	388
38	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	448 446,72	3
36	Shromažďování, úprava a rozvod vody	2 019 964,42	1
61	Telekomunikační činnosti	229	46
18	Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	36	1
35	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	172 948 218,51	54
20	Výroba chemických látek a chemických přípravků	21 724 575,88	12

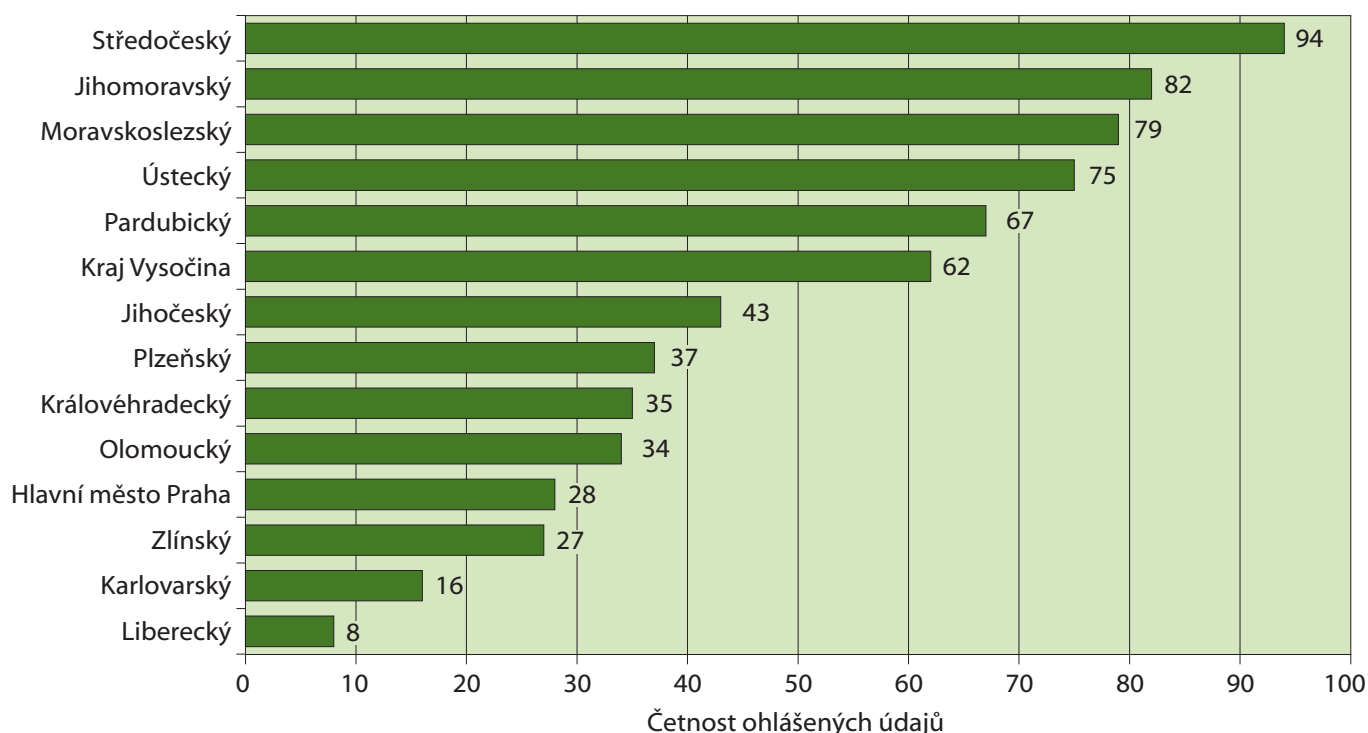
ČINNOST NACE		CELKOVÉ OHLÁŠENÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET PROVOZOVEN
KÓD	NÁZEV ČINNOSTI		
19	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	8 781 317	5
29	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	1 949 551	4
23	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	15 241 210,14	21
17	Výroba papíru a výrobků z papíru	4 021 127	2
10	Výroba potravinářských výrobků	1 785 812,10	7
22	Výroba pryžových a plastových výrobků	33	2
21	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	457 469	2
24	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	119 173 733	8
16	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	774 657	3

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Pozn.: Tabulka je sestavena pouze z nadlimitních údajů (přesahujících ohlašovací prahy).

Z hlediska rozmístění provozoven v jednotlivých krajích ČR pocházelo nejvíce hlášení, stejně jako v předchozích letech, ze Středočeského (94), ale na druhé místo se dostal před Moravskoslezský (79) Jihomoravský kraj (82). Nejnižší četnost hlášení byla opět zaznamenána v kraji Libereckém (8).

Graf 10: Ostatní plyny – zastoupení provozoven podle krajů v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Pozn.: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahujících ohlašovací prahy).

Za skupinu „ostatní plyny“ bylo do IRZ přijato v nadlimitním množství 687 hlášení za 10 látek. Podlimitních hlášení bylo přijato za 292 provozoven (za 7 látek). Všechny látky byly ohlašované v únicích do ovzduší. Přehled nahlášených látek a jejich množství uvádí *tabulka 16*.

Nejčastěji byl tradičně ohlašován amoniak, za který bylo přijato 399 hlášení. Ohlašující provozovny se zabývaly zejména zemědělskou činností. Nejvyšší množství byla obdobně jako v předchozích letech spojena s plynnými produkty spalování (oxidy síry, oxidy dusíku, oxid uhelnatý). Oxid uhelnatý (CO) byl v 66 případech ohlášen v podlimitním množství (pouze 16 nadlimitních hlášení) a oxidy dusíku v 75 případech, což je jen o něco méně než v případě nadlimitních hlášení (82). Oxid uhelnatý byl sice ohlášen pouze 16 provozovnami, nicméně v poměrně vysokém množství téměř 131 tis. tun.

Tabulka 16: Ostatní plyny – přehled úniků ohlášených do IRZ za rok 2012

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	TYP ÚNIKU/ PŘE-NOSU LÁTEK	NADLIMITNÍ				PODLIMITNÍ	
		POČET HLÁŠENÍ	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	MIN. (kg/rok)	MAX. (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET HLÁŠENÍ
Amoniak (NH ₃)	Úniky do ovzduší	399	8 966 095	10 031	195 886	223 854	39
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	Úniky do ovzduší	14	260 292	5 481	109 599	883	7
Hydrochlorofluoruhlodíky (HCFC)	Úniky do ovzduší	58	1 539	1,2	563	0	0
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	Úniky do ovzduší	26	810 265	10 394	156 000	5 000	9
Chlorofluoruhlodíky (CFC)	Úniky do ovzduší	1	1,32	n	n	0	0
Kyanovodík (HCN)	Úniky do ovzduší	1	468	n	n	0	0
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	Úniky do ovzduší	12	3 844 315	103 178	1 080 036	185 746	50
Oxid uhelnatý (CO)	Úniky do ovzduší	16	123 996 777	561 557	59 768 865	411 477	66
Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂)	Úniky do ovzduší	82	92 499 816	100 413	11 397 569	602 879	75
Oxidy síry (SO _x /SO ₂)	Úniky do ovzduší	78	127 528 748	154 950	12 187 970	125 651	46
Celkem		687	-	-	-	-	292

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Pozn.: 0 – látka nebyla ohlášena; n – údaj není relevantní. V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.2.1 Amoniak (NH₃)

Celkově lze amoniak charakterizovat jako látku toxickou, která však díky svému využití a pronikavému zápachu, upozorňujícímu včas na její přítomnost, většinou nepředstavuje výrazné riziko pro člověka. Nicméně její vliv na životní prostředí je závažný. Podílí se na okyselování půd a podporuje eutrofizaci vod (nárůst řas a sinic). Hlavními zdroji amoniaku jsou živočišná výroba, aplikace průmyslových hnojiv a průmyslová výroba. Amoniak nachází využití při výrobě kyseliny dusičné, průmyslových hnojiv, výbušnin, polymerů, farmaceutických výrobků, kaučuků, tenzidů a některých pesticidů. Ve velkých průmyslových provozech je využíván jako náplň chladicích technologií.

Amoniak je sledován v únicích do ovzduší se stanoveným ohlašovacím prahem 10 000 kg/rok.

Amoniak (NH₃) byl nejběžněji ohlašováným plynem ze skupiny ostatních plynů. Celkové ohlášené množství dosahovalo téměř 9 000 tun a ohlásilo jej 438 provozoven (z toho 39 ohlásilo podlimitní údaje). Podobně jako v minulých letech jej nejvíc ohlašovaly provozovny se zemědělskou výrobou (především velkochovy prasat

a drůbeže). Kromě zemědělců patřila mezi největší znečišťovatele ohlašující amoniak provozovna zabývající výrobou ostatních nekovových minerálních výrobků nebo s výrobou chemických látek a přípravků. Podíl E-PRTR provozoven na celkovém ohlášeném množství byl tentokrát přes 60 %.

4.2.2 Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)

Fluor a jeho anorganické sloučeniny jsou velmi reaktivní a korozivní látky. Při jejich úniku do životního prostředí mohou způsobit akutní poškození živých organismů, rostlin a mnohých materiálů. Fluor je využíván v mnoha průmyslových procesech, například při výrobě teflonu. Dále se využívá při syntéze fluorovaných uhlovodíků. Fluorovodík se využívá v mnoha aplikacích od čištění a leptání skla, výrobu polovodičových součástek, výroby keramiky, elektropokovování až po složité chemické procesy, kde vystupuje jako meziprodukt.

Fluor je sledován pouze v únicích do ovzduší a do IRZ je ohlašován po překročení ohlašovacího prahu 5 000 kg/rok.

Úniky fluoru do ovzduší ohlásilo celkem 21 provozoven, z toho 14 podalo nadlimitní hlášení v celkové výši 260 tun. Počet ohlašujících provozoven je totožný s předchozím rokem, přičemž celkové množství ohlášené do IRZ se oproti předchozímu roku snížilo přibližně o 40 tun. V popředí ohlašovatelů se objevují nejčastěji provozovny zaměřené na výrobu elektřiny nebo tepla. Ohlášení za rok 2012 provedly pouze E-PRTR provozovny.

4.2.3 Hydrochlorofluorouhlovdíky (HCFC)

Hydrochlorofluorouhlovdíky jsou pro životní prostředí problematické především díky svému příspěvku k intenzifikaci skleníkového efektu a k poškozování ozonové vrstvy Země. Jsou to syntetické látky, chemicky jen málo reaktivní a převážně nehořlavé. Pro tuto skupinu látek se rovněž vžil název „měkké freony“. Přispívají ke skleníkovému efektu a narušují ozónovou vrstvu Země. Nejčastěji jsou využívány jako chladicí náplně v chladírenských a klimatizačních zařízeních a hnací plyny v průmyslových aerosolech (sprejích).

HCFC jsou sledovány pouze v únicích do ovzduší se stejným ohlašovacím prahem 1 kg/rok.

Hydrochlorofluorouhlovdíky jsou od ohlašovacího roku 2011 sledovány pouze v únicích do ovzduší. Jejich sledování v přenosech v odpadech již není v rámci IRZ povinné. HCFC byly ohlášeny 58 provozovny o celkovém množství téměř 1,5 tuny. Obdobně jako v minulém roce nebylo podáno žádné podlimitní hlášení. Oproti předchozímu roku, kdy jedna organizace ohlašovala havarijní úniky HCFC do ovzduší, v roce 2012 ohlásily 4 společnosti. Převážně se jedná o provozovny telekomunikačních společností. Ačkoliv v porovnání s předchozím ohlašovacím rokem ohlásilo úniky HCFC o 10 provozoven více, celkové ohlášené množství kleslo. Společnosti s telekomunikačním zaměřením jsou obecně jedním z významných ohlašovatelů v rámci skupiny ostatních plynů. Největší množství (563 kg) ohlásila provozovna z oblasti chemického průmyslu. Více než 60% podíl na ohlášeném nadlimitním množství měly provozovny s E-PRTR činností.

4.2.4 Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)

Chlor a jeho anorganické sloučeniny jsou velmi reaktivní a korozivní látky. Mezi antropogenní zdroje emisí můžeme zařadit úniky chloru a chlorovodíku z průmyslu (jejich výroba, organické výroby, anorganické výroby), úniky při bělení papíru a buničiny, při jeho využívání k desinfekčním účelům (chlorování vody, lékařství) a odpařování chloru a jeho sloučenin z rozpouštědel a přípravků, chlorovodík pocházející ze spalovacích procesů (spalování paliv, které obsahují chloridy, jako je například uhlí), spalování odpadů s obsahem chloru (plasty) a úniky kyseliny chlorovodíkové při zpracování oceli.

Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl) jsou sledovány v únicích do ovzduší s ohlašovacím prahem 10 000 kg/rok.

Chlor ohlásilo celkem 34 provozoven. 9 provozoven z tohoto počtu ohlásilo podlimitní množství. Ohlašovaly výhradně provozovny s E-PRTR činností, přičemž celkové množství dosáhlo 810 tun (z toho podlimitní množství bylo pouze 5 tun). Oproti předchozímu roku došlo k mírnému snížení počtu ohlašujících provozoven i ke snížení celkového ohlášeného množství.

4.2.5 Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)

Nemethanové těkavé organické sloučeniny tvoří velmi obsáhlá skupina látek. Jedná se o těkavé chemické látky (kromě methanu). NMVOC tvoří obecně následující chemické skupiny: alkoholy, aldehydy, alkany, aromáty, ketony a halogenované deriváty těchto látek. NMVOC se používají v celé řadě průmyslových aplikací. Jedná se především o použití jako čisticí, rozpouštědla a odmašťovací, při výrobě a aplikaci barev a laků. K jejich úniku též dochází při spalování fosilních paliv. NMVOC uvolněné do životního prostředí mohou kontaminovat půdy, zásoby podzemní vody a především ovzduší. Závažným důsledkem je jejich podíl na vzniku přízemního ozonu.

Ohlašovací práh pro NMVOC byl určen na 100 000 kg/rok. Jsou sledovány pouze v únicích do ovzduší.

NMVOC byly ohlášeny celkem 62 provozovny, pouze 12 z nich ohlásilo údaje v nadlimitním množství 3 844 tun, což je téměř o 50 % méně než v předchozím ohlašovací období. V rámci ohlašování této látky bylo zaznamenáno 50 podlimitních hlášení v celkové výši 186 tun. Totožné množství provozoven ohlašovalo i za rok 2011. Téměř 95 % nadlimitního množství NMVOC ohlásily E-PRTR provozovny.

4.2.6 Oxid uhelnatý (CO)

Příspěvek oxidu uhelnatého ke vzniku nebezpečného přízemního ozonu v ovzduší z něho činí látku, jejíž emise je zapotřebí systematicky sledovat a snižovat. Z hlediska emisí oxidu uhelnatého hrají důležitou roli procesy založené na spalování uhlíkatých paliv. Reaktivita oxidu uhelnatého se využívá v hutnictví při rafinaci kovového niklu (výroba karbonylu niklu). Oxid uhelnatý se dále používá při výrobě některých chemikálií (např. kyseliny octové). Zdrojem emisí oxidu uhelnatého do ovzduší jsou i emise z motorů.

Oxid uhelnatý je sledován pouze v únicích do ovzduší se stanoveným ohlašovacím prahem 500 000 kg/rok.

Oxid uhelnatý ohlásilo 16 provozoven, přičemž se jednalo výhradně o provozovny s E-PRTR činností (nadlimitní hlášení), ve značném množství téměř 124 000 tun, což je o něco méně než v předchozím roce. Podlimitní množství ohlásilo 66 provozoven v množství 411 tun. Toto množství lze označit za zanedbatelné v porovnání s celkovým ohlášeným množstvím. V popředí se objevují výhradně provozovny s činností výroba základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárenství.

4.2.7 Oxidy dusíku (NO_x/NO₂)

Skupina těchto látek zahrnuje širokou škálu oxidů dusíku. Oxidy dusíku společně s oxidy síry jsou látky se širokým spektrem negativních dopadů jak zdravotních, tak především dopadů na globální ekosystém. Přispívají k tvorbě tzv. „kyselých“ dešťů, které poškozují rostliny a půdu. Vdechování vysokých koncentrací oxidů dusíku může vážně ohrozit zdraví člověka. Úniky oxidů dusíku jsou zejména spojeny se spalováním paliv.

Prahová hodnota pro sledování oxidů dusíku v únicích do ovzduší je 100 000 kg/rok.

Nadlimitní údaje o produkci oxidů dusíku ohlásilo 82 provozoven (o 7 méně než v roce 2011) o množství 92 500 tun (pokles o více než 10 000 tun). V rámci IRZ byl zaznamenán i vysoký počet podlimitních hlášení (75), které ohlásily oxidy dusíku v relativně malém množství 603 tun (přibližně o 130 tun více než minulém roce). Látky byly ohlášeny provozovny zejména z Moravskoslezského (27) a Ústeckého kraje (24). Na prvních místech pomyslného žebříčku se téměř výhradně objevují energetické a teplárenské zdroje. Rovněž jako u předchozí látky, i oxidy dusíku ohlašovaly zejména E-PRTR provozovny.

4.2.8 Oxidy síry (SO_x/SO₂)

V globálním měřítku kyselá dešť tvořené oxidy síry a oxidy dusíku celkově ovlivňují rovnováhu v půdách, vodách a následně v mnohých ekosystémech, proto je jejich vliv možno považovat za významně negativní. Oxid siřový je meziproduktem při výrobě kyseliny siřové. Oxidu siřičitého se využívá jako silného redukčního činidla například pro bělení nebo ochranu dřeva, používá se také ke konzervaci potravin. Oxidy síry v emisích do ovzduší pocházejí zejména ze spalování fosilních paliv obsahujících síru a z průmyslu zpracovávajícího síru nebo siřné sloučeniny (např. chemická výroba kyseliny siřové).

Prahová hodnota pro úniky oxidů síry do ovzduší je 150 000 kg/rok.

Poslední hodnocenou látku z této skupiny ohlašovaly zejména (přes 99%) provozovny s E-PRTR činností. Celkově bylo ohlášeno více než 127 000 tun. Oxidy síry byly ohlášeny 124 (o jednu více než v předchozím roce) provozovnami a dosáhly ve skupině ostatních plynů nejvyššího ohlášeného množství (téměř 128 000 tun). Podlimitní podíl ohlásilo 46 provozoven v množství 125 tun. Rovněž jako u oxidů dusíku nejčteněji ohlašovaly tuto látku provozovny z oblasti výroby energií.

4.2.9 Ostatní plyny – významné zdroje

Přehled původců významných množství látek zařazených do skupiny ostatní plyny je uveden v tabulce 17.

Tabulka 17: Přehled největších znečišťovatelů podle jednotlivých látek zařazených do skupiny ostatní plyny

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
Amoniak (NH₃)						
00044628	ANIMO Žatec, a.s.	CZ79679018	Lišany – chov prasat	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Úniky do ovzduší	195 886
46972501	ZEVOS a.s.	CZ42377164	Drůbežárna	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Úniky do ovzduší	190 515
47902205	JAVE PORK, a.s.	CZ63475641	Chov prasat Milotice	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Úniky do ovzduší	115 570
27242293	KNAUF INSULATION, spol. s r.o.	CZ19419963	KNAUF INSULATION, spol. s r.o.	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Úniky do ovzduší	89 114
47672846	VEPASPOL Olomouc, a.s.	CZ17418253	Hospodářství Dlouhá Loučka	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Úniky do ovzduší	85 732
27597075	UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	UNIPETROL RPA	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	72 985
48530441	Zemědělské družstvo PETŘÍN	CZ01168310	Zemědělské dužstvo PETŘÍN – Drůbežárna farma Křeslák	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Úniky do ovzduší	72 400
00131768	Zemědělsko-obchodní družstvo Žichlínek	CZ47428297	Sázava SZP	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Úniky do ovzduší	69 129
25227131	Druhá Poběžovická, a.s.	CZ40610687	Farma Mutěnin	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Úniky do ovzduší	66 150
46972501	ZEVOS a.s.	CZ83048386	Výroba vepřového masa	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	Úniky do ovzduší	64 261
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)						
45274649	ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	Výroba a rozvod elektriny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	109 599

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
45274649	ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	41 091
28615425	ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.	CZ01171445	Provoz 46 – Teplárna	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	14 823
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ24145642	Teplárna Přerov	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do ovzduší	13 598
45274649	ČEZ, a. s.	CZ88718507	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová – lokalita Tisová	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	11 149
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	10 100
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ31406387	Teplárna Československé armády	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	9 077
26348349	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	8 250
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	8 104
26735865	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ84874607	ELEKTRÁRNA Kladno	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	8 091
Hydrochlorofluorouhlovodíky (HCFC)						
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	563
45274649	ČEZ, a. s.	CZ76468152	Jaderná elektrárna Temelín	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	255
28975031	UNITED BAKERIES a.s.	CZ0071976E	UNITED BAKERIES a.s.	Výroba potravinářských výrobků	Úniky do ovzduší	234
25532073	RACIOLA Uherský Brod, s.r.o.	CZ0058420E	RACIOLA-JEHLIČKA s.r.o.	Výroba potravinářských výrobků	Úniky do ovzduší	122

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Úniky do ovzduší	41
00001279	STÁTNÍ TISKÁRNA CENIN, státní podnik	CZ01131438	STÁTNÍ TISKÁRNA CENIN, státní podnik, Výrobní závod I	Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	Úniky do ovzduší	36
62909037	Faurecia Interior Systems Bohemia s.r.o.	CZ65061997	Faurecia Interior Systems Bohemia s.r.o.	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	30
60193336	Telefónica Czech Republic, a.s.	CZ01133561	Telefónica Czech Republic, a.s. – AB0601	Telekomunikační činnosti	Úniky do ovzduší	28
60193336	Telefónica Czech Republic, a.s.	CZ01133671	Telefónica Czech Republic, a.s. – TA0011	Telekomunikační činnosti	Úniky do ovzduší	13
60193336	Telefónica Czech Republic, a.s.	CZ0078046E	OV0072 Ostrava, Průkopnická 2634/2	Telekomunikační činnosti	Úniky do ovzduší	12
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)						
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	156 000
28615425	ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.	CZ01171445	Provoz 46 – Teplárna	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	107 495
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ51473353	Elektrárna Třebovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	51 240
47675896	ENERGETIKA TŘINEC, a.s.	CZ10693120	Provozy Teplárny a Tepelná energetika	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	48 510
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ24145642	Teplárna Přerov	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do ovzduší	45 177
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ31406387	Teplárna Československé armády	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	38 138
61675938	ŠKO-ENERGO, s.r.o.	CZ92220409	Teplárna ŠKO-ENERGO s.r.o.	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	34 313

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
45274649	ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	26 930
26735865	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ84874607	ELEKTRÁRNA KLADNO	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	25 159
49790480	Plzeňská teplárenská, a.s.	CZ56736663	Centrální zdroj tepla	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	22 610
Chlorofluorohlodivky (CFC)						
27268519	PRAKTIK system s.r.o.	CZ18844419	PRAKTIK system s.r.o., provozovna Stráž pod Ralskem	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Úniky do ovzduší	1,32
Kyanovodík (HCN)						
46357351	Lučební závody Draslovka a.s. Kolín	CZ71292930	Lučební závody Draslovka a.s. Kolín	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	468
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)						
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Úniky do ovzduší	1 080 036
26785323	Teva Czech Industries s.r.o.	CZ15242054	Teva Czech Industries s.r.o.	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Úniky do ovzduší	457 463
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ81413875	Závod Kvasiny	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Úniky do ovzduší	448 600
27773035	Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	CZ77713186	Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Úniky do ovzduší	317 696
26348349	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.- zpracovatelská část	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	307 988
48173355	PARAMO, a.s.	CZ28045908	HS Kolín	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	Úniky do ovzduší	287 710

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
27597075	UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	UNIPETROL RPA	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	281 604
26936364	KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	CZ42968796	KRONOSPAN OSB	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	Úniky do ovzduší	196 341
28214790	SYNTHOS Kralupy a.s.	CZ91501864	SYNTHOS Kralupy a.s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	130 915
48173355	PARAMO, a.s.	CZ11020488	HS Pardubice	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	Úniky do ovzduší	125 120
Oxid uhelnatý (CO)						
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Úniky do ovzduší	59 768 865
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Úniky do ovzduší	46 214 831
27801454	EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s.	CZ72662053	EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Úniky do ovzduší	2 006 318
47972165	KOTOUČ ŠTRAMBERK, spol. s r. o.	CZ80742253	KOTOUČ ŠTRAMBERK, spol. s r.o.	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Úniky do ovzduší	1 919 956
15504077	Cement Hranice, akciová společnost	CZ44196175	Cement Hranice, akciová společnost	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Úniky do ovzduší	1 786 285
29400082	VIADRUS a.s.	CZ0064603E	VIADRUS a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Úniky do ovzduší	1 756 121
26161516	Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	celulozka	Výroba papíru a výrobků z papíru	Úniky do ovzduší	1 739 675
24288110	Elektrárna Počeradý, a.s.	CZ44746297	Elektrárna Počeradý	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	1 550 998
26209578	Českomoravský cement, a.s.	CZ23625775	závod Mokrá	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Úniky do ovzduší	1 259 882

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
45274649	ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	1 135 634
Oxidy dusíku (NO_x/NO₂)						
24288110	Elektrárna Počeradý, a.s.	CZ44746297	Elektrárna Počeradý	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	11 397 569
45274649	ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	10 856 383
45274649	ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	4 719 281
27597075	UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	UNIPETROL RPA	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	4 541 173
28786009	Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	4 063 482
26348349	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.- zpracovatelská část	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	3 870 705
45274649	ČEZ, a. s.	CZ95978240	Elektrárna Ledvice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	3 243 340
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ51473353	Elektrárna Třebovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	2 981 692
28800621	Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ66069097	Elektrárna Opatovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	2 698 722
45274649	ČEZ, a. s.	CZ26269297	Elektrárna Dětmorovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	2 494 723

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
Oxidy síry (SO_x/SO₂)						
45274649	ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Pruněřov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	12 187 970
45274649	ČEZ, a. s.	CZ95978240	Elektrárna Ledvice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	8 502 024
24288110	Elektrárna Počeradý, a.s.	CZ44746297	Elektrárna Počeradý	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	6 608 463
27309959	United Energy, a.s.	CZ88860818	Teplárna Komořany	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	6 469 123
27597075	UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	UNIPETROL RPA	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	6 234 980
62741772	ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s.	CZ74038719	Rafinérie Litvínov	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	Úniky do ovzduší	6 113 221
28800621	Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ66069097	Elektrárna Opatovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	4 692 722
45274649	ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	3 905 510
45274649	ČEZ, a. s.	CZ88718507	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová – lokalita Tisová	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	3 657 534
26348349	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.- zpracovatelská část	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	3 588 640

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

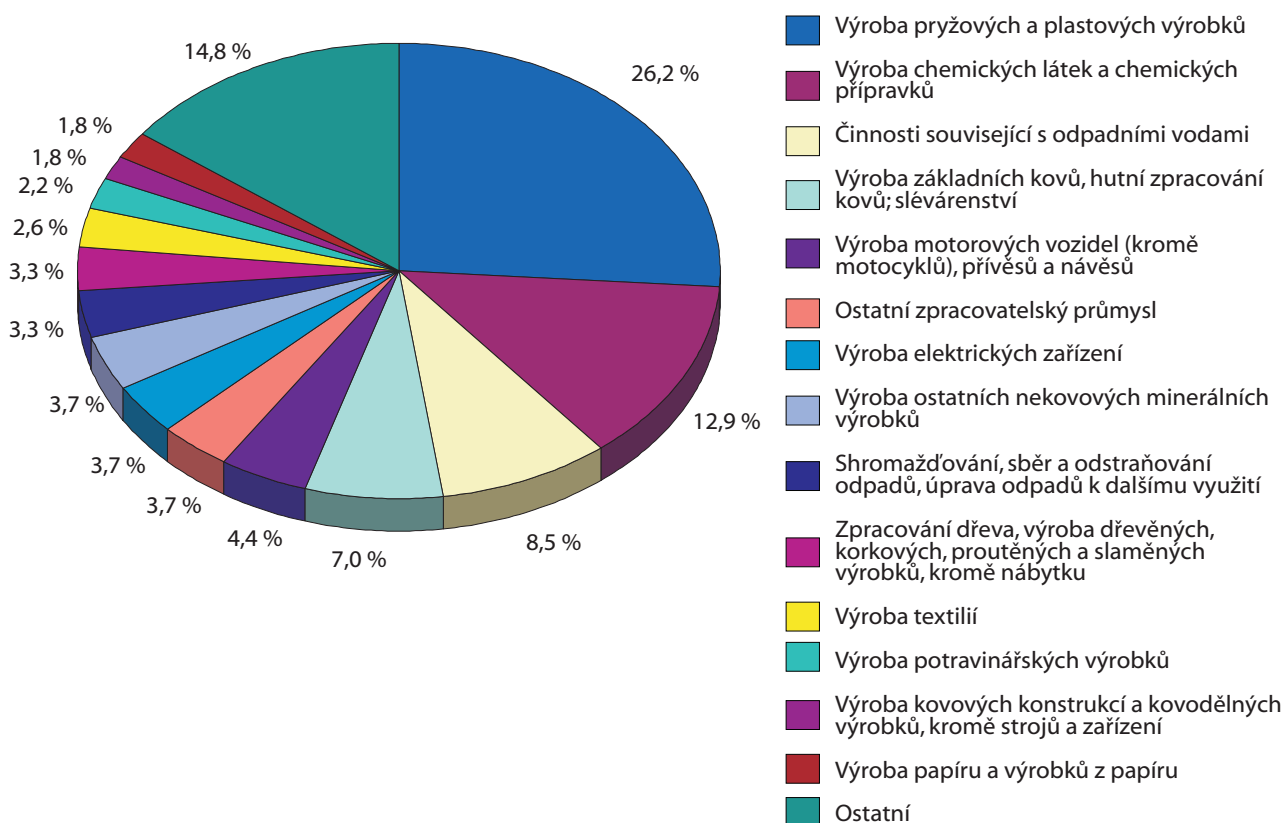
Pozn.: Údaje vycházejí z nadlimitních hlášení (ohlášené množství přesáhlo stanovený ohlašovací práh). V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.3 Ostatní organické látky

Skupinu ostatních organických látek tvoří skupina různorodých látek jako anthracen, benzen, benzo(g,h,i)perylene, celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3), Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), ethylbenzen, ethylenoxid, fenoly (jako celkové C), fluoranthen, formaldehyd, naftalen, nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE), oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH/PAU), sloučeniny organocínu (jako celkové Sn), styren, toluen, xyleny. Z výše uvedené skupiny byly do IRZ za rok 2012 ohlášeny údaje o 15 látkách.

Jak je z *grafu 11* patrné, výše uvedené látky do IRZ ohlašovaly zejména provozovny zabývající se výrobou pryžových a plastových výrobků (26 %). Dále následují činnosti související s odpadními vodami (15 %) a výroba chemických látek a chemických přípravků (13 %). Ostatní činnosti se nad 10% hranici již nedostaly. Podíly dalších činností byly víceméně vyrovnané. Údaje o únicích a přenosech ostatních organických látek ohlásilo v nadlimitním množství 271 provozoven, sídlících zejména v Moravskoslezském kraji (44 provozoven). Mezi nejméně zastoupené kraje patří Hlavní město Praha (2 provozovny) a Karlovarský kraj se třemi provozovnami (*viz graf 12*). Uvedené provozovny ohlašovaly zejména úniky látek do ovzduší (47 %) a přenosy látek v odpadech (23 %). Úniky do vody ohlásilo 16 % provozoven a 14 % provozoven ohlásilo přenosy v odpadních vodách.

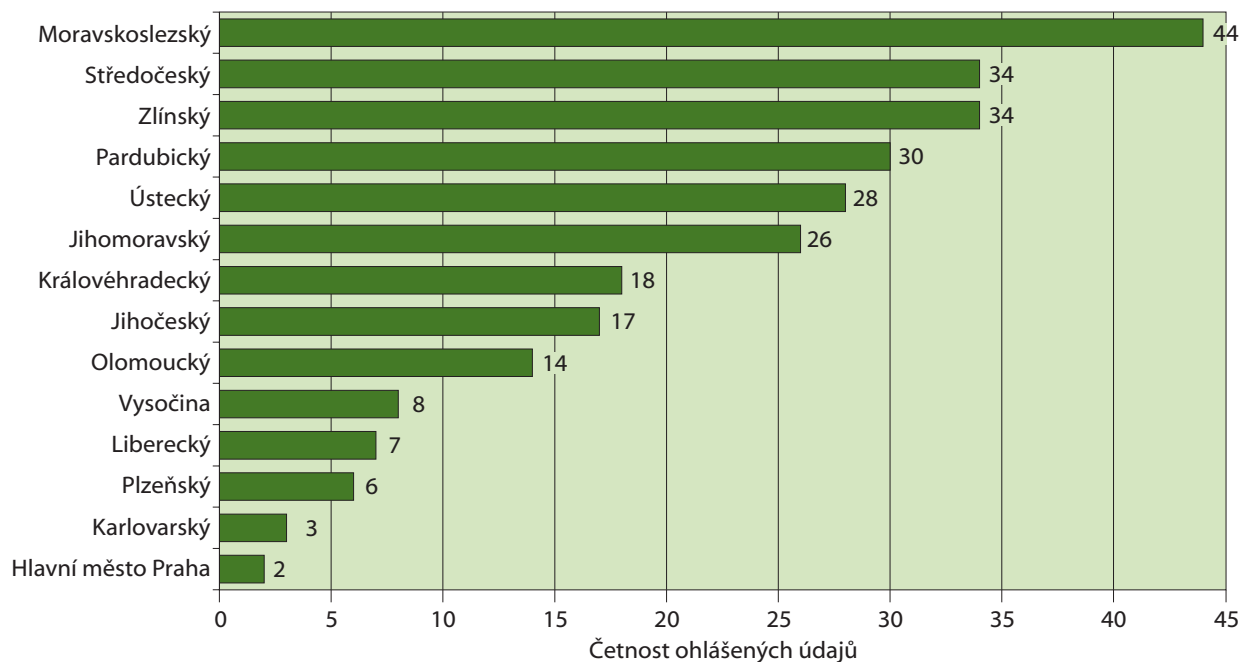
Graf 11: Ostatní organické látky – zastoupení činností provozoven v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy). Činnost vychází z klasifikace ekonomických činností provozoven (CZ-NACE). Mezi ostatní činnosti jsou zařazeny ty, které nedosáhly 1,5 % podílu.

Graf 12: Ostatní organické látky – zastoupení provozoven podle krajů v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy).

Ze skupiny ostatní organické látky bylo ohlášeno 15 látek. Jejich úniky a přenosy ohlásilo celkem 322 provozoven (51 v podlimitním množství). 6 látek bylo ohlášeno v únicích do ovzduší a 7 v únicích do vody. Dvanáct látek bylo ohlášeno v přenosech v odpadních vodách, v únicích do půdy nebyla ohlášená ani jedna látka. V přenosech v odpadech bylo ohlášeno osm látek. Detailní přehled o jednotlivých ohlášených organických látkách je uveden v *tabulce 18*.

Nejčetněji ohlašovanou látkou byl jednoznačně styren (celkem 98 hlášení). Úniky styrenu do ovzduší ohlásilo 96 provozoven (nadlimitní hlášení) v množství 148 tun. Zbytek připadl na podlimitní hlášení přenosů v odpadech (2 provozovny a 481 kg). Nejvyšší ohlášené množství se vztahovalo k celkovému organickému uhlíku v únicích do vody (přes 5,5 tisíc tun), který má nejvyšší ohlašovací práh a je sledován i pro potřeby evidence stanovené zákonem o ochraně vod. Vysoké množství (přes 5 tisíc tun) této látky bylo ohlášeno také v přenosech v odpadních vodách. Celkový organický uhlík byl v minulém roce rovněž ohlašován v těchto únicích a přenosech v největším množství. Vysoká množství byla zaznamenána i u látek toluen a xyleny v rámci přenosů v odpadech a u fenolů v přenosech v odpadních vodách. Řádově se jedná o stovky tun. Kromě styrenu byl v únicích do ovzduší čteněji ohlašován i formaldehyd a v únicích do vody a v přenosech v odpadních vodách celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3). Dvě látky, benzo(g,h,i)perylen a ethylbenzen byly ohlášeny pouze v podlimitním množství.

Tabulka 18: Přehled úniků a přenosů ostatních organických látek ohlášených do IRZ za rok 2012

LÁTKA	TYP ÚNIKU/PŘENOSU LÁTEK	NADLIMITNÍ				PODLIMITNÍ	
		POČET HLÁŠENÍ	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	MIN. (kg/rok)	MAX. (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET HLÁŠENÍ
Benzen	Úniky do ovzduší	1	5 370	n	n	590	3
	Úniky do vody	0	0	0	0	130	1
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	625	n	n	31	1
	Přenosy látek v odpadech	2	18 802	2 276	16 526	353	3
Benzo(g,h,i)perylene	Přenosy látek v odpadních vodách	0	0	0	0	0,0002	1
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	Úniky do vody	21	5 651 171	54 029	1 501 849	30194	3
	Přenosy látek v odpadních vodách	20	5 201 745	51 383	927 824	85250	6
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	Úniky do ovzduší	2	439	65	374	0	0
	Úniky do vody	3	190	7,16	161	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	3	n	n	0	0
	Přenosy látek v odpadech	4	28 038	118	26 919	0	0
Ethylbenzen	Přenosy látek v odpadních vodách	0	0	0	0	3,86	1
Fenoly (jako celkové C)	Úniky do vody	9	1 557	21,932	778	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	11	343 960	26,38	254 906	0,986	1
	Přenosy látek v odpadech	3	2 964	789	1 386	0,01985	2
Fluoranthen	Úniky do vody	2	6,0487	2	4,0487	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	0	0	0	0	0,001	1
Formaldehyd	Úniky do ovzduší	22	14 926	51,84	4 489	4,1	1
Naftalen	Úniky do ovzduší	1	828	n	n	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	45,9	n	n	0	0
	Přenosy látek v odpadech	5	3 114	190	1 745	0,50147	2
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	Úniky do vody	7	62,4	1,9	21,8	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	4,08	n	n	0	0
Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty	Úniky do vody	1	2,6	n	n	0	0
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	Úniky do ovzduší	5	1 133	59	416	55,57	4
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	7,3	n	n	0,002	1
	Přenosy látek v odpadech	16	18 238	60	4 156	46,363	5

LÁTKA	TYP ÚNIKU/PŘENOSU LÁTEK	NADLIMITNÍ				PODLIMITNÍ	
		POČET HLÁŠENÍ	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	MIN. (kg/rok)	MAX. (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET HLÁŠENÍ
Styren	Úniky do ovzduší	96	148 224	101	17 380	0	0
	Přenosy látek v odpadech	0	0	0	0	481	2
Toluen	Přenosy látek v odpadních vodách	2	13 285	685	12 600	12,19	2
	Přenosy látek v odpadech	16	760 381	2 040	260 746	621	3
Xyleny	Přenosy látek v odpadních vodách	0	0	0	0	2,96	1
	Přenosy látek v odpadech	17	302 416	2 089	146 302	2 596	7
Celkem		271	-	-	-	-	51

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: 0 – látka nebyla ohlášena; n – údaj není relevantní. V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.3.1 Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)

Celkový organický uhlík (TOC – Total Organic Carbon) je parametr ukazující množství organických látek přítomných v daném vzorku vody. Jedná se o analytický skupinový ukazatel vyjadřující množství organických látek ve vodě, jenž je využitelný pro stanovení kvality vody a ke sledování emisí vypouštěných do vod. Vysoké hodnoty TOC způsobují nevhodnost vody pro použití jako zdroje pitné vody a významně ovlivňují podmínky ve vodních ekosystémech. Vznik takto znečištěných vod, které jsou nevhodné prakticky k jakémukoli účelu, je logicky velmi negativní z mnoha důvodů (vymření rybí populace, nevhodnost vodních zdrojů k pitným i jiným účelům, narušení celých ekosystémů).

TOC je sledován v únicích do vody (prahová hodnota 50 000 kg/rok) a v přenosech v odpadních vodách (prahová hodnota 50 000 kg/rok).

Ohlášené úniky nebo přenosy TOC souvisely převážně s provozovny, které se zabývají činnostmi spojenými s odpadními vodami, výrobou papíru či produkcí některých chemických výrobků. V únicích do vody jej v nadlimitním množství ohlásilo 21 provozoven a v přenosech v odpadních vodách 20 provozoven. Hodnocenou látku ohlašovaly s drtivou převahou provozovny s E-PRTR činností – jejich podíl na ohlášeném nadlimitním množství byl cca 96 %.

4.3.2 Fenoly (jako celkové C)

Fenoly a především jejich chlorované deriváty jsou látky nebezpečné pro životní prostředí a ekosystémy. Závažná je vysoká toxicita pro vodní organismy. Do skupiny fenolů patří jak látky přirozeně se vyskytující, tak člověkem vyrobené sloučeniny. Zvláštní nebezpečí je spojeno s jejich vypouštěním do vodních toků, neboť vykazují vysokou toxicitu vůči vodním živočichům. Použití nachází jako biocidní přípravek k ošetření materiálů, ve výrobě lékových přípravků, chlorovaných derivátů fenolu se používá pro ochranu dřeva, jako desinfekčních a antiseptických prostředků a jako přísady do pesticidů. Mezi antropogenní zdroje emisí patří hlavně chemický průmysl, kontaminovaná voda, spalovací procesy nebo výluhy ze skládek.

Fenoly se pro účely IRZ sledují v únicích do vody a půdy, kde je stanovený práh pro ohlašování v obou případech 20 kg/rok, v přenosech v odpadních vodách (20 kg/rok) a v odpadech (200 kg/rok).

Fenoly byly nejčastěji ohlašovány v přenosech v odpadních vodách, kdy je ohlásilo 11 provozoven v nadlimitním množství 344 tun. 9 provozovny byly ohlášeny v únicích do vody a 3 provozovny v přenosech v odpadech. K určitému navýšení došlo zejména v případech přenosů v odpadních vodách, kdy v porovnání s předchozím rokem došlo k navýšení o 34 tun. Co se týče provozoven s činností E-PRTR – téměř 100 % ohlášeného nadlimitního množství fenolů bylo ohlášeno právě provozovny s E-PRTR činností.

4.3.3 Formaldehyd

Formaldehyd je velmi toxická látka, která patří mezi těkavé organické látky (VOC), účastní se fotochemického smogu. Vyrábí se průmyslově ve značném množství pro produkci polymerů a dalších chemikálií, které se dále používají ve výrobě. Užití má jako konzervační, čisticí, desinfekční nebo sterilizační prostředek, v textilním a fotografickém průmyslu, při elektropokovování apod. Významným zdrojem jsou spalovací procesy. Z hlediska vlivu na životní prostředí je uvedená látka rizikovou pro ovzduší.

V rámci IRZ je formaldehyd sledován v únicích do ovzduší (ohlašovací práh 50 kg/rok) a v přenosech v odpadech (ohlašovací práh 10 000 kg/rok).

Formaldehyd byl za rok 2012 ohlášen pouze v únicích do ovzduší. 22 provozoven ohlásilo v nadlimitním množství 14 926 kg. Jedna provozovna ohlásila podlimitní množství této látky. V porovnání s předchozím rokem se jednalo o významný pokles na méně než polovinu množství. Mezi deset největších znečišťovatelů patřily především provozovny zabývající se zpracováním dřeva, výrobou nekovových minerálních výrobků, výrobou strojů, atd. Nadlimitní množství formaldehydu bylo ohlášeno převážně provozovny s E-PRTR činností (53 %).

4.3.4 Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH/PAU)

Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH/PAU) jsou látky obecně nebezpečné pro životní prostředí i pro zdraví člověka. Ve většině případů se cíleně nevyrábějí, snad až na výjimky spojené s laboratorními výzkumy a analýzou (např. příprava standardů pro analýzu). PAU jsou ovšem obsaženy v celé řadě běžných produktů dnešního průmyslu, jako jsou například: motorová nafta, výrobky z černouhelného dehtu, asfalt a materiály používané při pokrývání střech a při stavbě silnic. Vznikají rovněž při spalovacím procesu jakýchkoli materiálů obsahujících uhlík. PAU je možné očekávat všude tam, kde se vyskytují vysokovroucí ropné či uhelné produkty (dehty, asfalty). Jsou rizikové pro všechny složky životního prostředí. Pro účely sledování v IRZ se polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) měří jako benzo(a)pyren (50–32–8), benzo(b)fluoranthén (205–99–2), benzo(k)fluoranthén (207–08–9) a indeno(1,2,3-cd)pyren (193–39–5).

V rámci IRZ jsou PAU sledovány v únicích i přenosech. Ohlašovací práh pro sledování úniků do ovzduší je 50 kg/rok rovněž jako pro sledování přenosů v odpadech. Pro úniky do vody, půdy a přenosy v odpadních vodách je ohlašovací práh stanoven na 5 kg/rok. Pro přenosy v odpadech byl ohlašovací práh stanoven na 50 kg/rok.

Polycyklické aromatické uhlovodíky byly ohlášeny v únicích do ovzduší, v přenosech v odpadních vodách a v odpadech. Nejčteněji (16) byly ohlášeny v přenosech v odpadech v nadlimitním množství přes 18 tun, což je v porovnání s předchozím rokem poměrně významné zvýšení (o 7 tun). Největší množství fenolů bylo ohlášeno za výrobu a zpracování kovů, nakládání s odpady, skladování či zpracování dřeva. E-PRTR provozovny měly na ohlášeném nadlimitním množství podíl téměř 80 %.

4.3.5 Styren

Styren je látka nebezpečná především pro lidské zdraví. Styren patří mezi těkavé organické látky (VOC), podílí se na tvorbě fotochemického smogu. Používá se zejména jako rozpouštědlo a jako surovina k výrobě polystyrenu a kopolymerů styrenu a nenasycených polyesterů. Tyto plasty se dále používají k výrobě sklolaminátu, gumy, pryskyřice, elektrických a termických izolací, pneumatik, lepidel, fotografických filmů, inkoustů a řady dalších spotřebních produktů. Z hlediska svého vlivu je rizikový zejména pro ovzduší.

V rámci IRZ je sledován v únicích do ovzduší se stanoveným ohlašovacím prahem 100 kg/rok a v přenosech v odpadech s ohlašovacím prahem 10 000 kg/rok.

Jak již bylo zmíněno výše, styren byl v této skupině látek nejčteněji ohlašovanou látkou vůbec. Údaje o únicích styrenu do ovzduší byly zaznamenány v 96 hlášeních (podlimitní nebylo zaznamenané žádné). 2 podlimitní množství byla ohlášena ve formě přenosů v odpadech. V případě úniků do ovzduší bylo ohlášeno bezmála 150 tun. Naproti tomu v odpadech dvě provozovny ohlásily zanedbatelné 481 kg. Ohlašovaly je společnosti, které se zabývají především výrobou chemických látek a přípravků a pryžových a plastových výrobků. Podíl na ohlášeném nadlimitním množství styrenu měly zejména provozovny bez E-PRTR činnosti (viz graf 6).

4.3.6 Ostatní organické látky – významné zdroje

Přehled původců významných množství látek zařazených do skupiny ostatní organické látky je uveden v tabulce 19.

Tabulka 19: Ostatní organické látky – přehled největších znečišťovatelů podle jednotlivých látek zařazených do skupiny

IČ	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
Benzen						
26019388	BorsodChem MCHZ, s.r.o.	CZ90276630	BorsodChem MCHZ, s.r.o.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	16 526
00011835	DEZA, a.s.	CZ11453276	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	5 370
14864576	AGC Flat Glass Czech a.s., člen AGC Group	CZ94059774	závod Kryry	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Přenosy látek v odpadech	2 276
28214790	SYNTHOS Kralupy a.s.	CZ52946430	Výrobní ETHYLBENZEN II – Litvínov	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	625
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)						
25656635	Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	1 501 849
24240711	Pivovary Staropramen s.r.o.	CZ72517830	Pivovary Staropramen a.s.- Smíchov	Výroba nápojů	Přenosy látek v odpadních vodách	927 824
26420317	Biocel Paskov a.s.	CZ72777707	Biocel Paskov a.s.	Výroba papíru a výrobků z papíru	Úniky do vody	830 988
26161516	Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	celulozka	Výroba papíru a výrobků z papíru	Úniky do vody	821 021
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	767 000
60849657	ČEVAK a.s.	CZ98487096	ČOV Hrdějovice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	552 780
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadních vodách	484 692
45022526	JIP – Papírny Větrní, a. s.	CZ12296575	JIP-Papírny Větrní, a.s.	Výroba papíru a výrobků z papíru	Přenosy látek v odpadních vodách	404 400
47675730	OLMA, a.s.	CZ12520232	OLMA, a.s.	Výroba potravinářských výrobků	Přenosy látek v odpadních vodách	380 449

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČ	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívėsů a návėsů	Přenosy látek v odpadních vodách	321 478
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)						
46509755	SVITAP J. H. J. spol. s r. o.	CZ62718852	Divize V	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadech	26 919
27465021	Fatra, a.s.	CZ37966263	Fatra, a.s. provozovna Napajedla	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadech	800
46509755	SVITAP J. H. J. spol. s r. o.	CZ62718852	Divize V	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	374
47455403	Tyco Electronics EC Trutnov s. r. o.	CZ0068085E	Tyco Kolmá	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadech	201
46347275	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	161
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Přenosy látek v odpadech	118
00011835	DEZA, a.s.	CZ11453276	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	65
49453866	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	CZ24668874	ČOV Uh. Hradiště	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	21,697
27465021	Fatra, a.s.	CZ37966263	Fatra, a.s. provozovna Napajedla	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do vody	7,16
45788235	Continental Barum s.r.o.	CZ20165054	Barum Continental spol. s r.o.	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadních vodách	3
Fenoly (jako celkové C)						
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadních vodách	254 906
47675829	OKK Koksovny, a.s.	CZ78824241	Koksovna Svoboda	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	Přenosy látek v odpadních vodách	83 682
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	3 210
60108975	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	CZ10873453	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	Výzkum a vývoj	Přenosy látek v odpadech	1 386
48289922	CELIO a.s.	CZ93494574	CELIO a.s., Litvínov	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadních vodách	1 266

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČ	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	789
16343409	P-D Refractories CZ a.s.	CZ23620720	D 06 Pece Anna	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Přenosy látek v odpadech	789
46347275	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	778
48173355	PARAMO, a.s.	CZ11020488	HS Pardubice	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	Přenosy látek v odpadních vodách	366
47675730	OLMA, a.s.	CZ12520232	OLMA, a.s.	Výroba potravinářských výrobků	Přenosy látek v odpadních vodách	251
Fluoranthen						
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnství	Úniky do vody	4,0487
45193673	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	2
Formaldehyd						
26936364	KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	CZ42968796	KRONOSPAN OSB	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	Úniky do ovzduší	4 489
00028631	Dřevozpracující družstvo	CZ37885718	Dřevozpracující družstvo	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	Úniky do ovzduší	3 623
62417690	KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	CZ13996896	KRONOSPAN CR	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	Úniky do ovzduší	1 411
26165261	ROCKWOOL, a.s.	CZ66441364	Rockwool, a.s., výrobní závod Bohumín	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Úniky do ovzduší	1 164
28068262	HELUZ s.r.o.	CZ01163855	Cihelna Hevlín II	Ostatní zpracovatelský průmysl	Úniky do ovzduší	594
40524604	HP-Pelzer s.r.o.	CZ50039209	HP – Pelzer s.r.o. -odštěpný závod Žatec	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Úniky do ovzduší	484
25181432	ČZ a.s.	CZ18768030	ČZ a.s. Tovární 202 Strakonice	Výroba strojů a zařízení j. n.	Úniky do ovzduší	440

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČ	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
25029673	Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.	CZ55309486	Saint-Gobain Construction Products CZ a.s.	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Úniky do ovzduší	440
25970712	SAINT-GOBAIN ADFORS CZ Glass Mat s.r.o.	CZ22581997	SAINT-GOBAIN ADFORS CZ Glass Mat s.r.o.	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Úniky do ovzduší	350
28783174	Autoneum CZ s.r.o.	CZ0053514E	Autoneum CZ s.r.o.	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Úniky do ovzduší	313
Naftalen						
47473070	AWT ROSCO a.s.	CZ01111033	Vypařovací a dezinfekční stanice Bohumín	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	1 745
66568013	Tomáš Koczala	CZ01105478	Čerpací stanice pohonných hmot Agip Brno – Kamanova	Maloobchod, kromě motorových vozidel	Úniky do ovzduší	828
14612411	CS CABOT, spol. s r.o.	CZ92460364	CS CABOT	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	417
47675977	Advanced World Transport a.s.	CZ01110989	Vlečka Karviná-Doly	Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	Přenosy látek v odpadech	386
27254984	Cray Valley Czech s.r.o.	CZ31796763	Výrobní jednotka Kapalné kaučuky	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	376
25006339	Enaspol a.s.	CZ41400099	Enaspol a.s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	190
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	45,9
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)						
45193673	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	21,8
45193665	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.	CZ57425508	ČOV Havířov	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	14
45193665	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.	CZ20605942	ČOV Frýdek-Místek	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	9
45193665	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.	CZ36128575	ČOV Opava	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	7
46347275	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	5,9

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČ	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
26821532	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	CZ94069119	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadních vodách	4,08
45193665	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.	CZ97412164	ČOV Třinec	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	2,8
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	1,9
Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty						
46347275	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	2,6
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)						
25860798	FOUNDEIK, s.r.o.	CZ77649740	FOUNDEIK, s.r.o.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	4 156
47473070	AWT ROSCO a.s.	CZ01111033	Vypařovací a dezinfekční stanice Bohumín	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	4 149
47675977	Advanced World Transport a.s.	CZ01110989	Vlečka Karviná-Doly	Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	Přenosy látek v odpadech	3 972
63216388	REKLA spol. s r. o.	CZ79977473	Semtín U22	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	3 097
25188119	Impregnace Soběslav s.r.o.	CZ01131075	Impregnace Soběslav s.r.o..	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	Přenosy látek v odpadech	894
63216388	REKLA spol. s r. o.	CZ0017421E	REKLA spol. s r. o.	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	529
27903427	Jihomoravská armaturka spol. s r.o.	CZ01162887	Jihomoravská armaturka spol.s r.o.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Úniky do ovzduší	416
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	390
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Úniky do ovzduší	299
14612411	CS CABOT, spol. s r.o.	CZ92460364	CS CABOT	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	238

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČ	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
Styren						
28214790	SYNTHOS Kralupy a.s.	CZ91501864	SYNTHOS Kralupy a.s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	17 380
62026852	PETER – GFK spol. s r.o.	CZ59763707	PETER – GFK spol. s r.o., provozovna Kocbeře	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	9 798
27663256	GDP KORAL, s.r.o.	CZ65334253	Laminátovna	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	7 337
48172154	C. BECHSTEIN EUROPE s.r.o.	CZ0010648E	C. BECHSTEIN EUROPE s.r.o., provozovna Týniště nad Orlicí	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	Úniky do ovzduší	5 787
27521788	COMPOSITE COMPONENTS a.s.	CZ86067774	COMPOSITE COMPONENTS a.s.	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	5 637
62028634	PETROF, spol. s r.o.	CZ28000676	PETROF, spol. s r.o.	Ostatní zpracovatelský průmysl	Úniky do ovzduší	5 031
64050122	ROTEC – CZECH s.r.o.	CZ67352275	ROTEC – CZECH s.r.o.	Ostatní zpracovatelský průmysl	Úniky do ovzduší	4 148
40994848	L.A.S.T., spol. s r.o.	CZ72654519	Tečovice	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	3 831
25834827	A.A.R. plast s.r.o.	CZ96201664	01 PROVOZ KRCHLEBY	Ostatní zpracovatelský průmysl	Úniky do ovzduší	3 807
27114163	POLYSAN s.r.o.	CZ96108741	POLYSAN s.r.o.	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	3 677
Toluen						
26785323	Teva Czech Industries s.r.o.	CZ15242054	Teva Czech Industries s.r.o.	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadech	260 746
45192961	FARMAK, a.s.	CZ89438507	FARMAK, a.s. Olomouc	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadech	136 077
27254984	Cray Valley Czech s.r.o.	CZ31796763	Výrobní jednotka Kapalné kaučuky	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	125 977
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	124 000
60108975	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	CZ10873453	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	Výzkum a vývoj	Přenosy látek v odpadech	38 871
26158485	Synthon, s.r.o.	CZ51185464	Unit 2	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadech	17 842

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČ	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
47677023	Meopta – optika, s.r.o.	CZ78616907	Meopta – optika, s. r. o.	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	16 594
16355407	GUMOTEX, akciová společnost	CZ45780519	GUMOTEX, akciová společnost	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadech	13 181
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	12 600
44794843	AQUATEST a.s.	CZ01164790	Spolchemie	Sanace a jiné činnosti související s odpady	Přenosy látek v odpadech	5 657
Xyleny						
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	146 302
00012556	PRECIOSA, a.s.	CZ54350209	PRECIOSA, a.s. – závod 03	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Přenosy látek v odpadech	31 230
27566005	PLAKOR CZECH s.r.o.	CZ0057273E	PLAKOR CZECH s.r.o.	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadech	27 014
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	18 304
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ81413875	Závod Kvasiny	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	17 991
00670154	Intertell spol. s r.o.	CZ01132428	Intertell spol. s r. o. Liberec – Machnín	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadech	11 039
60108975	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	CZ10873453	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	Výzkum a vývoj	Přenosy látek v odpadech	8 530
26821532	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	CZ94069119	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	8 060
60108681	ELCERAM a.s.	CZ0050118E	ELCERAM a.s.	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	7 533
49444964	COLORLAK, a.s.	CZ57690774	COLORLAK	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	5 300

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (platná k 30. 6. 2013).

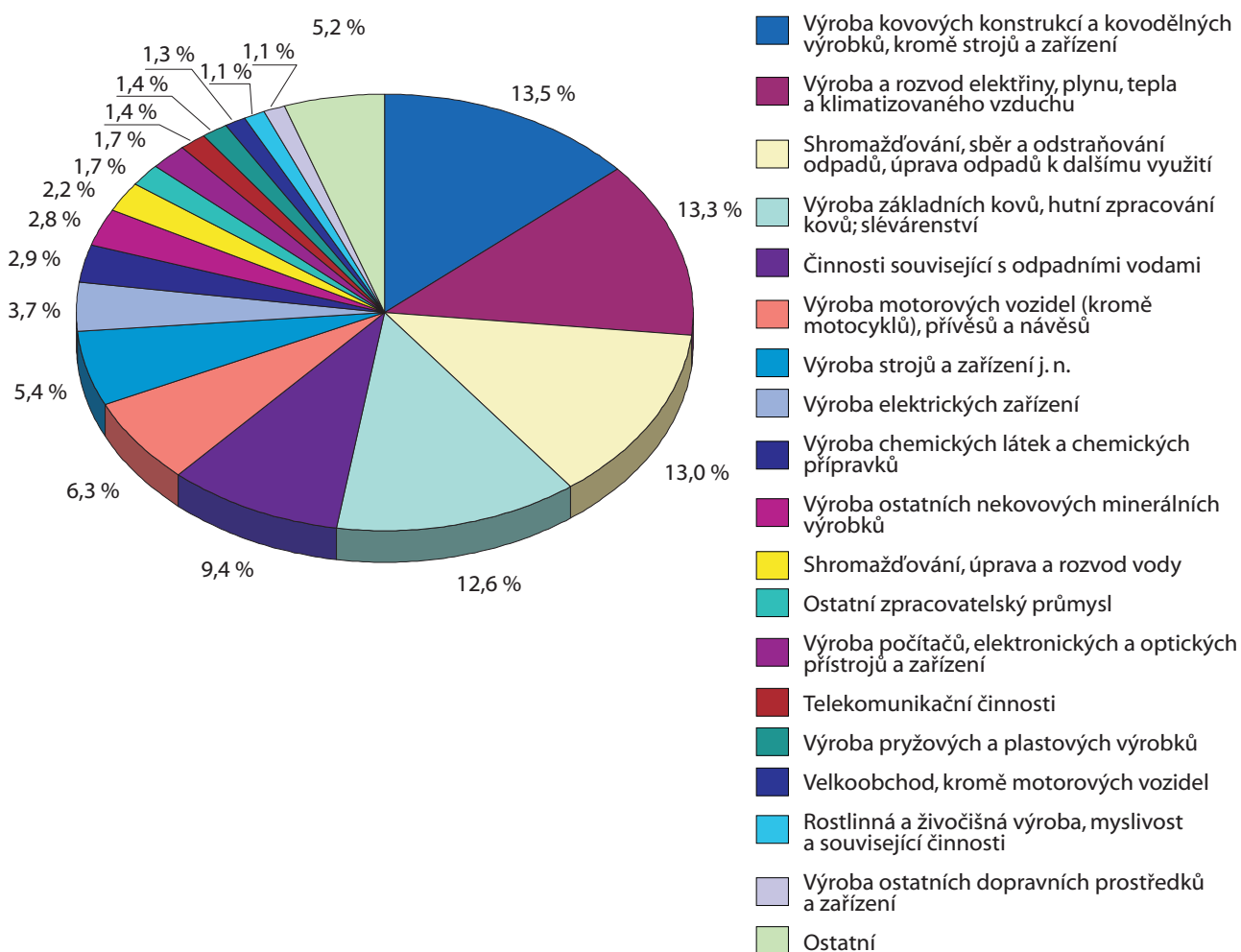
Poznámka: Zahrnuty pouze nadlimitní údaje (přesahující ohlašovací prahy). V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.4 Těžké kovy

Hlavními antropogenními zdroji těžkých kovů jsou zpracování kovonosných rud, průmyslové zpracování kovů, jejich spotřeba, spalování fosilních paliv a odpadů všeho druhu, pohonné hmoty a průmyslová hnojiva. Kovy jsou v životním prostředí všudypřítomné, objevují se v různých koncentracích v půdě, vodě i ovzduší. Zvýšená expozice vede ke kumulaci v organismu a zapříčiňuje funkční poruchy orgánů. Některé kovy vykazují vysokou toxicitu (rtuť, kadmium, arsen atd.). Kromě úniků do půdy bylo za rok 2012 za všechny látky zařazené do této skupiny podané hlášení do IRZ ve všech dalších sledovaných typech úniků a přenosů.

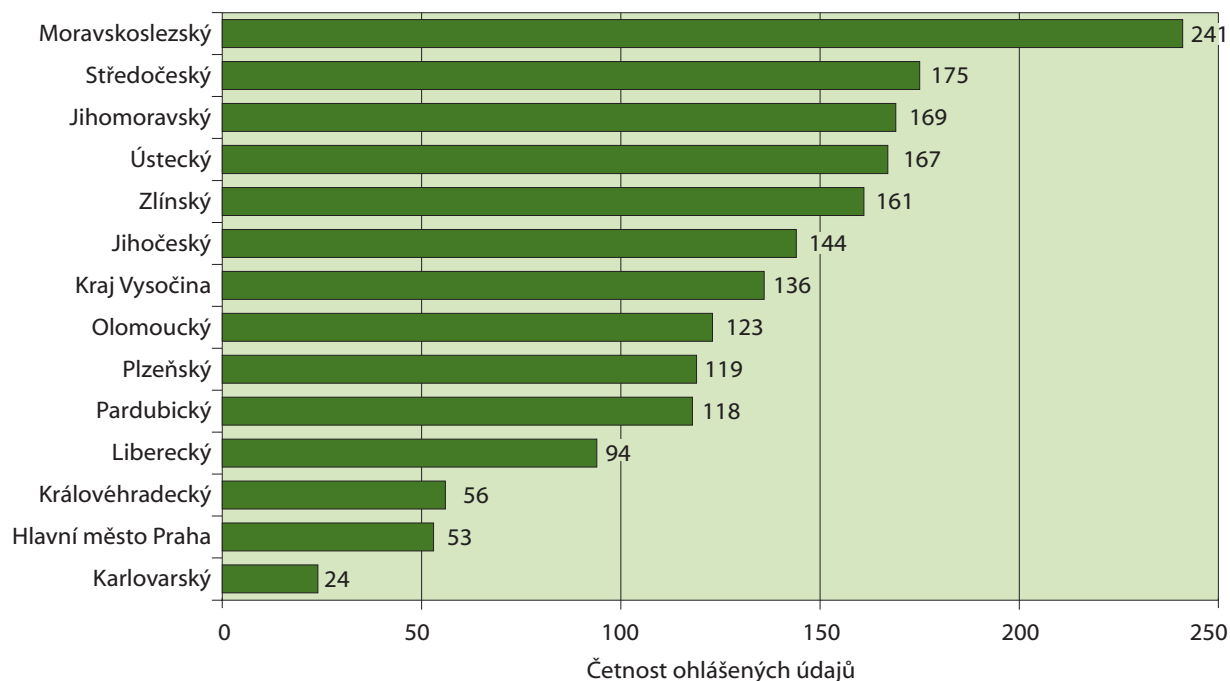
Z hlediska ekonomické činnosti provozoven bylo složení provozoven ohlašujících těžké kovy velice různorodé. První čtyři činnosti se lišily pouze o jednotky hlášení. Nejčetnější činností ohlašující údaje o těžkých kovech (viz graf 13) v tomto roce byly provozovny s výrobou kovových konstrukcí (14 %), následované činností zabývající se výrobou a rozvodem elektřiny, shromažďováním, sběrem a odstraňováním odpadů, úpravou odpad k dalšímu využití a výrobou základních kovů, hutním zpracováním kovů; slévárenstvím (vše po 13 %). Další činnosti byly zastoupeny méně než 10%. Nejčetnější záznamy o ohlášeném množství těžkých kovů pocházely z provozoven v Moravskoslezském, Středočeském a Ústeckém kraji. 24 provozovny byl zastoupen kraj Karlovarský, což byl nejmenší počet ze všech krajů (viz graf 14).

Graf 13: Těžké kovy – zastoupení činností provozoven v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Pozn.: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy). Činnost vyháží z klasifikace ekonomických činností provozoven (CZ-NACE). Mezi ostatní činnosti jsou zařazeny ty, které nedosáhly 1 % podílu.

Graf 14: Těžké kovy – zastoupení provozoven podle krajů v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Pozn.: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy).

Těžké kovy patří obecně k nejčastěji zastoupeným látkám, které jsou ohlašovány do IRZ. Celkem bylo za ohlašovací rok 2012 evidováno 1 974 ohlášení za všechny sledované těžké kovy. Nadlimitních údajů bylo ohlášeno 1 780 a podlimitních byl rovněž poměrně vysoký počet (194), nicméně na celkovém ohlášeném množství tato hodnota představuje zanedbatelný podíl. Detailní přehled o hlášeních těžkých kovů je uveden v *tabulce 19*.

Těžké kovy jsou sledovány ve všech typech úniků a přenosů. Z *tabulky 19* je zřejmé, že nejčastějším typem úniku/přenosu byly pro všechny těžké kovy přenosy v odpadech, ohlásilo je 83 % provozovatelů ohlašujících těžké kovy. Druhým nejčetnějším typem byly úniky do vody (8 %). Úniky do ovzduší 6 % a nejméně 2 % byly ohlašovány přenosy těžkých kovů v odpadních vodách. Úniky do půdy ohlášeny nebyly. Největší množství z těžkých kovů připadalo na měď v přenosech v odpadech (téměř 12 tis. tun), zinek (téměř 8 tis. tun) a na olovo (téměř 6 tis. tun). Nejčetněji byly rovněž ohlášeny měď v přenosech látek v odpadech (365 hlášení) a olovo také v přenosech látek v odpadech (321 hlášení).

Tabulka 19: Těžké kovy – přehled úniků a přenosů ohlášených do IRZ (ohlašovací rok 2012)

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	TYP ÚNIKU/PŘENOSU LÁTEK	NADLIMITNÍ				PODLIMITNÍ	
		POČET HLÁŠENÍ	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	MIN. (kg/rok)	MAX. (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET HLÁŠENÍ
Arsen a sloučeniny (jako As)	Úniky do ovzduší	14	2 174	22,299	538	7,593	5
	Úniky do vody	21	908	5,1	183	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	4	22,9574	5,231	6,29	1,52557	5
	Přenosy látek v odpadech	56	67 584	51,63	19 900	45,219449	8
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	Úniky do ovzduší	3	1 149	188	605	0,426	3
	Úniky do vody	7	1 135	50,2	434	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	3	1 675	52	1 570	8,570146	6
	Přenosy látek v odpadech	209	2 554 734	207	721 306	807	13
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	Úniky do ovzduší	15	551	11,13241	119	5,53337	6
	Úniky do vody	6	420	6	259	0,802	1
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	9,62	n	n	3,545	6
	Přenosy látek v odpadech	97	26 696	5,07	6 375	3,59773	11
Měď a sloučeniny (jako Cu)	Úniky do ovzduší	4	2 491	150	1 125	0,4692	2
	Úniky do vody	16	4 882	51,45	1 397	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	3	5 306	60,5	5 100	8,728031	5
	Přenosy látek v odpadech	365	11 916 578	510	2 020 899	1 790	17
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	Úniky do ovzduší	15	4 387	53,33259	1 221	1,73416	4
	Úniky do vody	30	4 650	20,7	887	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	7	3 657	23	2 660	8,348666	8
	Přenosy látek v odpadech	156	873 652	506	124 382	2 026	16
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	Úniky do ovzduší	15	14 608	220	4 822	305	7
	Úniky do vody	21	3 560	20,51	1 043	16	2
	Přenosy látek v odpadních vodách	3	535	54,18	344	0,282309	4
	Přenosy látek v odpadech	321	5 919 194	50,45606	3 490 285	107	10
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	Úniky do ovzduší	35	2 620	10,3	329	4,61458	6
	Úniky do vody	17	81,287	1,33	18,1	1,682	3
	Přenosy látek v odpadních vodách	4	23,11	1,9	15	0,605401	4
	Přenosy látek v odpadech	49	15 744	5,04	4 405	3,512431	11
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	Úniky do ovzduší	10	11 384	201	4 897	108	5
	Úniky do vody	31	29 645	101	6 233	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	14	477 079	113	418 967	65,291382	9
	Přenosy látek v odpadech	228	7 915 250	1 006	1 172 758	5 164	17
Celkem		1780	-	-	-	-	194

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: 0 – látka nebyla ohlášena; n – údaj není relevantní; v případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.4.1 Arsen a sloučeniny (jako As)

Arsen se silně akumuluje v sedimentech a může se hromadit i v potravním řetězci. Jeho toxické působení je závažné. Přes 90 % všeho používaného As se spotřebovává na výrobu přípravků na konzervaci dřeva a v zemědělství na výrobu pesticidů (různé herbicidy či insekticidy). Dalším využitím arsenu jsou slitiny s Pb, méně s Cu. Tyto slitiny se používají např. v akumulátorech. Významné jsou polovodiče GaAs a InAs (LED, tunelové diody, IL zářiče, okénka laserů). Oxid arsenitý se používá ve sklářském průmyslu.

V IRZ je sledován v únicích do ovzduší (ohlašovací práh 20 kg/rok), vody a půdy (u obou složek ohlašovací práh 5 kg/rok) v přenosech v odpadních vodách (5 kg/rok) a v odpadech (50 kg/rok).

Arsen byl, kromě úniků do půdy, ohlášen ve všech výše vyjmenovaných typech úniků a přenosů. Největší nadlimitní množství přes 60 tun ohlásilo 56 provozoven v přenosech v odpadech, což je asi o 20 tun arsenu méně než v předchozím roce. Největší množství arsenu ohlásila provozovna zabývající se těžbou a úpravou rud. Avšak nejvíce čelných pozic patřilo elektrárnám či teplárnám. Více než 66 % nadlimitního množství arsenu ohlásily provozovny s E-PRTR činností.

4.4.2 Chrom a sloučeniny (jako Cr)

Chrom se používá v metalurgii při výrobě legovaných ocelí a dalších slitin. Tenká vrstva chrómu chrání povrch kovových předmětů před korozí a zvyšuje jejich tvrdost. Soli trojmocného chrómu slouží také ve sklářském průmyslu k barvení skla a v kožedělném průmyslu při činění kůží. Některé sloučeniny chromu jsou vysoce toxické a karcinogenní. Emise chromu do prostředí, kde se může akumulovat například v zeminách či sedimentech, jsou proto velmi nežádoucí, protože z takových rezervoárů může být chrom například změnou vnějších podmínek i za mnoho let uvolněn a způsobit závažné škody a zdravotní rizika.

Chrom je sledován ve všech typech úniků a přenosů s ohlašovacími prahy stanovenými pro úniky do ovzduší na 100 kg/rok, pro úniky do vody na 50 kg/rok a úniky do půdy rovněž na 50 kg/rok. Ohlašovací prahy pro přenosy v odpadních vodách jsou stanoveny na 50 kg/rok a pro sledování látky v přenosech v odpadech na 200 kg/rok.

Četnost ohlašování chrómu byla poměrně nízká, s výjimkou přenosů v odpadech (222 hlášení). Rovněž u většiny těžkých kovů bylo největší nadlimitní množství (přes 700 tun) ohlášeno v přenosech v odpadech. V porovnání s těmito údaji byly úniky chromu do ovzduší, vody a v přenosech v odpadních vodách poměrně nízké a pohybovaly se v jednotkách ohlášení a celková množství nepřesáhla více než 10 tun. Přenosy chromu v odpadech ohlašovaly nejvíce provozovny s výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků a výrobou motorových vozidel, což bylo obdobné i v předchozím ohlašovacím období. Podíl E-PRTR provozoven činil přes 30 %.

4.4.3 Kadmium a sloučeniny (jako Cd)

Kadmium je velmi toxický prvek, který má schopnost hromadit se v potravních řetězcích. Slouží jako součást slitin a k povrchové ochraně jiných kovů před korozí. Vzhledem k jeho toxicitě je jeho praktické využití omezeno na minimum a je nahrazováno jinými kovy. Galvanické pokovování kadmíem (především železa a jeho slitin) slouží jako vysoce účinná ochrana před atmosférickou korozí. Velmi významné využití nachází kadmium doposud při výrobě pájek. S ohledem na to je i přes nepříznivé zdravotní účinky kadmium stále hojně využíváno při výrobě elektroniky. Poměrně významné místo patří kadmii ve výrobě galvanických elektrických nikl-kadmiových článků. Kadmium adsorbované na prachové částice a atmosférický aerosol může být větrem transportováno na značně velké vzdálenosti. Rovněž jako předcházející látky je sledován ve všech typech úniků a přenosů.

Ohlašovací práh kadmia pro úniky do vody a půdy a pro přenosy v odpadních vodách a v odpadech byl stanoven stejně na 5 kg/rok, rozdílně byl ohlašovací práh stanoven jenom v únicích do ovzduší na 10 kg/rok.

Stejně jako u předchozí látky bylo kadmium, kromě úniků do půdy, ohlášeno u všech typů úniků a přenosů. V přenosech v odpadních vodách převažovalo ohlašování podlimitních množství (pouze 1 hlášení oproti 6). Poměrně vysoká četnost ohlašování byla zaznamenána v přenosech v odpadech (108 z toho 11 podlimitních) o celkovém množství více než 27 tun. V únicích do ovzduší bylo kadmium v nadlimitním množství ohlášeno 15

provozovny a v únicích do vody 6 provozovny. Největší množství chromu ohlásila společnost zabývající se výrobou a hutním zpracováním kovů. Téměř 60% podíl na ohlášení tvoří E-PRTR provozovny ().

4.4.4 Měď a sloučeniny (jako Cu)

Měď je esenciální prvek pro člověka, živočichy i rostliny. Ve větším množství je však toxická, zvláště pro vodní organismy. Používá se hlavně při výrobě elektrických vodičů a výrobků odolných proti korozi. Do ovzduší se měď uvolňuje při těžbě a zpracování měděných rud a při spalování fosilních paliv a odpadů. Antropogenním zdrojem mědi v povrchových vodách mohou být odpadní vody z povrchové úpravy kovů (galvanizovny, oplachové vody z moření mědi), dále se měď může dostat do vod aplikací některých algicidních preparátů, které se dávkuje proti nadměrnému rozvoji řas a sinic. Přírodním zdrojem mědi je zvětrávání, sopečné výbuchy, lesní požáry a rozklad biomasy. V pitné vodě se měď vyskytuje hlavně z důvodu koroze měděných trubek.

Ohlašovací práh mědi pro úniky do ovzduší je 100 kg/rok, pro úniky do vody a půdy 50 kg/rok. Prahová hodnota pro přenos látek v odpadních vodách je 50 kg/rok a pro přenos v odpadech 500 kg/rok.

Měď byla druhou nejčteněji ohlašovanou látkou (365 plus dalších 17 podlimitních hlášení) v přenosech v odpadech ve skupině těžkých kovů. Rovněž ohlášené celkové množství mědi lze považovat za vysoké (bezmála 12 tis. tun). Za rok 2012 se v popředí umístily provozovny zabývající se výrobou motorových vozidel, výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, nakládáním s odpady nebo ostatním zpracovatelským průmyslem. Podíl E-PRTR provozoven na nadlimitním množství mědi byl v porovnání s jinými látkami poměrně nízký a tvořil zhruba 28 %, což je o něco více než za předchozí ohlašovací období.

4.4.5 Nikl a sloučeniny (jako Ni)

Antropogenním zdrojem niklu je těžba a zpracování niklu a spalování fosilních paliv a odpadů. Nikl může vstupovat do vody přirozeně rozpouštěním minerálů dna nebo může být obsažen v dešťové vodě. Antropogenním zdrojem jsou především odpadní vody z povrchové úpravy kovů a dále odpadní vody z barevné metalurgie. Dalším zdrojem mohou být poniklované části zařízení přicházejících do styku s vodou. Zvýšení koncentrace niklu v půdě může být způsobeno aplikací čistírenských kalů. Významný podíl zaujímají spalovací procesy a rafinerie ropy a plynu. Mezi nejvýznamnější antropogenní emise patří spalování fosilních paliv a odpadů; rafinerie ropy a plynu; těžba a zpracování niklu a aplikace čistírenských kalů do půdy.

Prahová hodnota pro nikl při ohlašování do IRZ je pro úniky látky do ovzduší stanovena na 50 kg/rok, pro úniky do vody a půdy 20 kg/rok. Pro přenosy odpadních vod platí prahová hodnota 20 kg/rok a pro přenosy v odpadech 500 kg/rok.

Rovněž jako u předchozích látek byl nikl nejčteněji ohlašován v přenosech v odpadech, kde jej ohlásilo 156 provozoven v nadlimitním množství 873 652 kg. U této látky došlo k poměrně výraznému navýšení množství ohlášeného v přenosech v odpadech – o více než 100 tis. kg. V únicích byl nejčastěji ohlášen do vody (30), a to výhradně v nadlimitním množství. Nevýznamná množství byla ještě ohlášena v rámci úniků do ovzduší a v přenosech v odpadních vodách. V převážné většině případů nikl ohlašovaly společnosti zabývající se výrobou a zpracováním kovů (kovové konstrukce, kovodělné výrobky, slévárny, atd.). Nadlimitní množství niklu ohlásily ve 43 % E-PRTR provozovny.

4.4.6 Olovo a sloučeniny (jako Pb)

Hlavním antropogenním zdrojem olova a jeho sloučenin jsou spalovací procesy (spalování odpadů). K lokálnímu znečištění dochází i při těžbě a zpracování olova. Jedním z největších zpracovatelů olova je průmysl vyrábějící elektrické akumulátory. Olovo se používá také ve sklářství pro výrobu olovnatého skla. Významným zdrojem znečištění olovem ve vodách mohou být odpadní vody ze zpracování rud, z barevné metalurgie, z výroby akumulátorů a ze sklářského průmyslu, dále také důlní vody. Voda může být kontaminována také úniky ze špatně zabezpečených skladek. Do půdy se olovo dostává emisemi z hutí zpracovávajících olovenou rudu a aplikací čistírenských kalů a průmyslových kompostů do půdy.

Prahová hodnota pro olovo při ohlašování do IRZ je pro úniky látky do ovzduší stanovena na 200 kg/rok, pro úniky do vody a půdy 20 kg/rok. Pro přenosy odpadních vod platí prahová hodnota 20 kg/rok a pro přenosy v odpadech 50 kg/rok.

Olovo bylo druhým nejčastěji ohlašovaným těžkým kovem, zejména v případech přenosů v odpadech, kde jej ohlásilo, jako v případě mědi, přes 300 provozoven (konkrétně 331). V porovnání s touto četností byla četnost ohlašování v únicích a v přenosech v odpadních vodách zanedbatelná. Nejvyšší množství bylo ohlášeno také v přenosech v odpadech (6 026 tun). Mezi největší znečišťovatele patří provozovny zabývající se výrobou elektrických zařízení, výrobou a zpracováním kovů či telekomunikačními činnostmi. Oproti např. niklu nebo mědi byla většina nadlimitního množství ohlášena provozovny s E-PRTR činností.

4.4.7 Rtuť a sloučeniny (jako Hg)

Rtuť je jeden z nejtoxičtějších prvků. Vyskytuje se ve všech složkách životního prostředí. Anorganické sloučeniny rtuti se mohou například činností mikroorganismů přeměňovat na organické, které se mohou hromadit v potravním řetězci a jsou celkově nebezpečnější. Průmyslové využití rtuti přináší vážné ekologické, zdravotní a společenské problémy. Evropská unie proto přijala strategii eliminace rtuti, která má mj. zahrnovat snížení emisí rtuti do prostředí. Většina emisí rtuti je antropogenního původu. Přibližně 80% rtuti uvolňované lidskou činností je emitováno do vzduchu ve formě kovové rtuti. Primárním zdrojem je spalování fosilních paliv a odpadů. Významné jsou emise způsobené těžbou a zpracováním rud s obsahem rtuti.

V porovnání s ostatními látkami v této skupině jsou prahové hodnoty pro rtuť jedny z nejnižších. U úniků do ovzduší jsou stanoveny na 10 kg/rok, u úniků do vody a půdy a u přenosů v odpadních vodách jsou stanoveny na 1 kg/rok. U přenosů v odpadech je prahová hodnota 5 kg/rok.

I v případě rtuti nejvíce provozoven ohlašovalo přenosy látek v odpadech (49 nadlimitních množství), avšak rozdíl oproti ostatním ohlašovaným únikům či přenosům není tak markantní. V únicích do ovzduší ohlásilo 35 provozoven (plus 6 provozoven ohlašujících podlimitní množství), v únicích do vody 17 (resp. 3) a nejméně v přenosech v odpadních vodách (shodně 4 podlimitní i nadlimitní ohlášení). Z uvedených úniků a přenosů bylo i největší množství (přes 15 tun) ohlášeno v přenosech v odpadech. Z hlediska činnosti bylo zastoupení největších znečišťovatelů různorodé (viz tabulka 20), nicméně podíl E-PRTR provozoven tvořil přes 70% na nadlimitním množství rtuti ohlášeném do IRZ.

4.4.8 Zinek a sloučeniny (jako Zn)

Zinek je po železe, mědi a hliníku čtvrtým průmyslově nejvíce vyráběným kovem. Elementární zinek nachází významné uplatnění jako antikorozi ochranný materiál především pro železo a jeho slitiny (pozinkovaný plech). Používá se také pro výrobu odlitek, galvanických elektrických článků a je součástí slitin. Do atmosféry se uvolňuje při spalování fosilních paliv a při těžbě a zpracování zinkových rud. Zdrojem zinku jsou také hnojiva obsahující zinek jako znečišťující příměs nebo deponované čistírenské kaly. Do vod se zinek dostává zejména díky průmyslovým odpadním vodám (zpracování neželezných rud, povrchové úpravy atd.).

V případě zinku jsou prahové hodnoty stanoveny následovně: pro úniky do ovzduší 200 kg/rok, pro úniky do vody a půdy 100 kg/rok, pro přenosy v odpadních vodách 100 kg/rok a pro přenosy v odpadech 1 000 kg/rok.

Rovněž i u této látky byla nejvyšší četnost ohlašování v přenosech v odpadech (228). V rámci přenosů odpadů zde bylo zaznamenáno i druhé nejvyšší ohlášené celkové množství (téměř 8 tis. tun) z celé skupiny látek těžkých kovů. Oproti předchozímu roku došlo v tomto případě ke snížení ohlášeného množství. Početné zastoupení mají provozovny s činností zpracování a výroba kovů. Zastoupení E-PRTR provozoven na ohlášeném množství bylo 76 %.

4.4.9 Těžké kovy – významné zdroje

Přehled původců významných množství látek zařazených do skupiny těžké kovy je uveden v tabulce 20.

Tabulka 20: Přehled největších znečišťovatelů podle jednotlivých látek zařazených do skupiny těžké kovy

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
Arsen a sloučeniny (jako As)						
00002739	DIAMO, státní podnik	CZ01156342	DIAMO, s. p., o. z. SUL Příbram – čistírna důlních vod Kutná Hora – Kaňk	Těžba a úprava rud	Přenosy látek v odpadech	19 900
46347089	Teplárna Otrokovice a.s.	CZ14837619	Teplárna Otrokovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	15 809
49790480	Plzeňská teplárenská, a.s.	CZ56736663	Centrální zdroj tepla	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	6 661
26735865	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ84874607	ELEKTRÁRNA KLADNO	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	4 156
60826843	Teplárna Strakonice, a.s.	CZ49165297	Teplárna Strakonice, a.s.	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	3 977
60826835	Teplárna České Budějovice, a.s.	CZ65747796	Teplárna České Budějovice- Novohradská ulice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	1 498
27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	CZ17537275	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	1 312
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ79386174	Teplárna Olomouc	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	1 037
46995129	BOSCH DIESEL s.r.o.	CZ11396131	Bosch Diesel Jihlava, s.r.o., závod III	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	1 024
46347160	ŽDAS, a.s.	CZ10246154	ŽDAS, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	901
Chrom a sloučeniny (jako Cr)						
27131807	Aperam Stainless Services & Solutions Tubes CZ s.r.o.	CZ01161248	Aperam Stainless Services & Solutions Tubes CZ s.r.o.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	721 306
26743892	Futaba Czech, s.r.o.	CZ52747641	Futaba Czech, s.r.o.	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	237 456
47151561	John Crane Sigma a.s.	CZ01149819	John Crane Sigma a.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	176 209

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
25639587	Faurecia Exhaust Systems s.r.o.	CZ01144264	Faurecia Exhaust Systems s.r.o., Horka	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	88 240
48119458	ACO Industries k.s.	CZ73425930	ACO Industries, k.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	87 810
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	87 669
48910791	Tyco Electronics Czech s.r.o.	CZ0000629E	Tyco Electronics Czech s.r.o.	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	74 076
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	71 435
46347160	ŽĐAS, a.s.	CZ10246154	ŽĐAS, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	53 295
63475715	PRECIZ, s.r.o.	CZ01147333	Preciz, s.r.o.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	51 389
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)						
45147868	SAFINA, a.s.	CZ18381586	SAFINA, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	6 375
63504146	ALKAL BATERIE spol. s r. o.	CZ0011325E	ALKAL BATERIE spol. s r. o., provoz Raškovice	Velkoobchod, kromě motorových vozidel	Přenosy látek v odpadech	4 340
26738554	AKUMULÁTORY – Tábořský s.r.o.	CZ0019268E	AKUMULÁTORY – Tábořský s.r.o.	Velkoobchod, kromě motorových vozidel	Přenosy látek v odpadech	1 556
28712226	PRECIOSA ORNELA, a.s.	CZ41075431	závod Desná a Polubný	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	Přenosy látek v odpadech	1 355
60194120	Pražské služby, a.s.	CZ26416675	Spalovna Malešice	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	1 250
29290589	KOVOSTEEL Recycling, s.r.o.	CZ01148554	KOVOSTEEL Recycling, s.r.o. – Staré Město	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	1 199
60713470	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost; Zkratka: SAKO Brno, a.s.	CZ86471652	Spalovna směsného komunálního odpadu	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	1 052
27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	CZ17537275	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	965

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
26155095	Středočeské komunální služby, s.r.o.	CZ0030703E	Středočeské komunální služby, s.r.o.	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	890
27094308	Saft Ferak a.s.	CZ50865408	Saft Ferak a.s.	Výroba elektrických zařízení	Přenosy látek v odpadech	772
Měď a sloučeniny (jako Cu)						
48910791	Tyco Electronics Czech s.r.o.	CZ0000629E	Tyco Electronics Czech s.r.o.	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	2 020 899
28982347	Sellier & Bellot a.s.	CZ31348564	Sellier & Bellot a.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	1 392 026
63489601	TRIMETAL s.r.o.	CZ0053123E	TRIMETAL s.r.o.	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	1 069 762
41603591	PASPOL s.r.o.	CZ0018458E	PASPOL s.r.o.	Ostatní zpracovatelský průmysl	Přenosy látek v odpadech	445 380
61251071	Draka Kabely, s.r.o.	CZ01162359	Draka Kabely, s. r. o.	Výroba elektrických zařízení	Přenosy látek v odpadech	442 180
25559061	AMIPOL ZLÍN s.r.o.	CZ01129150	Všemina	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	323 498
26759993	KABELOVNA Děčín Podmokly, s.r.o.	CZ01162711	KABELOVNA Děčín Podmokly, s.r.o.	Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	Přenosy látek v odpadech	300 951
46963715	THERMACUT, s.r.o.	CZ30286564	THERMACUT, s.r.o.	Výroba strojů a zařízení j. n.	Přenosy látek v odpadech	281 503
49903039	Měď Povrly a.s.	CZ77194452	Měď Povrly a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnictví	Přenosy látek v odpadech	231 013
26922843	Swoboda – Stamping, s.r.o.	CZ01155121	Provozovna Swoboda – Stamping, s.r.o.	Výroba elektrických zařízení	Přenosy látek v odpadech	207 367
Nikl a sloučeniny (jako Ni)						
47151561	John Crane Sigma a.s.	CZ01149819	John Crane Sigma a.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	124 382
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	107 201
27131807	Aperam Stainless Services & Solutions Tubes CZ s.r.o.	CZ01161248	Aperam Stainless Services & Solutions Tubes CZ s.r.o.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	72 382
48119458	ACO Industries k.s.	CZ73425930	ACO Industries, k.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	43 566

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
48910791	Tyco Electronics Czech s.r.o.	CZ0000629E	Tyco Electronics Czech s.r.o.	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	34 319
46347160	ŽĐAS, a.s.	CZ10246154	ŽĐAS, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	23 231
25235753	ŠKODA JS a.s.	CZ01148521	REAKTOROVÁ HALA	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	20 262
25235753	ŠKODA JS a.s.	CZ01148510	BOLEVEC	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	17 330
46995129	BOSCH DIESEL s.r.o.	CZ11396131	Bosch Diesel Jihlava, s.r.o., závod III	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	17 278
25639587	Faurecia Exhaust Systems s.r.o.	CZ01144264	Faurecia Exhaust Systems s.r.o., Horka	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	14 340
Olovo a sloučeniny (jako Pb)						
46709410	Johnson Controls Autobaterie spol. s r.o.	CZ19351786	Autobaterie	Výroba elektrických zařízení	Přenosy látek v odpadech	3 490 285
00207675	REMET, spol. s r.o.	CZ34218886	REMET, spol. s r.o.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	331 432
00207675	REMET, spol. s r.o.	CZ0075837E	REMET spol. s r.o. – provoz České Budějovice	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	298 875
29290589	KOVOSTEEL Recycling, s.r.o.	CZ01148554	KOVOSTEEL Recycling, s.r.o. – Staré Město	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	182 011
27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	CZ17537275	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	177 203
26425173	Semperflex Optimit s.r.o.	CZ80829108	Tavení olova Pb1 a Pb 2	Výroba pryžových a plastových výrobků	Přenosy látek v odpadech	166 260
29400066	ŽDB DRÁTOVNA a.s.	CZ25055087	ŽDB GROUP a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	129 691
60713470	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost; Zkratka: SAKO Brno, a.s.	CZ86471652	Spalovna směšného komunálního odpadu	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	75 893

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
60193336	Telefónica Czech Republic, a.s.	CZ01133495	Telefónica Czech Republic, a.s. – OV0121	Telekomunikační činnosti	Přenosy látek v odpadech	61 891
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	51 395
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)						
25671464	GEOSAN GROUP a.s.	CZ0081050E	GEOSAN GROUP a.s., závod ekologických služeb, areál SPOLANA a.s., Neratovice – lokalita SAE	Sanace a jiné činnosti související s odpady	Přenosy látek v odpadech	4 405
25638955	SITA CZ a.s.	CZ74960430	Spalovna Ostrava	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	4 057
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ51473353	Elektrárna Třebovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	3 649
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	810
26725851	RECYKLACE EKOVOUK, a.s.	CZ01159356	RECYKLACE EKOVOUK, a.s.	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	709
45147868	SAFINA, a.s.	CZ18381586	SAFINA, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	458
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	335
28786009	Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	329
24288110	Elektrárna Počeradý, a.s.	CZ44746297	Elektrárna Počeradý	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	235
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	Přenosy látek v odpadech	205
Zinek a sloučeniny (jako Zn)						
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	1 172 758
28982347	Sellier & Bellot a.s.	CZ31348564	Sellier & Bellot a.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	567 697

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
47672781	ArcelorMittal Tubular Products Karviná a.s.	CZ62386530	ArcelorMittal Tubular Products Karviná a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	527 780
45788758	EKOZINK Praha, s.r.o.	CZ01155803	Ekozink Praha, s.r.o. – provozovna Kouřim	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	471 000
00871281	MEA MEISINGER, s.r.o.	CZ01163371	MEA MEISINGER, s.r.o.	Výroba kovových konstrukcí a kovářských výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadních vodách	418 967
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	195 607
60713470	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost; Zkratka: SAKO Brno, a.s.	CZ86471652	Spalovna směšného komunálního odpadu	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	193 783
26259125	Wiegel CZ žárové zinkování s.r.o.	CZ78809496	Wiegel CZ žárové zinkování s.r.o. Závod Velké Meziříčí	Výroba kovových konstrukcí a kovářských výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	188 684
25610562	HYDRA a.s.	CZ01111330	HYDRA a.s. Jičín	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	179 600
60194120	Pražské služby, a.s.	CZ26416675	Spalovna Malešice	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	167 466

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

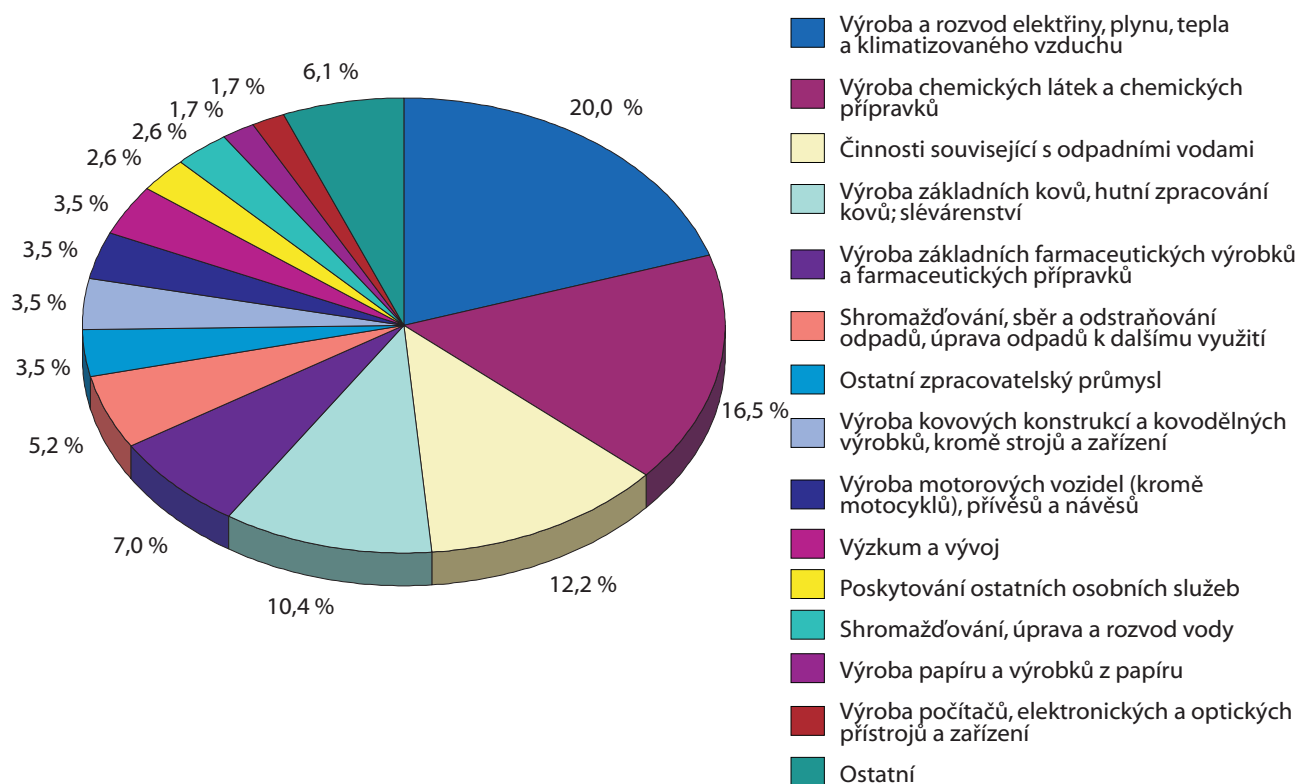
Pozn.: Údaje vycházejí z nadlimitních hlášení (ohlášené množství přesáhlo stanovený ohlašovací práh). V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.5 Chlorované organické látky

Chlorované organické látky jsou deriváty uhlovodíku obsahující v molekule chlor. Skupina zahrnuje řadu různě strukturně složitých látek. Mnohé z těchto látek jsou pouze syntetického původu a našly široké uplatnění jako syntetické polymery (polyvinylchlorid, PVC), insekticidy [1,1-bis(4-chlorfenyl)-2,2,2-trichlorethan, DDT], fungicidy (pentachlorfenol, 3,4-dichlorfenoxycetová kyselina) a teplonosná média (polychlorované bifenyly, PCB). Látky tohoto typu se však v přírodě neobdobávají, jsou perzistentní a mnohé z nich také vysoce toxické a karcinogenní.

Podíly činností, které ekonomicky charakterizují provozovny ohlašující do IRZ údaje o chlorovaných organických látkách, jsou uvedeny v *grafu 15*. Chlorované organické látky jsou skupinou s širokým spektrem látek, které mají rozsáhlé uplatnění v průmyslu. Největší podíl na ohlašování chlorovaných organických látek měly provozovny s činnostmi souvisejícími s výrobou a rozvodem elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (20 %), dále souvisejícími výrobou chemických látek a přípravků (17 %) a činnosti související s odpadními vodami (12 %). Ostatní činnosti mají zastoupení deset a méně procent. Nejčastěji ohlašovaly chlorované organické látky provozovny, které se nacházejí ve Středočeském a Ústeckém kraji (viz *graf 16*).

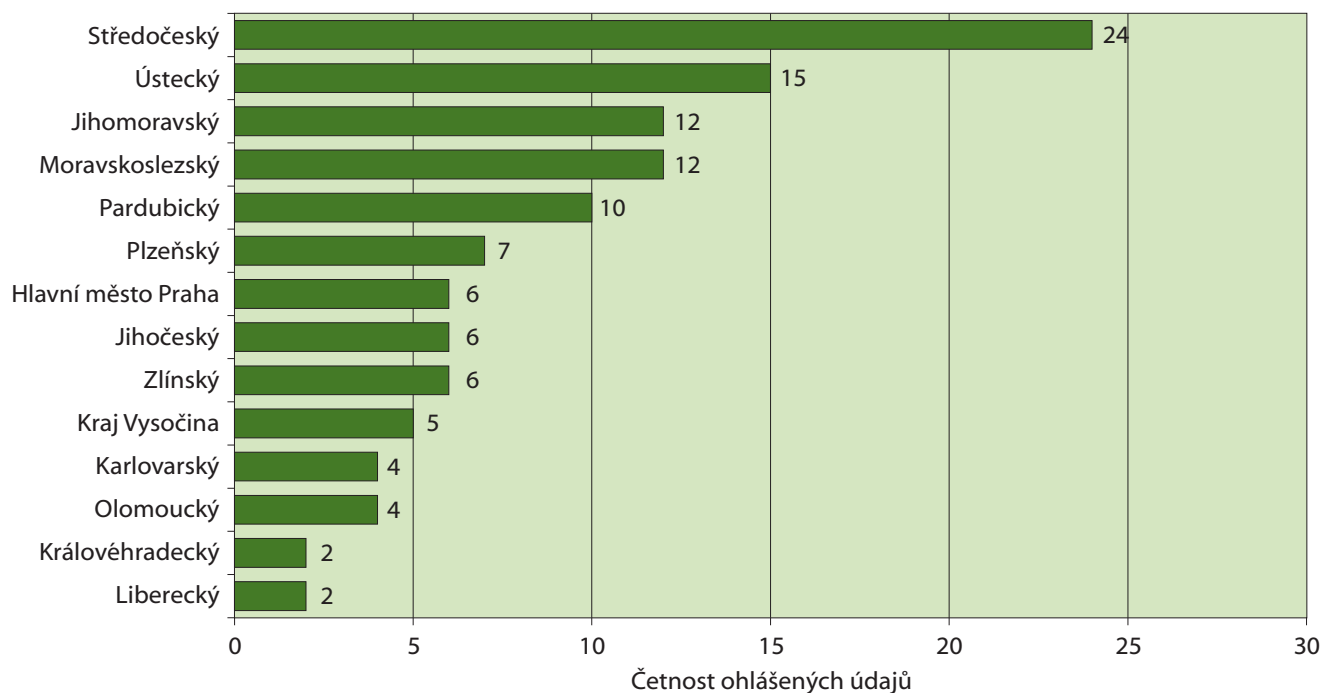
Graf 15: Chlorované organické látky – zastoupení činností provozoven v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy). Činnost vychází z klasifikace ekonomických činností provozoven (CZ-NACE). Mezi ostatní činnosti jsou zařazeny ty, které nedosáhly 1 % podílu.

Graf 16: Chlorované organické látky – zastoupení provozoven podle krajů v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy).

Ze skupiny chlorovaných organických látek bylo ze seznamu 20 registrovaných látek podáno hlášení do IRZ za 13 látek. Chlorované organické látky jsou sledovány ve všech typech úniků a přenosů, nicméně řada látek z této skupiny již není od roku 2011 sledována v přenosech v odpadech. Látky z této skupiny nepatřily k nejčteněji ohlašovaným látkám v IRZ a v porovnání s těžkými kovy je jejich četnost zanedbatelná. Za tuto skupinu látek bylo zaznamenáno celkem 144 hlášení (z toho 29 podlimitních). Největší počet nadlimitních hlášení (23) byl zaznamenán za látku polychlorované bifenyly (PCB) v přenosech v odpadech (oproti minulému roku pokles o deset hlášení). Detailní přehled o chlorovaných organických látkách uvádí *tabulka 21*. Největší počet látek byl ohlašován v přenosech v odpadních vodách (7) a v únicích do ovzduší (8). Ačkoliv řada látek již není v přenosech v odpadech sledována, chlorované organické látky byly v 49 % ohlašovány v přenosech v odpadech (*viz tabulka 21*), což je o 4 % méně než v předchozím roce. Dále pak ve 23 % v únicích do ovzduší, a ve 18 % v únicích do vody a v přenosech v odpadních vodách (10 %).

Tabulka 21: Přehled úniků a přenosů chlorovaných organických látek ohlášených do IRZ za rok 2012

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	TYP ÚNIKU/PŘENOSU LÁTEK	NADLIMITNÍ				PODLIMITNÍ	
		POČET HLÁŠENÍ	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	MIN. (kg/rok)	MAX. (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET HLÁŠENÍ
1,1,2,2-tetrachlorethan	Úniky do ovzduší	1	6 910	n	n	0	0
1,2-dichlorethan (EDC)	Úniky do ovzduší	1	1 468	n	n	0	0
	Úniky do vody	3	147	11,14	92,3	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	36,2	n	n	0	0
Dichloromethan (DCM)	Úniky do ovzduší	3	16 660	4 340	6 670	0	0
	Úniky do vody	1	37	n	n	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	3	56,3	10,2	24,7	0	0
	Přenosy látek v odpadech	10	189 551	127	129 789	0	0
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	Úniky do vody	13	58 531	1 014	15 085	42,228	2
	Přenosy látek v odpadních vodách	2	11 820	3 420	8 400	318	8
Hexachlorbenzen (HCB)	Přenosy látek v odpadech	1	314 796	n	n	0	0
Chloroalkany, C10-C13	Úniky do vody	2	9,214	2,214	7	0	0
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	Úniky do ovzduší	13	0,307283	0,00011	0,2899	0,000011	2
	Přenosy látek v odpadech	8	0,061666	0,00119	0,019173	0	0
Polychlorované bifenyly (PCB)	Úniky do ovzduší	1	0,10022	n	n	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	0,263	n	n	0,03034	2
	Přenosy látek v odpadech	23	2 004	1,036	1 170	0,840376	5

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	TYP ÚNIKU/PŘENOSU LÁTEK	NADLIMITNÍ				PODLIMITNÍ	
		POČET HLÁŠENÍ	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	MIN. (kg/rok)	MAX. (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET HLÁŠENÍ
Tetrachlorethylen (PER)	Úniky do ovzduší	5	15 811	2 111	4 176	368	3
	Úniky do vody	1	12,08	n	n	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	1	22	n	n	0	0
	Přenosy látek v odpadech	12	67 258	1 400	21 511	768	5
Tetrachlormethan (TCM)	Přenosy látek v odpadních vodách	1	18	n	n	0	0
Trichlorethylen	Úniky do ovzduší	1	32 931	n	n	27	1
Trichlormethan	Úniky do vody	1	114	n	n	0	0
	Přenosy látek v odpadních vodách	3	46,5	11	18	0	0
	Přenosy látek v odpadech	2	13 530	6 000	7 530	133	1
Vinylchlorid	Úniky do ovzduší	1	1 318	n	n	0	0
Celkem		115	-	-	-	-	29

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: 0 – látka nebyla ohlášena; n – údaj není relevantní; v případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

Vzhledem k tomu, že látky uvedené v tabulce byly ohlašovány převážně nízkým počtem provozoven, budou v následujících podkapitolách popsány pouze nejvýznamnější ohlašované látky, kterými jsou dichlormethan (DCM), halogenované organické sloučeniny (jako AOX), PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq) polychlorované bifenyly (PCB) a tetrachlorethylen (PER).

4.5.1 Dichlormethan (DCM)

Dichlormethan je hojně používané rozpouštědlo, zejména v chemickém průmyslu, i jako rozpouštědlo účinných komponent v herbicidních a insekticidních. Hlavní zdroje emisí můžeme shrnout následovně: chemický průmysl (rozpouštědlo); farmaceutický průmysl; úniky dichlormethanu při jeho výrobě, skladování a manipulaci; emise z používání v odlakovačích, odmašťovačích, aerosolových sprejích a dalších běžně užívaných prostředcích v domácnostech i v průmyslu (výroba elektroniky).

Dichlormethan je v rámci IRZ sledován v únicích do ovzduší, vody a půdy a v přenosech v odpadních vodách a odpadech, ohlašovací práh je u úniků do ovzduší stanoven na 1 000 kg/rok, u úniků do vody, půdy a v přenosech v odpadních vodách na 10 kg/rok a v přenosech v odpadech byl stanoven na hodnotu 100 kg/rok.

DCM byl v roce 2012 ohlášen v únicích do ovzduší a do vody, v přenosech v odpadních vodách a v přenosech v odpadech. Nejvyšší četnost (10) i ohlášené nadlimitní množství (190 tun) bylo zaznamenáno v přenosech v odpadech. Látka nebyla ani jednou ohlášená v podlimitním množství. Největší množství DCM ohlašovaly společnosti farmaceutického průmyslu. Podíl E-PRTR provozoven na ohlášeném nadlimitním množství činil 92 %.

4.5.2 Halogenované organické sloučeniny (AOX)

Do skupiny halogenovaných organických látek AOX patří látky obecně nebezpečné a toxické pro vodní organismy. Jedná se o širokou skupinu sloučenin organických látek s obsahem chloru, bromu, jódu a fluoru označovaných také zkratkou AOX (*Adsorbable Organically Bound Halogens*), které bývají vyjádřeny jako chloridy. Parametr AOX je určen ke stanovení množství halogenovaných organických látek ve vodě, slouží proto jako ukazatel znečištění. Hlavním zdrojem halogenovaných látek je výroba celulózy a papíru, kde se používá chloru a chemikálií s obsahem chloru k bělení vláken, chlorování vod a spalovny odpadů.

Halogenované organické sloučeniny se sledují v únicích do vody a půdy a v přenosech v odpadních vodách, ohlašovací práh ve všech typech úniků/přenosů byl stanoven na hodnotu 1 000 kg/rok.

Halogenované organické sloučeniny nejsou od roku 2011 sledovány v přenosech v odpadech. Za rok 2012 bylo za 13 provozoven ohlášeno nadlimitní množství 59 tun v únicích do vody a za 2 provozovny 12 tun v přenosech v odpadních vodách. Deset největších znečišťovatelů ohlašujících AOX je uvedených v tabulce 22. Ohlašováno je zejména za činnosti související s výrobou papíru a výrobků z papíru, s odpadními vodami nebo s rozvodem, úpravou a shromažďováním vody. Rovněž u halogenovaných organických sloučenin ohlásily více než 90% nadlimitního množství E-PRTR provozovny.

4.5.3 PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)

Látky z popisované skupiny patří mezi vůbec nejnebezpečnější látky znečišťující životní prostředí. PCDD a PCDF nebyly nikdy záměrně vyráběny a používány. Nepatrná množství byla připravena pouze pro analytické a experimentální účely. Zdroje emisí těchto látek můžeme rozdělit na antropogenní a přírodní. PCDD a PCDF obecně vznikají při nekontrolovaném hoření rozličných materiálů. Antropogenních zdrojů, které mají potenciál uvolňovat PCDD a PCDF, je celá řada. Například nekontrolované spalování odpadů ze zemědělství, veškerý další průmysl, kde probíhají spalovací procesy (ocelárny, železárny, teplárny, elektrárny apod.) a vznikají také v průmyslu papíru a celulózy. V neposlední řadě je třeba zmínit vznik PCDD a PCDF během spalování paliv v motorových vozidlech. Největší nebezpečí představují především procesy spalování materiálů s obsahem chloru.

PCDD+PCDF jsou v rámci IRZ sledovány ve všech typech úniků a přenosů v rámci IRZ. Pro úniky do ovzduší, vody, půdy a pro přenosy v odpadních vodách v odpadních vodách byl ohlašovací práh stanoven na 0,0001 kg/rok, pro přenosy v odpadech na 0,001 kg/rok.

Za PCDD+PCDF bylo v roce 2012 zaznamenáno 23 hlášení, z toho 2 v podlimitním množství. Látka byla ohlášená v únicích do ovzduší 15 provozovny, z toho 13 provozoven ohlásilo nadlimitní množství 0,307 kg, což je výrazný nárůst oproti předchozímu roku. Dále byla ohlášená 8 provozovny v přenosech v odpadech. Deset největších znečišťovatelů ohlašujících hodnocenou látku je uvedených v tabulce 22. Více než 96% ohlášeného množství náleželo provozovně s E-PRTR činností.

4.5.4 Polychlorované bifenyly (PCB)

Polychlorované bifenyly (PCB) jsou látky, které zahrnují velké množství jednotlivých sloučenin (tzv. kongenerů), které se liší fyzikálními a chemickými vlastnostmi i toxicitou. Přirozeně se nevyskytují. V současné době se nevyrábějí, jejich použití a likvidace jsou přísně sledovány. PCB jsou chemicky stálé, tepelně odolné a nehořlavé, a proto byly používány jako náplň transformátorů nebo jiných elektrických zařízení. Z důvodu jejich vysoké perzistence jsou řazeny mezi perzistentní organické polutanty (POPs).

Polychlorované bifenyly jsou sledovány ve všech typech úniků a přenosů. Ohlašovací práh pro úniky do ovzduší, vody a půdy a pro přenosy v odpadních vodách je stanoven na 0,1 kg/rok a pro přenosy v odpadech na 1 kg/rok.

Polychlorovaných bifenyly byly ohlášeny v únicích do ovzduší a v přenosech v odpadních vodách a v odpadech. Úniky do ovzduší byly ohlášeny pouze jednou provozovnou (jedna provozovna ohlašovala i v roce 2011, ale pouze v podlimitním množství). PCB byly nejčteněji ohlašovanou látkou z této skupiny v přenosech látek v odpadech – 28 provozoven ji ohlásilo v celkovém množství 2 005 kg. Oproti předchozímu roku ohlásilo tuto látku o 5 provozoven

méně, ale pokles byl mnohem vyšší, než by se dalo předpokládat (9 915 tun v roce 2011). Provozovny, které ohlásily největší úniky a přenosy PCB v roce 2012 se v převážné míře zabývaly výrobou a rozvodem elektřiny, plynu a klimatizovaného vzduchu. U této látky byl podíl E-PRTR provozoven na ohlášeném množství mimořádně nízký a činil necelých 1,5 %.

4.5.5 Tetrachlorethylen (PER)

Tetrachlorethylen se používá jako čisticí prostředek a při regeneraci katalyzátorů v rafineriích ropy. Uvolňuje se především v kovoobráběcím průmyslu při odmašťování a při chemickém čištění oděvů. Jedná se o látku nejvíce sklony k bioakumulaci, ohrožuje však volně žijící organismy a negativně působí na zdraví člověka.

Tetrachlorethylen je sledován v únicích do ovzduší (ohlašovací práh 2 000 kg/rok) a vody (ohlašovací práh 10 kg/rok). Pro sledování v přenosech v odpadních vodách je prahová hodnota pro ohlašování do IRZ stanovená na 10 kg/rok a pro přenosy v odpadech na 1 000 kg/rok.

Tetrachlorethylen byl společně s PCB druhou nejběžněji ohlašovanou látkou v přenosech v odpadech. Celkem bylo evidováno 27 hlášení v únicích do ovzduší a vody, v přenosech v odpadních vodách a v odpadech. Nejvyšší počet hlášení (17) byl evidován v přenosech v odpadech, kdy bylo ohlášeno přes 67 tun PER v nadlimitním množství. Přes 39 % na ohlášeném množství měly podíl provozovny s E-PRTR činností.

4.5.6 Chlorované organické sloučeniny – významné zdroje

Přehled původců významných množství látek zařazených do skupiny chlorovaných organických látek je uveden v tabulce 22.

Tabulka 22: Přehled největších znečišťovatelů podle jednotlivých látek zařazených do skupiny chlorované organické látky

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
1,1,2,2-tetrachlorethan						
60710756	Nová Mosilana, a.s.	CZ29106886	Nová Mosilana, a.s.	Výroba textilií	Úniky do ovzduší	6 910
1,2-dichlorethan (EDC)						
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	1 468
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do vody	92,3
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	43,4
26499258	Cayman Pharma s.r.o.	CZ56037930	Cayman Pharma	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	36,2
46357351	Lučební závody Draslovka a.s. Kolín	CZ71292930	Lučební závody Draslovka a.s. Kolín	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do vody	11,14
Dichloromethan (DCM)						
26785323	Teva Czech Industries s.r.o.	CZ15242054	Teva Czech Industries s.r.o.	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadech	129 789
60108975	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	CZ10873453	Výzkumný ústav organických syntéz a.s.	Výzkum a vývoj	Přenosy látek v odpadech	25 844

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
26499258	Cayman Pharma s.r.o.	CZ56037930	Cayman Pharma	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadech	13 300
26158485	Synthon, s.r.o.	CZ51185464	Unit 2	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadech	10 637
28228588	C-Mec Kladno s.r.o.	CZ0006943E	C-Mec Kladno s.r.o.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Úniky do ovzduší	6 670
26785323	Teva Czech Industries s.r.o.	CZ15242054	Teva Czech Industries s.r.o.	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Úniky do ovzduší	5 650
25872940	Sochorová válcovna TŽ, a.s.	CZ86596973	Sochorová válcovna TŽ, a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnství	Úniky do ovzduší	4 340
16190874	LISS, akciová společnost	CZ45083575	LISS, a.s.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	3 390
49682563	ABB s.r.o.	CZ14070032	ABB s.r.o. PPMV Brno	Výroba elektrických zařízení	Přenosy látek v odpadech	2 540
61388963	Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i.	CZ01168387	ÚSTAV ORGANICKÉ CHEMIE A BIOCHEMIE AV ČR, v.v.i.	Výzkum a vývoj	Přenosy látek v odpadech	2 300
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)						
26161516	Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	celulozka	Výroba papíru a výrobků z papíru	Úniky do vody	15 085
26420317	Biocel Paskov a.s.	CZ72777707	Biocel Paskov a.s.	Výroba papíru a výrobků z papíru	Úniky do vody	12 551
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	8 400
25656635	Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	6 764
61859575	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ47002831	ČOV Olomouc	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	5 222
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	3 887
45193673	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	Shromažďování, úprava a rozvod vody	Úniky do vody	3 869
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	3 420
49099451	Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ60724786	Ústí n.L.- Neštětice ČOV	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	2 831

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do vody	2 285
Hexachlorbenzen (HCB)						
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	314 796
Chloroalkany, C10-C13						
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	7
47674521	Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.	CZ71481697	ČOV Hranice	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	2,214
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)						
00011380	Železářny Veselí, a.s.	CZ40779097	ŽELEZÁŘNY Hrádek a. s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Úniky do ovzduší	0,2899
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	0,019173
25671464	GEOSAN GROUP a.s.	CZ0081050E	GEOSAN GROUP a.s., závod ekologických služeb, areál SPOLANA a.s., Neratovice – lokalita SAE	Sanace a jiné činnosti související s odpady	Přenosy látek v odpadech	0,0139
60194120	Pražské služby, a.s.	CZ26416675	Spalovna Malešice	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	0,013
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁŘNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Úniky do ovzduší	0,0073
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Úniky do ovzduší	0,007
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁŘNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Přenosy látek v odpadech	0,0056
25638955	SITA CZ a.s.	CZ52507897	Spalovna průmyslových odpadů Trmice	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	0,00416
60713470	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost; Zkratka: SAKO Brno, a.s.	CZ86471652	Spalovna smíšeného komunálního odpadu	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Přenosy látek v odpadech	0,002543

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
64650251	TERMIZO a.s.	CZ89043064	TERMIZO a.s.	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	0,0021
Polychlorované bifenyly (PCB)						
25236113	EMO Elektrik, s.r.o.	CZ0071745E	EMO Elektrik, s.r.o.	Opravy a instalace strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	1 170
24729035	ČEZ Distribuce, a. s.	CZ0075874E	Kolín – admin. a provozní prostory	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	198
24729035	ČEZ Distribuce, a. s.	CZ34980064	Transformovna Vítkov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	159
25733591	E.ON Česká republika, s. r. o.	CZ0047556E	E.ON Česká republika s.r.o.-OP Třebíč	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	91
25733591	E.ON Česká republika, s. r. o.	CZ01156254	OPDs Písek	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	74
24729035	ČEZ Distribuce, a. s.	CZ01156980	TR Rakovník	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	66
46978496	Kovárna VIVA a.s.	CZ01147454	Kovárna	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	51
24729035	ČEZ Distribuce, a. s.	CZ0024008E	TR Benešov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	32
25186213	E.ON Servisní, s.r.o.	CZ0073791E	OPDs Týn nad Vltavou	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	30
25186213	E.ON Servisní, s.r.o.	CZ0074787E	OPDs Hodonín	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Přenosy látek v odpadech	30
Tetrachlorethylen (PER)						
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadech	21 511
40509044	VISHAY ELECTRONIC spol. s r.o.	CZ01101650	Závod Blatná ESTA B1	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	12 291
26777215	MECALP CZ s.r.o.	CZ01148752	MECALP CZ s.r.o.	Výroba strojů a zařízení j. n.	Přenosy látek v odpadech	7 470

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
18248586	AMATI – Denak, s.r.o.	CZ84234253	AMATI – Denak s.r.o., závod 1 Kraslice	Ostatní zpracovatelský průmysl	Přenosy látek v odpadech	5 400
25179811	Groz-Beckert Czech s.r.o.	CZ47910253	Valašské Klobouky	Ostatní zpracovatelský průmysl	Úniky do ovzduší	4 176
45144613	TRITON, spol. s r.o.	CZ90832375	TRITON spol. s r. o. – prádelna a čistírna	Poskytování ostatních osobních služeb	Přenosy látek v odpadech	3 558
27622819	MOTORPAL, a.s.	CZ97660341	MOTORPAL, a.s., Jihlava, závod 01 Jihlava	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Přenosy látek v odpadech	3 540
45192731	RENATEX CZ a.s.	CZ59273874	Chemická čistírna	Poskytování ostatních osobních služeb	Úniky do ovzduší	3 524
25179811	Groz-Beckert Czech s.r.o.	CZ84950541	Lužice	Ostatní zpracovatelský průmysl	Úniky do ovzduší	3 087
47677023	Meopta – optika, s.r.o.	CZ78616907	Meopta – optika, s. r. o.	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Přenosy látek v odpadech	2 950
Tetrachlormethan (TCM)						
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	18
Trichlorethylen						
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	32 931
Trichlormethan						
26499258	Cayman Pharma s.r.o.	CZ56037930	Cayman Pharma	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadech	7 530
61388963	Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i.	CZ01168387	ÚSTAV ORGANICKÉ CHEMIE A BIOCHEMIE AV ČR, v.v.i.	Výzkum a vývoj	Přenosy látek v odpadech	6 000
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do vody	114
25039253	Glanzstoff – Bohemia s.r.o.	CZ56976407	Glanzstoff – Bohemia s.r.o.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	18
26499258	Cayman Pharma s.r.o.	CZ56037930	Cayman Pharma	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	17,5
00011789	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a.s.	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a.s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Přenosy látek v odpadních vodách	11
Vinylchlorid						
45147787	SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	1 318

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

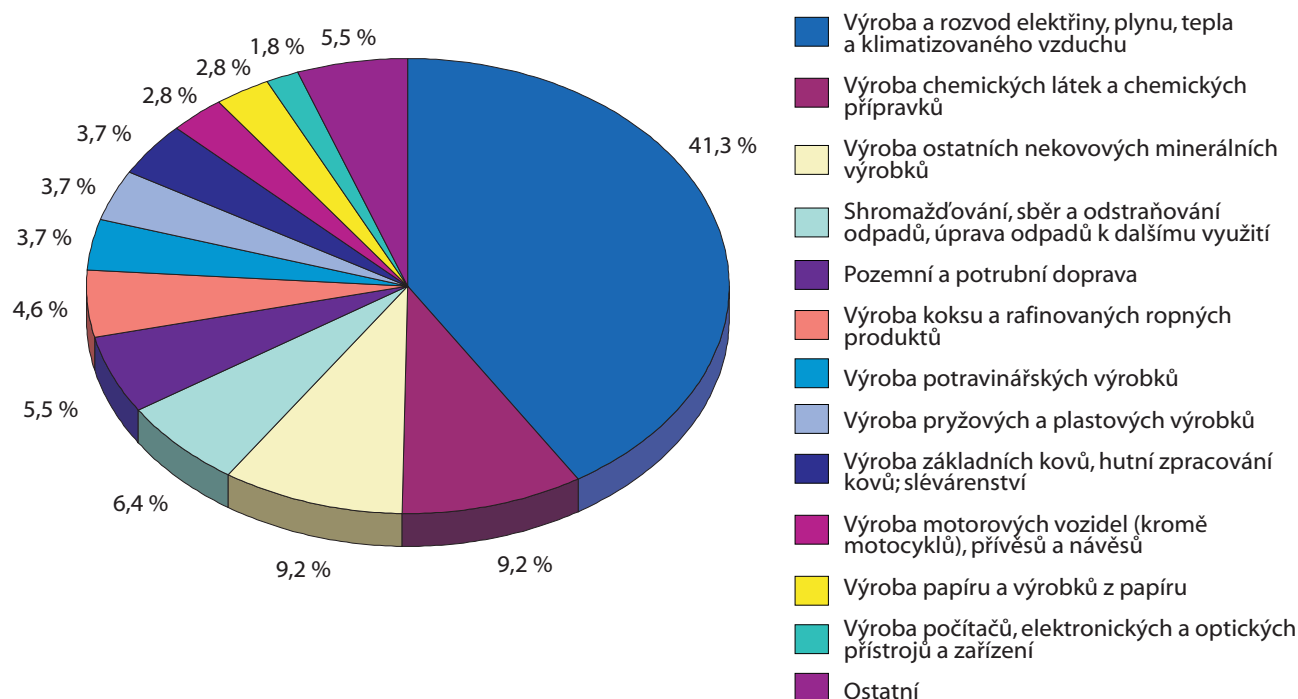
Pozn.: Údaje vycházejí z nadlimitních hlášení (ohlášené množství přesáhlo stanovený ohlašovací práh). V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.6 Skleníkové plyny

Za skleníkové plyny se označují plynné látky, jejichž molekuly v atmosféře absorbují infračervené (tepelné) záření zemského povrchu a omezují tím jeho zpětnou radiaci do kosmického prostoru. Důsledkem zadržování tepelné radiace je tzv. skleníkový efekt, který významně ovlivňuje klimatický systém Země. Obsah skleníkových plynů v atmosféře je značně ovlivňován lidskou činností (průmyslová a zemědělská výroba), což může vést k narušení přirozené rovnováhy klimatického systému.

Z hlediska zastoupení činností provozoven v závislosti na četnosti ohlášených údajů byly skleníkové plyny ohlašovány zejména provozovny zabývajícími se ve 41 % výrobou a rozvodem elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu. Ostatní činnosti byly zastoupeny méně než 10% (viz graf 17). Těsně pod touto hranicí skončily s devíti procenty výroba chemických látek a přípravků a výroba ostatních nekovových minerálních výrobků. Přehled počtu provozoven za jednotlivé činnosti je uveden v tabulce 23. Uvedené provozovny se nacházejí zejména v kraji Moravskoslezském a Ústeckém (viz graf 18) – obdobně tomu bylo i v předchozím roce..

Graf 17: Skleníkové plyny – zastoupení činností provozoven v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

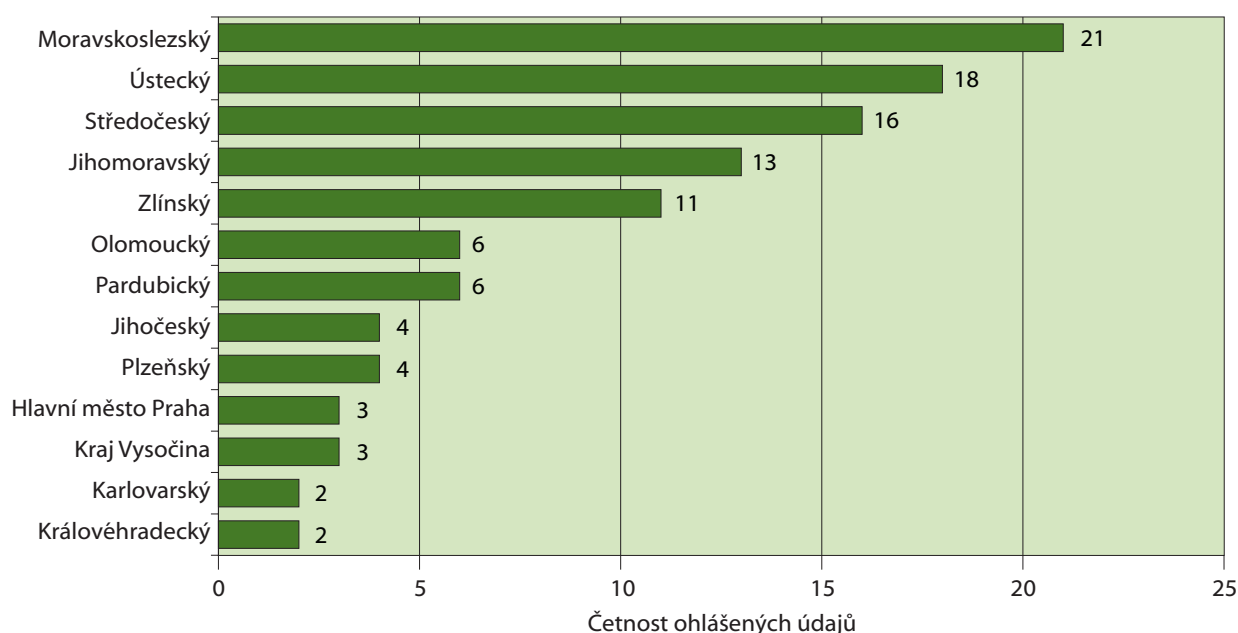
Poznámka: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahující ohlašovací prahy). Činnost vychází z klasifikace ekonomických činností provozoven (CZ-NACE). Mezi ostatní činnosti jsou zařazeny ty, které nedosáhly 1 % podílu.

Tabulka 23: Skleníkové plyny v únicích do ovzduší – přehled počtu provozoven za jednotlivé činnosti

KÓD	ČINNOST NACE	CELKOVÉ OHLÁŠENÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET PROVOZOVEN
	NÁZEV ČINNOSTI		
32	Ostatní zpracovatelský průmysl	77 850	1
49	Pozemní a potrubní doprava	1 868 779,83	6
38	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	487 020 978,65	7
36	Shromažďování, úprava a rozvod vody	411 419 294,52	1
52	Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	119 544,10	1
35	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	54 083 382 372,70	45
27	Výroba elektrických zařízení	125	1
20	Výroba chemických látek a chemických přípravků	3 610 707 533	7
19	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	970 268 955,80	3
29	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	767	3
23	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	3 558 967 111	10
17	Výroba papíru a výrobků z papíru	1 033 986 001	2
26	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	2 970	1
10	Výroba potravinářských výrobků	805,90	4
22	Výroba pryžových a plastových výrobků	2 238	4
28	Výroba strojů a zařízení j. n.	107	1
21	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	105	1
24	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	5 746 295 800	4

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
 Pozn.: Tabulka je sestavena pouze z nadlimitních údajů (přesahujících ohlašovací prahy).

Graf 18: Skleníkové plyny – zastoupení provozoven podle krajů v závislosti na četnosti ohlášených údajů

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
 Pozn.: Graf je sestaven pouze z nadlimitních údajů (přesahujících ohlašovací prahy).

Ze seznamu registrovaných látek v IRZ je jich do skupiny skleníkových plynů řazeno šest, za které ohlásilo údaje o únicích do ovzduší celkem 122 provozoven, z toho 109 bylo nadlimitních hlášení (o 8 více než v roce 2011) a 13 podlimitních (stejný počet i v roce 2011). Z přehledu ohlášených údajů o skleníkových plynech do IRZ v roce 2012 (viz *tabulka 24*) je patrné, že nejvíce ohlašovaným skleníkovým plynem byl, stejně jako v předchozích letech, oxid uhličitý (79). Druhou nejčteněji ohlašovanou látkou byl methan (15). Do popředí se rovněž dostaly fluorované uhlovodíky (celkem 19 hlášení). Ostatní látky z této skupiny byly ohlášeny pěti a méně provozovny.

Mezi údaji o únicích skleníkových plynů se vyskytovalo 13 podlimitních hlášení. Podlimitní hlášení byla podána za fluorované uhlovodíky, oxid uhličitý a methan. V těchto případech byl příspěvek součtu podlimitních množství vůči celkovému ohlášenému množství zanedbatelný. Zajímavé bylo rozpětí minimální a maximální hodnoty u oxidu uhličitého, kde maximální ohlášené množství představovalo téměř desetinu z celkového objemu úniků této látky.

Tabulka 24: Skleníkové plyny – přehled úniků ohlášených do IRZ za rok 2012

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	TYP ÚNIKU/PŘENOSU LÁTEK	NADLIMITNÍ				PODLIMITNÍ	
		POČET HLÁŠENÍ	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	MIN. (kg/rok)	MAX. (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)	POČET HLÁŠENÍ
Fluorid sírový (SF ₆)	Úniky do ovzduší	3	604	125	279	0	0
Fluorované uhlovodíky (HFC)	Úniky do ovzduší	17	5 590	105	1 678	107	2
Methan (CH ₄)	Úniky do ovzduší	13	5 952 327	114 004	1 745 000	32 952	2
Oxid dusný (N ₂ O)	Úniky do ovzduší	5	1 159 690	15 527	557 889	0	0
Oxid uhličitý (CO ₂)	Úniky do ovzduší	70	69 897 000 437	101 649 051	6 916 166 736	209 413 840	9
Perfluoro-uhlovodíky (PFC)	Úniky do ovzduší	1	2 691	n	n	0	0
Celkem		109	-	-	-	-	13

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Pozn.: 0 – látka nebyla ohlášena; n – údaj není relevantní. V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.6.1 Fluorované uhlovodíky (HFC)

Fluorované uhlovodíky jsou látky plynné a málo reaktivní. Hlavní zdroje emisí fluorovaných uhlovodíků pocházejí zejména z jejich výroby; plnění a úniky náplní chladících a klimatizačních zařízení; zneškodňování vyřazených chladících a klimatizačních zařízení; používání aerosolů (sprejů) a inhalátorů s fluorovanými uhlovodíky jako hnacími plyny; hašení, využití ve speciálních případech jako rozpouštědla a výroba průmyslových pěn (spíše málo významné zdroje).

Ohlašovací práh pro fluorované uhlovodíky byl stanoven na hodnotu 100 kg/rok.

V roce 2012 ohlásilo 17 provozoven v nadlimitním množství 5,59 tun. Další dvě provozovny ohlásily podlimitní množství o hmotnosti 107 kg. Podíl E-PRTR provozoven stoupl, oproti roku 2011, na dvojnásobek – tvořil 43 % z celkového ohlášeného nadlimitního množství.

4.6.2 Methan (CH₄)

Methan je podstatnou součástí zemního plynu, proto jsou jeho významnými zdroji těžba, úprava a veškeré manipulace s fosilními palivy. Methan je uvolňován ve veliké míře z tzv. fugitivních zdrojů. V ČR převažují fugitivní úniky methanu z těžby černého uhlí, dále jsou významné úniky z povrchové těžby hnědého uhlí, úniky ze skladování a rozvodu plynu.

Prahová hodnota pro ohlašování do IRZ je u methanu stanovena na 100 000 kg/rok.

Methan byl druhou nejčastěji ohlašovanou látkou ve skupině skleníkových plynů. Nadlimitní množství methanu ohlásilo 13 provozoven v množství 5 952 tun. V porovnání s předchozím rokem ohlásil nadlimitní úniky methanu do ovzduší stejný počet provozoven, avšak ohlášené množství se příliš nelišilo (nárůst přibližně o 240 tun). Největší množství methanu ohlašovaly provozovny zabývající se odpady a údržbou a provozem plynárenské sítě. Deset největších znečišťovatelů ohlašujících hodnocenou látku je uvedeno v *tabulce 25*. Přibližně 64 % nadlimitního množství methanu ohlásily provozovny s E-PRTR činností.

4.6.3 Oxid uhličitý (CO₂)

Oxid uhličitý je emitován všude tam, kde dochází ke spalovacím procesům uhlíkatých fosilních paliv – zemního plynu, ropných produktů, uhlí, koksu. Zdrojem emisí je samozřejmě i spalování dalších paliv – biomasy, dřeva, bionafty a bioplynu.

Ohlašovací práh oxidu uhličitého pro úniky do ovzduší činí 100 000 000 kg/rok.

Oxid uhličitý byl nejběžněji ohlašovanou látkou ze skupiny skleníkových plynů. Celkové ohlášené množství bylo ze všech skleníkových plynů nejvyšší – přesahovalo 70 miliónů tun, což je dáno i vysokým ohlašovacím prahem. Ohlášené množství bylo opět nižší než v předchozím ohlašovacím roce. Úniky oxidu uhličitého pocházely, stejně jako v předchozích letech, z drtivé většiny ze spalovacích zdrojů (spalování tuhých, kapalných a plyných paliv). Dalším významným zdrojem byl sektor výroby železa a oceli, kde je primárním zdrojem úniků uhlík obsažený v koksu, užívaném ve vysokých pecích k výrobě železa. Oxid uhličitý byl ohlašován výhradně provozovnami s E-PRTR činností.

4.6.4 Skleníkové plyny – významné zdroje

Přehled původců významných množství látek zařazených do skupiny skleníkových plynů je uveden v *tabulce 25*.

Tabulka 25: Přehled největších znečišťovatelů podle jednotlivých látek zařazených do skupiny skleníkové plyny

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
Fluorid sírový (SF₆)						
26821532	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	CZ94069119	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Úniky do ovzduší	279
25702556	ČEPS, a.s.	CZ0078084E	TR Chodov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	200
49682563	ABB s.r.o.	CZ14070032	ABB s.r.o. PPMV Brno	Výroba elektrických zařízení	Úniky do ovzduší	125
Fluorované uhlovodíky (HFC)						
46904107	KAPA ZLÍN, spol. s r.o.	CZ15266242	KAPA ZLÍN, spol. s r.o.	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	1 678
26161516	Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	celulozka	Výroba papíru a výrobků z papíru	Úniky do ovzduší	962

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Úniky do ovzduší	356
25428373	Mondi Coating Štětí a.s.	CZ01160016	Mondi Coating Štětí a.s.	Výroba papíru a výrobků z papíru	Úniky do ovzduší	300
25532073	RACIOLA Uherský Brod, s.r.o.	CZ0058420E	RACIOLA-JEHLIČKA s.r.o.	Výroba potravinářských výrobků	Úniky do ovzduší	287
46995129	BOSCH DIESEL s.r.o.	CZ11396131	Bosch Diesel Jihlava, s.r.o., závod III	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	Úniky do ovzduší	281
27566005	PLAKOR CZECH s.r.o.	CZ0057273E	PLAKOR CZECH s.r.o.	Výroba pryžových a plastových výrobků	Úniky do ovzduší	267
28975031	UNITED BAKERIES a.s.	CZ0071976E	UNITED BAKERIES a.s.	Výroba potravinářských výrobků	Úniky do ovzduší	200
47675829	OKK Koksovny, a.s.	CZ78824241	Koksovna Svoboda	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	Úniky do ovzduší	189
48907171	Slovácká Fruta, a.s.	CZ14608342	Slovácká Fruta, a.s.	Výroba potravinářských výrobků	Úniky do ovzduší	164
Methan (CH₄)						
25561405	Skládka Hraničky, spol. s r.o.	CZ0017666E	Skládka Hraničky, spol. s r.o. – skládka odpadů	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Úniky do ovzduší	1 745 000
60700262	EKOR, s.r.o.	CZ0025096E	Provozovna IRZ skládka odpadu	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Úniky do ovzduší	1 004 000
27260364	NET4GAS, s.r.o.	CZ93642286	TU 29J Strážovice	Pozemní a potrubní doprava	Úniky do ovzduší	705 194
00268097	Město Přibyslav	CZ0015992E	Skládka odpadů Ronov nad Sázavou	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Úniky do ovzduší	700 000
27260364	NET4GAS, s.r.o.	CZ0023044E	Rozdělovací uzel 02 Rozvadov	Pozemní a potrubní doprava	Úniky do ovzduší	475 854
27260364	NET4GAS, s.r.o.	CZ0052053E	HPS 02 Hora Svaté Kateřiny	Pozemní a potrubní doprava	Úniky do ovzduší	266 712
27841090	Technické služby města Přerova, s.r.o.	CZ0010645E	Provozovna IRZ 01 – skládka	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Úniky do ovzduší	207 037

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/ PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
27260364	NET4GAS, s.r.o.	CZ0024047E	Rozdělovací uzel Libhošť	Pozemní a potrubní doprava	Úniky do ovzduší	181 537
27892077	RWE Gas Storage, s.r.o.	CZ13000832	Podzemní zásobník plynu Tvrdonice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	170 566
00235661	Obec Radim	CZ0000805E	OBEC RADIM	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	Úniky do ovzduší	137 400
Oxid dusný (N2O)						
26019388	BorsodChem MCHZ, s.r.o.	CZ90276630	BorsodChem MCHZ, s.r.o.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	557 889
49100262	Lovochemie, a.s.	CZ15080054	Lovochemie, a.s., Lovosice	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	452 724
27100472	KAYSER,s.r.o.	CZ92262031	KAYSER,s.r.o.	Ostatní zpracovatelský průmysl	Úniky do ovzduší	77 850
60108916	Synthesia, a.s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	Úniky do ovzduší	55 700
62741772	ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s.	CZ41646031	Rafinérie Kralupy nad Vltavou	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	Úniky do ovzduší	15 527
Oxid uhličitý (CO2)						
45274649	ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Pruněřov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	6 916 166 736
24288110	Elektrárna Počerady, a.s.	CZ44746297	Elektrárna Počerady	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	5 966 653 222
26348349	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná,právní nástupce,a.s.-zpracovatelská část	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	4 404 435 000
45274649	ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	3 503 447 292
28786009	Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	3 376 801 686
45274649	ČEZ, a. s.	CZ49480308	Elektrárny Tušimice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	2 800 536 447

IRZ – SOUHRNNÁ ZPRÁVA ZA ROK 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Úniky do ovzduší	2 738 057 000
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	Úniky do ovzduší	2 700 069 800
28800621	Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ66069097	Elektrárna Opatovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	2 379 994 000
28615425	ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.	CZ01171445	Provoz 46 – Teplárna	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	Úniky do ovzduší	2 311 247 000
Perfluorouhlovodíky (PFC)						
26821532	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	CZ94069119	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	Úniky do ovzduší	2691

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Pozn.: Údaje vycházejí z nadlimitních hlášení (ohlášené množství přesáhlo stanovený ohlašovací práh). V případě číselných údajů v řádech stovek a výše jsou data o množství znečišťujících látek zaokrouhlena na celá čísla.

4.7 Pesticidy

Pesticidy jsou chemické prostředky, které se užívají k zamezení ztrát na kulturních rostlinách, zásobách potravin i krmiv. Podle biologické účinnosti se dělí na insekticidy, herbicidy, fungicidy, rodenticidy a další. Nadměrné používání pesticidů a jiných cizorodých látek se projevuje v konečné fázi zvýšenou zátěží organismů a narušení jejich fyziologických procesů. Pesticidy se dnes používají na 95 % zemědělské půdy. Účinku pesticidních látek jsou vystaveny všechny složky biosféry – vzduch, půda, voda, ale i rostliny a živočichové. Ve vztahu k IRZ byly pesticidy vyřazeny ze seznamu látek sledovaných v přenosech v odpadech.

Do IRZ byla za rok 2012 ohlášena pouze jedna látka v únicích do vody, a to diuron v únicích do vody v množství 1,4 kg/rok. Látku ohlásila pouze jedna provozovna zabývající se činností související s odpadními vodami.

Tabulka 26: Pesticidy – přehled informací k ohlášené látce do IRZ za rok 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	KRAJ	ČINNOST (PODLE NACE KÓDU)	TYP ÚNIKU/PŘENOSU	OHLAŠOVACÍ PRÁH (kg/rok)	MNOŽSTVÍ (kg/rok)
Diuron								
49241214	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	Pardubický	Činnosti související s odpadními vodami	Úniky do vody	1	1,4

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

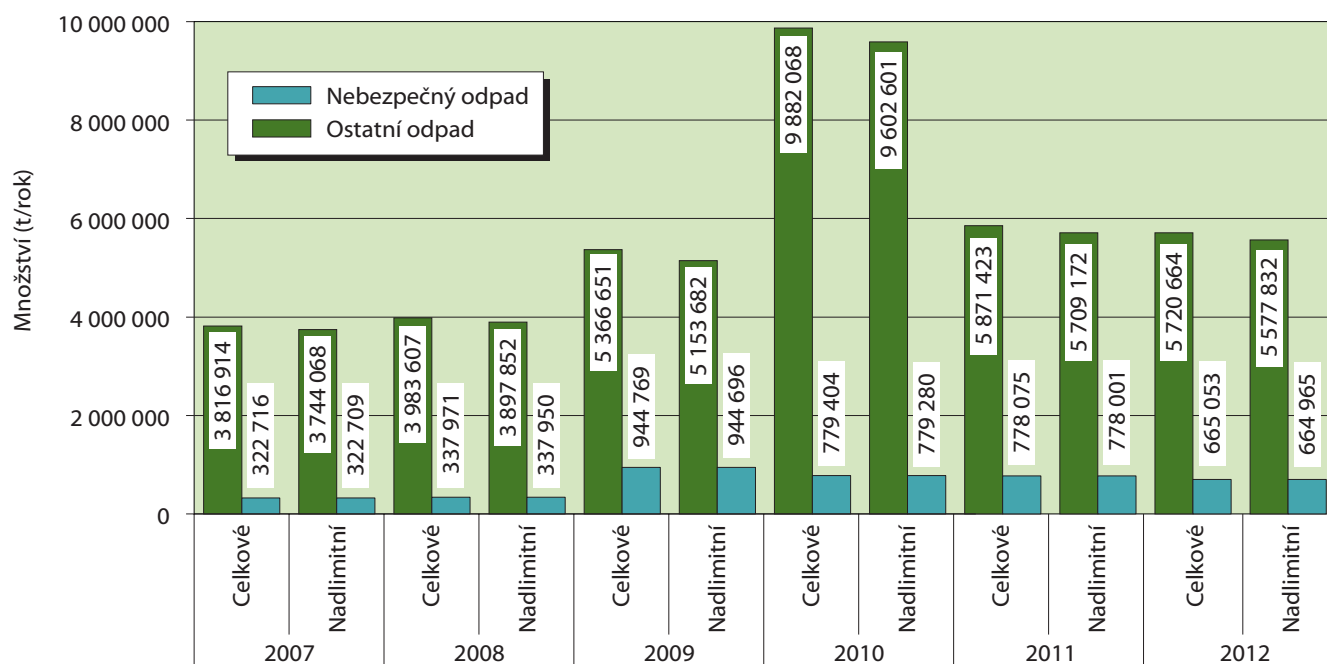
5 PŘENOSY ODPADŮ MIMO PROVOZOVNU

5.1 Souhrnné údaje o přenosech odpadů ohlášených do IRZ

V rámci integrovaného registru znečišťování jsou sledovány přenosy odpadů předávaných mimo hranice provozovny k dalšímu využití nebo odstranění. Pro potřeby IRZ jsou odpady rozděleny na dvě kategorie – ostatní odpad a nebezpečný odpad. Množství odpadů je hlášeno jako celkový součet ostatního odpadu a celkový součet nebezpečného odpadu. Každá z uvedených kategorií má stanovený vlastní ohlašovací práh, jehož překročení znamená pro provozovatele IRZ provozovny vznik ohlašovací povinnosti, podobně jako u úniků nebo přenosů znečišťujících látek. Pro ostatní odpad je stanoven ohlašovací práh na 2 000 t/rok, pro nebezpečný 2 t/rok. Mezi poskytovanými údaji je rovněž způsob nakládání s odpadem (R – využití, D – odstranění). Ostatní a nebezpečné odpady jsou v rámci IRZ sledovány od roku 2007 (na základě přijetí nařízení o E-PRTR).

V následujícím grafu 19 je znázorněn přehled množství nebezpečného a ostatního odpadu ohlášeného v letech 2007 až 2012. Jak je z grafu patrné, v průběhu pěti let, jenž jsou odpady v IRZ sledovány, mělo ohlašované množství rostoucí trend. Výrazný nárůst ohlášeného množství nastal u nebezpečného odpadu v roce 2009 a u ostatního odpadu zejména v roce 2010. Za rok 2011 došlo ke snížení ohlášeného množství, zejména u ostatního odpadu. Mírný pokles, jak u ostatního tak i u nebezpečného odpadu, byl zaznamenán i v ohlašovacím roce 2012. Po všechny ohlašované roky bylo množství ostatního odpadu podstatně vyšší než množství nebezpečného odpadu. Většina provozoven ohlašovala přenosy ostatního a nebezpečného odpadu v nadlimitním množství.

Graf 19: Celkové ohlášené množství nebezpečného a ostatního odpadu v letech 2007–2012

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2007–2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Hodnoty jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Souhrnné údaje o přenosech odpadů ohlášených do IRZ v roce 2012 jsou v tabulce 27. V ohlášeném množství převažovala kategorie ostatní odpad (5,7 mil. tun za rok), zatímco množství nebezpečného odpadu bylo výrazně méně (0,66 mil. tun za rok). Významný rozdíl byl zaznamenán u počtu ohlašujících provozoven, kde byly nepoměrně častěji ohlašovány přenosy nebezpečného odpadu. Přenosy nebezpečného odpadu mimo provozovnu ohlásilo do IRZ za rok 2012 celkem 4 101 ohlašovatelů, což je o 29 provozoven více než v předchozím ohlašovacím roce. U ostatního odpadu byl počet ohlašovatelů 995, což je naopak o 76 provozoven méně než v roce 2011.

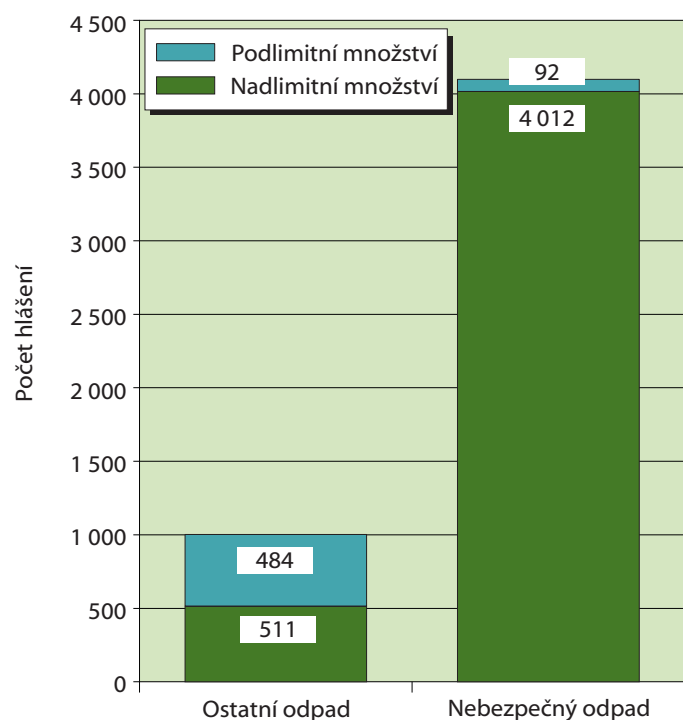
Tabulka 27: Údaje o množství odpadů ohlášené do IRZ za rok 2012

TYP ODPADU	NADLIMITNÍ HLÁŠENÍ				PODLIMITNÍ HLÁŠENÍ				CELKEM	
	MNOŽSTVÍ (t/rok)	%	POČET PROVOZOVEN	%	MNOŽSTVÍ (t/rok)	%	POČET PROVOZOVEN	%	MNOŽSTVÍ (t/rok)	POČET PROVOZOVEN
Ostatní	5 577 831,7	97,50	511	51,36	142 832,4	2,50	484	48,64	5 720 664,1	995
Nebezpečný	664 965,0	99,99	4 012	97,76	87,6	0,01	92	2,24	665 052,6	4 104

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
Poznámka: Hodnoty množství jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo

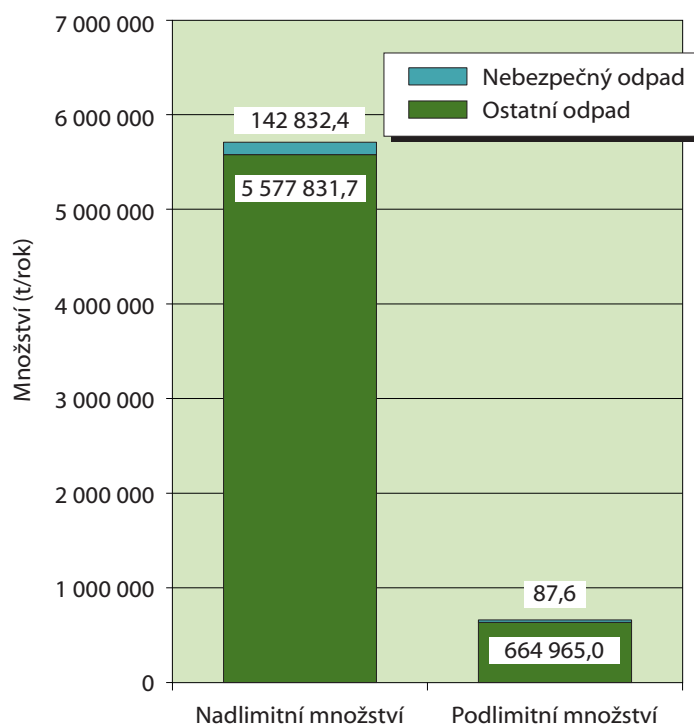
Z celkového počtu podaných hlášení o přenosech nebezpečného odpadu tvořila nadlimitní hlášení 98 %. Opačná situace nastala u vyhodnocení podlimitních hlášení u přenosů ostatního odpadu, kdy podlimitní hlášení (484) tvořila z celkového počtu hlášení 49 %. Počet podlimitních hlášení (92) podaných v kategorii přenosů nebezpečného odpadu byl v porovnání s počtem nadlimitních hlášení této kategorie zanedbatelný (viz graf 20). Co se týče ohlášeného množství odpadu, jak je patrné z grafu 21, u obou kategorií tvořila nadlimitní hlášení více než 90 %.

Graf 20: Počet hlášení o množství odpadu podle kategorie odpadu a dosažení ohlašovacího prahu

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Graf 21: Ohlášené množství odpadu podle kategorie odpadu a dosažení ohlašovacího prahu

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
Poznámka: Hodnoty jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Rozdíl mezi oběma kategoriemi byl také ve způsobu nakládání s odpadem. U sledovaných kategorií byly odpady předávány jak k využití, tak k odstranění. Ostatní odpad byl ve většině případů předáván k využití (přes 63 % celkového ohlášeného množství ostatního odpadu), zatímco u nebezpečného odpadu výrazně převládalo jeho odstranění (téměř 71 %).

Tabulka 28: Způsob nakládání s odpadem podle hlášení do IRZ za rok 2012

TYP ODPADU	ZPŮSOB NAKLÁDÁNÍ S ODPADEM	MNOŽSTVÍ (t/rok)			PODÍL NA CELKOVÉM MNOŽSTVÍ (%)	
		NADLIMITNÍ HLÁŠENÍ	PODLIMITNÍ HLÁŠENÍ	CELKEM	NADLIMITNÍ HLÁŠENÍ	PODLIMITNÍ HLÁŠENÍ
Ostatní odpad	Předán k využití (R)	3 592 856,2	73 485,4	3 666 341,6	62,8	1,28
	Předán k odstranění (D)	1 984 975,5	69 347,0	2 054 322,5	34,69	1,21
Nebezpečný odpad	Předán k využití (R)	193 101,9	20,7	193 122,6	29,03	0,003
	Předán k odstranění (D)	471 863,1	66,9	471 930,0	70,95	0,01

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo

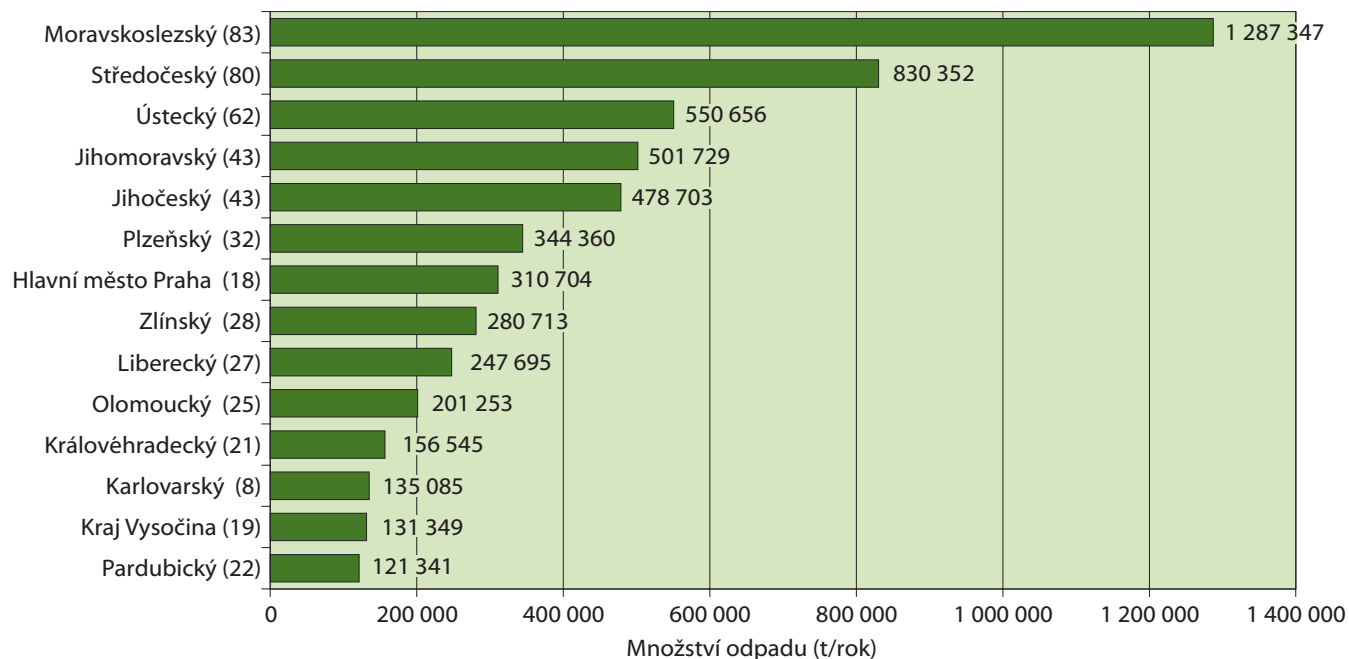
5.2 Provozovny ohlašující přenosy odpadů v jednotlivých krajích ČR

Množství odpadů vztažené ke krajům, ve kterých se provozovny IRZ nachází, znázorňuje *graf 22* a *graf 23* (zohledněna pouze nadlimitní hlášení). Nejvyšší množství ostatního odpadu bylo ohlášené 83 provozovnami z Moravskoslezského kraje (přes 1 mil. tun), obdobně jako v předchozím ohlašovacím roce. Z hlediska počtu ohlašujících provozoven byl, stejně jako v předcházejících letech, výrazně zastoupený Středočeský a Ústecký kraj. Oproti předchozímu roku nastala změna u nejnižšího ohlášeného množství, které ohlásil Pardubický kraj, nicméně prvenství, co do nejnižšího počtu ohlašujících provozoven, zůstalo Karlovarskému kraji (8).

V případě přenosů nebezpečného odpadu dominoval, co do počtu provozoven, Středočeský kraj (500), ale nejvyšší množství přenosů nebezpečného odpadu bylo ohlášeno v Moravskoslezském kraji. U nebezpečného odpadu vynikaly, z hlediska četnosti, ještě kraje Moravskoslezský (391) a Ústecký (363). Nejnižším počtem provozoven (85) a nejmenším ohlášeným množstvím (5 261 t) byl zastoupen Karlovarský kraj. Z hlediska ohlášeného množství patřila druhá a třetí pozice Středočeskému a Ústeckému kraji.

U nebezpečného odpadu byl v porovnání s ostatním odpadem u všech krajů vyšší počet provozoven ohlašujících tento typ přenosu odpadu. V některých případech byl zaznamenán výrazný rozdíl – například v Středočeském kraji činil až 421 provozoven, v Moravskoslezském kraji činil 293 provozoven a v Ústeckém kraji 302 provozoven. V *tabulce 29* jsou uvedeni nejvýznamnější producenti odpadu v jednotlivých krajích ČR.

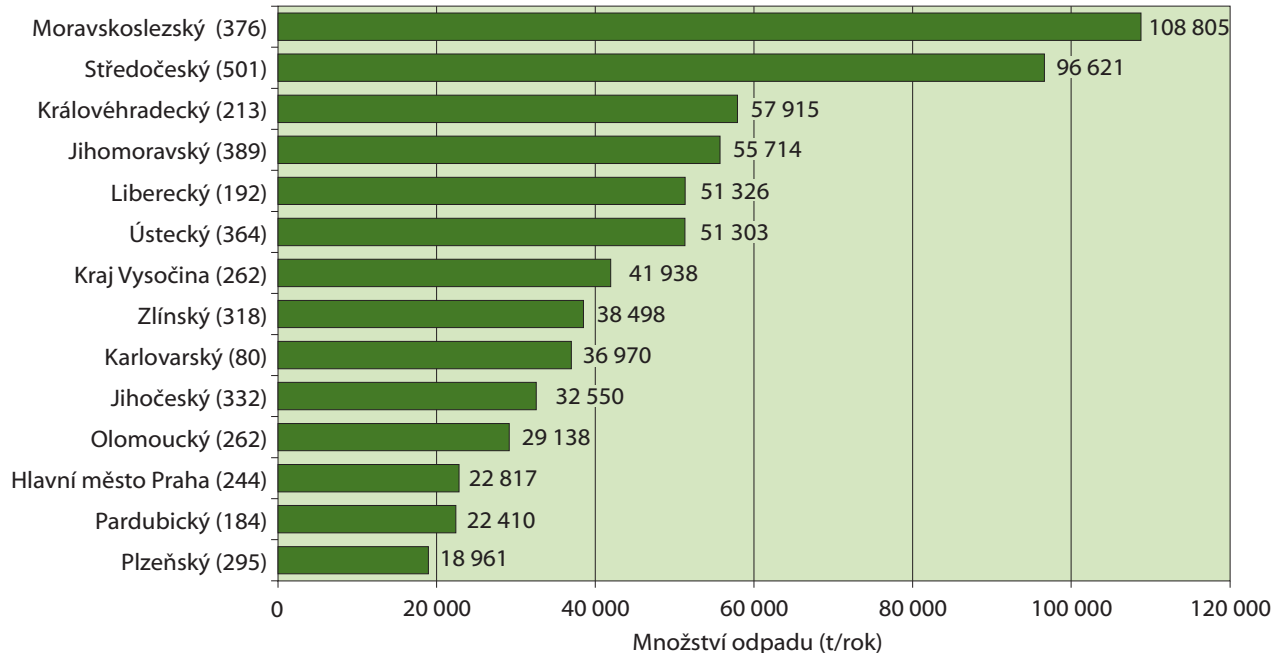
Graf 22: Množství ostatního odpadu ohlášené do IRZ za rok 2012 podle krajů ČR

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Hodnoty zaokrouhleny na celé tuny; v závorce u názvu kraje uveden počet provozoven, které údaj ohlásily; pouze nadlimitní údaje.

Graf 23: Množství nebezpečného odpadu ohlášené do IRZ za rok 2012 podle krajů ČR

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Hodnoty zaokrouhleny na celé tuny; v závorce u názvu kraje uveden počet provozoven, které údaj ohlásily; pouze nadlimitní údaje.

Tabulka 29: Nejvýznamnější producenti odpadu v jednotlivých krajích ČR podle hlášení do IRZ za rok 2012

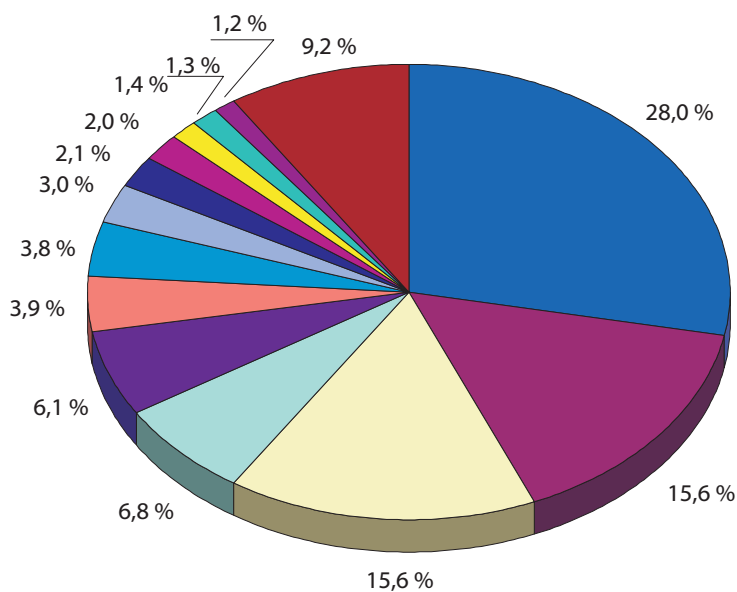
KRAJ	OSTATNÍ ODPAD		NEBEZPEČNÝ ODPAD	
	SUBJEKT	MNOŽSTVÍ (t/rok)	SUBJEKT	MNOŽSTVÍ (t/rok)
Hlavní město Praha	Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	83 544,0	Pražské služby, a.s.	6 013,5
Jihočeský	DIWENDYS s.r.o.	50 563,9	AMTEK PRECISION ENGINEERING CZECH REPUBLIC s.r.o.	4 400,5
Jihomoravský	REMET, spol. s r.o.	92 305,8	REMET, spol. s r.o.	14 235,2
Karlovarský	AUTO MAKAR s.r.o.	101 069,0	AMATI – Denak, s.r.o.	31 912,0
Královéhradecký	KOVOŠROT GROUP CZ a.s.	32 870,0	GUMOTEX, akciová společnost	23 232,0
Liberecký	KOVOŠROT GROUP CZ a.s.	81 094,6	Marius Pedersen a.s.	6 364,3
Moravskoslezský	Dalkia Česká republika, a.s.	126 097,8	ArcelorMittal Ostrava a.s.	21 799,3
Olomoucký	Dalkia Česká republika, a.s.	28 234,0	SITA CZ a.s.	7 000,0
Pardubický	ecorec Česko s.r.o.	21 601,2	VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	2 949,6
Plzeňský	Plzeňská teplárenská, a.s.	96 008,3	SITA CZ a.s.	2 149,0
Středočeský	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	229 796,6	ŠKODA AUTO a.s.	13 516,4
Ústecký	KOVOŠROT GROUP CZ a.s.	126 353,0	Constellium Extrusions Děčín s.r.o.	3 132,2
Vysočina	ŽĐAS, a.s.	22 891,9	MOTORPAL, a.s.	14 321,3
Zlínský	KOVOSTEEL Recycling, s.r.o.	54 825,0	OBZOR, výrobní družstvo Zlín	6 940,0

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Z hlediska ekonomické činnosti se situace oproti předchozímu roku změnila. Za ohlašovací rok 2011 byly, co se týče ohlašování produkce ostatního odpadu, nejvíce zastoupeny provozovny zabývající se výrobou kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (32 %). V ohlašovací roce 2012 byly zastoupeny pouze 4%. Naproti tomu odstraňování a úpravou odpadů se v roce 2011 zabývalo 16 % provozoven ohlašujících ostatní odpad a 21 % provozoven ohlašujících nebezpečný odpad. V roce 2012 byly tyto provozovny nejvíce zastoupenou skupinou provozoven (28 %) při ohlašování ostatního odpadu a druhou nejčastěji zastoupenou skupinou (14 %) při ohlašování nebezpečného odpadu. U nebezpečného odpadu byly, stejně jako v předchozím roce, nejčastěji zastoupeny provozovny zabývající se výrobou základních kovů, hutním zpracováním kovů a slévárnictvím (19%) (viz graf 24 a graf 25).

Graf 24: Podíly činností ohlašujících provozoven na množství ostatního odpadu ohlášeného do IRZ za rok 2012

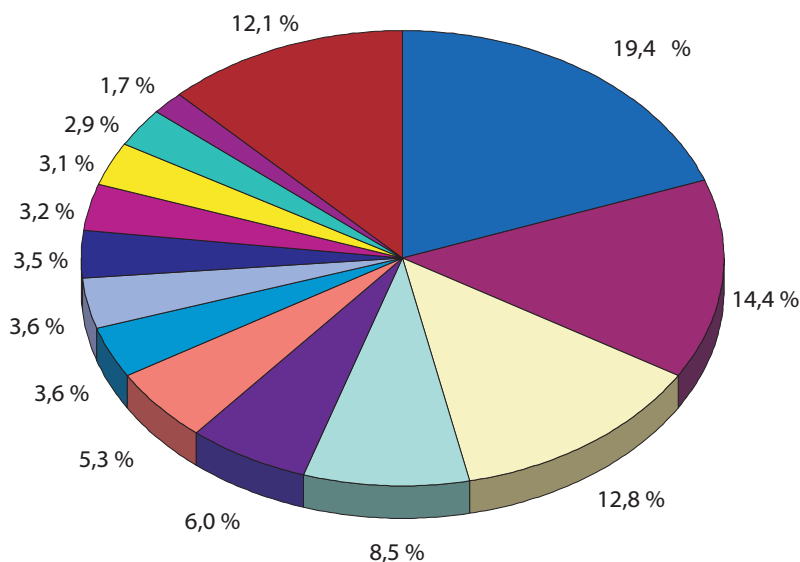

- Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití
- Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství
- Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu
- Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívesů a návěsů
- Činnosti související s odpadními vodami
- Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
- Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
- Shromažďování, úprava a rozvod vody
- Výroba papíru a výrobků z papíru
- Specializované stavební činnosti
- Výroba strojů a zařízení j. n.
- Výroba potravinářských výrobků
- Inženýrské stavitelství
- Ostatní NACE činnosti

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Mezi „Ostatní NACE činnosti“ byly sloučeny činnosti, které nedosáhly ohlášeného množství 60 000 tun/rok.

Graf 25: Podíly činností ohlašujících provozoven na množství nebezpečného odpadu ohlášeného do IRZ za rok 2012

- Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství
- Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití
- Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívesů a návěsů
- Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
- Ostatní zpracovatelský průmysl
- Výroba pryžových a plastových výrobků
- Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti
- Výroba chemických látek a chemických přípravků
- Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
- Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu
- Výroba elektrických zařízení
- Výroba strojů a zařízení j. n.
- Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel
- Ostatní NACE činnosti

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Mezi „Ostatní NACE činnosti“ byly sloučeny činnosti, které nedosáhly ohlášeného množství 11 000 tun/rok.

V následujících tabulkách 30 a 31 je uveden přehled činností provozoven ohlašujících množství ostatních a nebezpečných odpadů podle přílohy I nařízení o E-PRTR. Přenosy ostatního odpadu ohlásilo za rok 2012 do IRZ 270 provozoven s E-PRTR činností v množství přes 3 mil. tun. Nebezpečný odpad ohlásilo celkem 563 provozoven s E-PRTR činností v celkovém množství 355 tis. tun. U obou hodnocených kategorií byly nejčteněji zastoupeny provozovny z odvětví výroby a zpracování kovů, které ohlásily i nejvyšší množství ostatního i nebezpečného odpadu. U ostatního odpadu bylo nejvyšší množství ohlášeno za provozovny z odvětví energetiky. Jak je z grafu 26 patrné, podíl E-PRTR provozoven na celkovém ohlášeném množství nebezpečného i ostatního odpadu byl přes 53 %.

Tabulka 30: Přehled činností provozoven ohlašujících množství ostatních odpadů podle přílohy I nařízení o E-PRTR

ODVĚTVÍ ČINNOSTI E-PRTR	MNOŽSTVÍ (t/rok)	POČET PROVOZOVEN
1. Odvětví energetiky	894 440,9	30
2. Výroba a zpracování kovů	1 021 383,1	79
3. Zpracování nerostů	119 507,3	20
4. Chemický průmysl	96 475,3	27
5. Nakládání s odpady a odpadními vodami	597 842,9	57
6. Výroba a zpracování papíru a dřeva	56 260,4	9
7. Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	17 485,7	6
8. Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů	58 295,8	25
9. Ostatní činnosti	216 906,8	17
Celkem	3 078 598,3	270

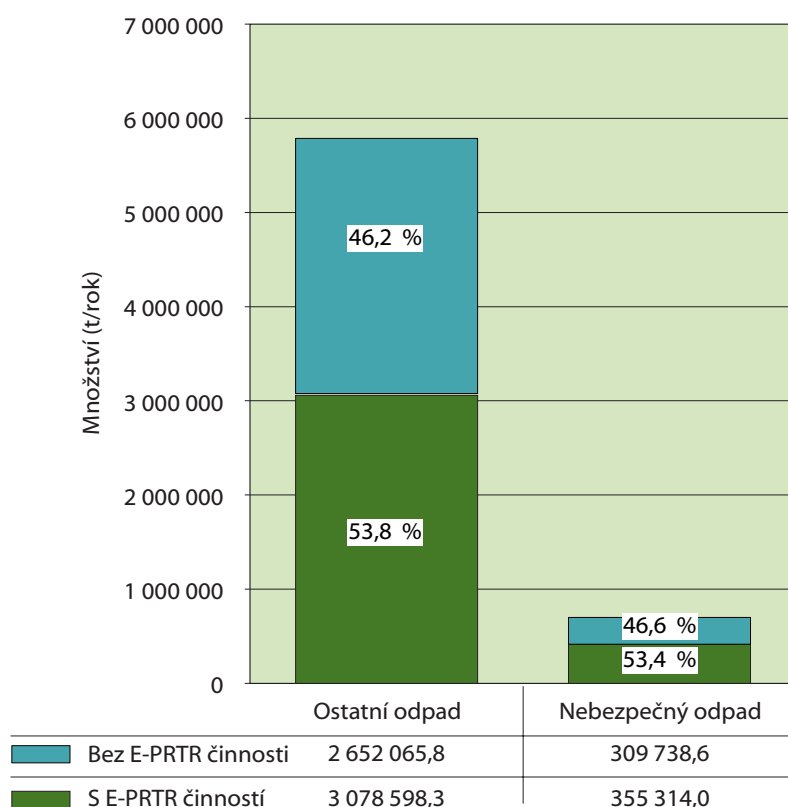
Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Tabulka 31: Přehled činností provozoven ohlašujících množství nebezpečných odpadů podle přílohy I nařízení o E-PRTR

ODVĚTVÍ ČINNOSTI E-PRTR	MNOŽSTVÍ (t/rok)	POČET PROVOZOVEN
1. Odvětví energetiky	17 810,1	52
2. Výroba a zpracování kovů	168 788,6	174
3. Zpracování nerostů	11 270,5	58
4. Chemický průmysl	52 182,3	91
5. Nakládání s odpady a odpadními vodami	71 877,2	78
6. Výroba a zpracování papíru a dřeva	649,7	16
7. Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	77,0	12
8. Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů	2 332,8	41
9. Ostatní činnosti	30 325,9	41
Celkem	355 314,0	563

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Graf 26: Podíl ohlášeného množství nebezpečných a ostatních odpadů E-PRTR provozovny na celkovém ohlášeném množství

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo

5.3 Provozovatelé podle množství přenosů odpadů

Přehled provozovatelů, kteří ohlásili do IRZ největší množství odpadu, je v *tabulce 32* (ostatní odpad) a *tabulce 33* (nebezpečný odpad). Mezi nejvýznamnější původce bylo vybráno 10 provozoven, které vyprodukovaly největší množství odpadu v roce 2012. Od roku 2009 je pozice největšího producenta ostatních odpadů každý rok obsazena jinou společností. Zaměření nejvýznamnějších původců ostatního odpadu v rámci IRZ, z hlediska jejich činnosti, bylo různorodé (*viz tabulka 32*). Množství ostatního odpadu největších původců se pohybovalo nad hranicí 80 tis. tun za rok, s maximem přes 200 tis. tun.

Mezi deset nejvýznamnějších producentů nebezpečného odpadu patřily provozovny různého zaměření (*viz tabulka 33*). Situace ohledně největšího producenta byla obdobná i u nebezpečného odpadu. Množství nebezpečného odpadu ohlášeného největším producentem v příslušném ohlašovací roce se meziročně v posledních čtyřech letech snížilo. Největší původci odpadu ohlašovali množství nebezpečného odpadu nad hranicí 7 tis. tun, a které nepřesáhlo hranici 32 tis. tun.

Tabulka 32: Největší producenti ostatního odpadu podle hlášení do IRZ za rok 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST	MNOŽSTVÍ (t/rok)
26735865	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ84874607	ELEKTRÁRNA Kladno	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	229 796,6
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	137 523,5
28674286	KOVOŠROT GROUP CZ a.s.	CZ0009473E	KOVOŠROT GROUP CZ a.s., provoz Děčín, Papírnická	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	126 353,0
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ51473353	Elektrárna Třebovice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	126 097,8
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	109 239,6
26390931	AUTO MAKAR s.r.o.	CZ01160753	AUTO MAKAR s.r.o.	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	101 069,0
49790480	Plzeňská teplárenská, a.s.	CZ56736663	Centrální zdroj tepla	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	96 008,3
00207675	REMET, spol. s r.o.	CZ34218886	REMET, spol. s r.o.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	92 305,8
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	86 046,5
46347542	MORAVOSTAV Brno, a.s. stavební společnost	CZ01159070	MORAVOSTAV Brno, a.s. stavební společnost	Specializované stavební činnosti	86 043,6

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Tabulka 33: Největší producenti nebezpečného odpadu podle hlášení do IRZ za rok 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST	MNOŽSTVÍ (t/rok)
18248586	AMATI – Denak, s.r.o.	CZ84234253	AMATI – Denak s.r.o., závod 1 Kraslice	Ostatní zpracovatelský průmysl	31 912,0
16355407	GUMOTEX, akciová společnost	CZ30098686	GUMOTEX, akciová společnost – odštěpný závod TANEX, PLASTY	Výroba pryžových a plastových výrobků	23 232,0
64789730	Agrodruštvo Lhota pod Libčany	CZ01138027	Lhota pod Libčany	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	22 552,0
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	21 799,3
27622819	MOTORPAL, a.s.	CZ97660341	MOTORPAL, a.s., Jihlava, závod 01 Jihlava	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	14 321,3
00207675	REMET, spol. s r.o.	CZ34218886	REMET, spol. s r.o.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	14 235,2
00177041	ŠKODA AUTO a.s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	13 516,4

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST	MNOŽSTVÍ (t/rok)
18050646	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	CZ29145586	Provozovna Třinec	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	9 522,2
60713470	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost; Zkratka: SAKO Brno, a.s.	CZ86471652	Spalovna směsného komunálního odpadu	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	7 782,9
25783947	ALUHUT a.s.	CZ54166486	ALUHUT a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	7 321,0

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

5.4 Přenos odpadů do zahraničí

V roce 2012 bylo do IRZ ohlášeno třinácti provozovny (*tabulka 34*) celkové množství nebezpečného odpadu předaného do zahraničí ve výši 13 013 tun. V porovnání s předchozími roky došlo v roce 2012 ke snížení počtu ohlašovatelů (o 17), kteří předávali odpad do zahraničí, nicméně došlo ke zvýšení předaného odpadu o necelých 2 000 tun. Jako země určení bylo ve většině případů uváděno Německo, ve dvou případech Rakousko a jednou Belgie a Slovensko.

Tabulka 34: Množství nebezpečného odpadu předaného provozovateli do zahraničí podle hlášení do IRZ za rok 2012

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	MNOŽSTVÍ (t/rok)	STÁT, KAM BYL ODPAD PŘEDÁN
47676566	MetalPlast Lipník n. B. a.s.	CZ0033964E	MetalPlast Lipník n. B. a.s.	53,8	Německo
27480143	IBS Scherer Czech s.r.o.	CZ0068744E	Sklad ropných látek a odpadů	166,5	Německo
60319194	Lena Chemical s.r.o.	CZ0071765E	Lena Chemical s.r.o.	37,1	Slovensko
43774750	DONAUCHEM s.r.o.	CZ0078403E	DONAUCHEM s.r.o.	176	Rakousko
27170284	ECO – RETEL s.r.o.	CZ01152756	ECO-RETEL s.r.o.	145,2	Německo
26785323	Teva Czech Industries s.r.o.	CZ15242054	Teva Czech Industries s.r.o.	2286,9	Německo
27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	CZ17537275	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	6117,8	Belgie
45147868	SAFINA, a.s.	CZ18381586	SAFINA, a.s.	388,9	Německo
49810146	OEZ s.r.o.	CZ19468341	OEZ s.r.o.	54,5	Německo
18380654	Constellium Extrusions Děčín s.r.o.	CZ29824308	Constellium Děčín Extrusions s.r.o.	3132,2	Německo
28361806	Oleochem, a.s.	CZ37458330	Oleochem, a.s.	9,7	Německo
25608738	TK GALVANOSERVIS s.r.o.	CZ67511575	TK GALVANOSERVIS s.r.o.	70,2	Německo
47676621	ZinkPower Ostrava a.s.	CZ84357330	ZinkPower Ostrava	374,4	Rakousko
Celkové množství nebezpečného odpadu v t/rok předané do zahraničí				13 013,2	

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).
Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

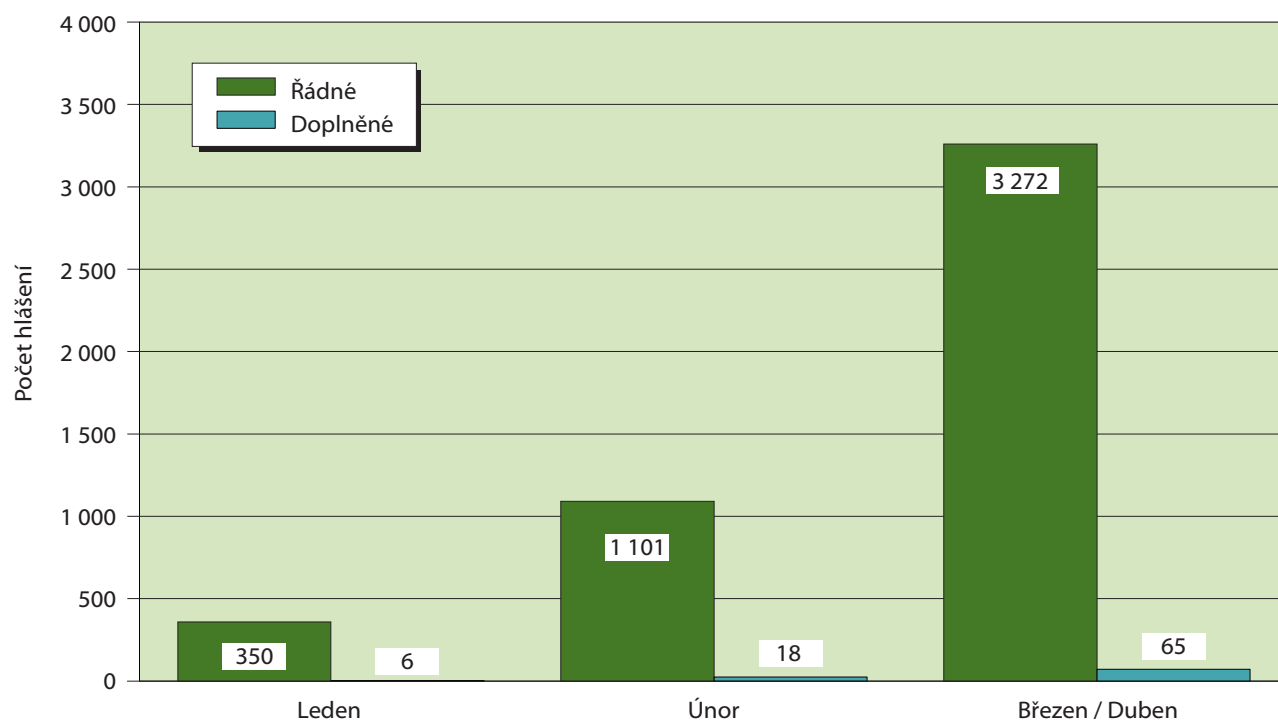
6 ZHODNOCENÍ OHLAŠOVÁNÍ ÚDAJŮ DO IRZ ZA ROK 2012

Podání hlášení do ISPOP musí být učiněno v souladu s § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a s § 4 odst. 3 zákona č. 25/2008 Sb., v platném znění, a to elektronicky v platném datovém standardu vyhlášeném Ministerstvem životního prostředí. Hlášení mohou podat pouze registrovaní uživatelé. Ohlašovací povinnost do IRZ můžou provozovatelé plnit prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP), nebo prostřednictvím speciální datové schránky MŽP s názvem „ISPOP (Ministerstvo životního prostředí)“.

Ohlašovací proces do IRZ je primárně realizován elektronickou cestou prostřednictvím ISPOP. Provozovatelé mají ve svých uživatelských účtech k dispozici PDF formulář, jehož použití zaručuje dodržení platného datového standardu. Ke dni 2. 4. 2013 bylo za rok 2012 do systému ISPOP přijato celkem 5 168 hlášení za IRZ provozovny. Nejvíce hlášení (4 937) z celkového počtu došlých hlášení do ISPOP bylo po formální stránce v pořádku a došlo k jejich autorizaci ze strany ohlašovatelů. U 125 hlášení se po 2. dubnu čekalo na zaslání autorizačního formuláře (všichni byli vyzváni k autorizaci). 102 hlášení systém zhodnotil jako nezpracovatelné, tudíž jim nebyla přidělena evidenční čísla a nebyla zařazena do seznamu hlášení k ověření. 4 hlášení byla odložena, neboť se jednalo o hlášení, která neměla být podána (zpravidla se jednalo o případ změny provozovatele provozovny, tedy o chybné podání hlášení pod subjektem bývalého provozovatele).

Graf 27 znázorňuje distribuci hlášení do IRZ v období 1. 1. 2013–31. 3. 2013. Zákonný termín pro podání hlášení do IRZ za ohlašovací rok 2012 byl k 31. 3. 2013, nicméně v případě, že tento termín připadá na dny pracovního klidu či svátek, pak, dle správního řádu, je posledním dnem ohlašovacího období nejbližší příští pracovní den. V ohlašovacím období 2013 byl proto zákonný termín stanoven na 2. 4. 2013. Nejvyšší četnost podaných hlášení za celé sledované období spadá do ohlašovacího období (leden – březen) s maximem v březnu 2013. Po ohlašovacím termínu je počet nízký, ale hlášení jsou podávána v podstatě po celý rok. Důvodem jsou opravy a/nebo splnění ohlašovací povinnosti, pokud ji ohlašovatelé zanedbali. Opravy jsou nejčastěji zasílány na základě výzvy ze strany ČIŽP nebo CENIA. V některých případech zasílají opravy sami ohlašovatelé.

Graf 27: Rozložení přijatých hlášení do IRZ za ohlašovací rok 2011 v období leden až březen 2012

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2012 (data platná k 30. 6. 2013).

Poznámka: Graf zobrazuje v souladu se správním řádem podaná hlášení (hlášení, která splňují datový standard a byla autorizována). Nejzazší termín plnění ohlašovací povinnosti v ohlašovacím období 2013 byl 2. 4. 2013.

DŮLEŽITÉ POJMY

Aarhuská úmluva	Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí uzavřená v Aarhusu, Dánsko, 25. června 1998.
Emise	Přímé nebo nepřímé vypouštění látek, šíření vibrací a vyzářování hluku, tepla nebo jiných forem neionizujícího záření ze zařízení do životního prostředí.
Evropská agentura pro životní prostředí	Evropská agentura pro životní prostředí (European Environment Agency – EEA) byla založena Nařízením EEC č. 1210/1990 ve znění Nařízení EEC č. 933/1990. EEA zahájila činnost v roce 1994. Cílem činnosti EEA je podpora udržitelného rozvoje a pomoc v dosahování zlepšení evropského životního prostředí.
Evropský registr emisí znečišťujících látek	Evropský registr emisí znečišťujících látek (European Pollutant Emission Register – EPER) založený Rozhodnutím Komise ze 17. července 2000 (2000/479/EC) o vytvoření Evropského registru emisí znečišťujících látek podle článku 15 směrnice Rady 96/61/ES o integrované prevenci a kontrole znečišťování (směrnice o integrované prevenci).
Evropský registr přenosů a úniků znečišťujících látek	Evropský registr přenosů a úniků znečišťujících látek (European Pollutant Releases and Transfer Register – E-PRTR) založený Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006.
Expertní odhad	Zjištění hodnoty emisí a přenosů na základě obecnějších údajů získaných ze stejných či podobných zařízení, technických a technologických jednotek nebo technologií. Tato metoda zjišťování využívá emisní faktory nebo referenční emisní faktory.
Integrovaný registr znečišťování životního prostředí	Integrovaný registr znečišťování životního prostředí (IRZ) je veřejně přístupný informační systém úniků a přenosů znečišťujících látek veřejné správy.
Integrovaný systém plnění ohlašovací povinností	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) je informační systém veřejné správy, který zajišťuje příjem, zpracování a distribuci vybraných hlášení z oblastí životního prostředí v elektronické podobě.
Kód NACE	Statistická klasifikace ekonomických činností (Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes) používaná v rámci EU.
Látka	Jakýkoliv chemický prvek nebo jejich sloučeniny s výjimkou radioaktivních látek.
Lokalita	Geografické umístění provozovny.
Měření	Zjištění hodnoty emisí a přenosů přímým monitorováním emisního procesu.
Nebezpečný odpad	Jakákoliv látka nebo předmět podle definice v čl. 3 odst. 2 směrnice 2008/98/ES.
Odpad	Jakákoliv látka nebo předmět podle definice v čl. 3 odst. 1 směrnice 2008/98/ES.
Odpadní vody	Městské odpadní vody, splašky a průmyslové odpadní vody podle definice v čl. 2 bodech 1, 2 a 3 směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod a jakékoliv jiné použité vody podléhající z důvodu obsažených látek nebo předmětů regulaci na základě právních předpisů Společenství.
Ohlašovací práh	Množství znečišťující látky v únicích nebo přenosech nebo odpadů z provozovny za jeden kalendářní rok stanovené v příslušných právních předpisech.
Ohlašovací rok	Kalendářní rok, za který musí být shromážděny údaje o únicích a přenosech.
Provozovatel	Jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která provozovnu provozuje nebo řídí.
Provozovna	Soubor stacionárních technických jednotek provozovaných jedním provozovatelem v jedné lokalitě.
Protokol o PRTR	Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek k Aarhuské úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí přijatý na 5. ministerské konferenci „Životní prostředí pro Evropu“ v Kyjevě. Protokol vstoupil v platnost v roce 2009.

Přenos (mimo lokalitu)	Přesun znečišťujících látek v odpadech nebo odpadů určených k odstranění nebo využití mimo hranice provozovny a znečišťujících látek v odpadních vodách určených k čištění mimo hranice provozovny.
Registr úniků a přenosů znečišťujících látek	Registr úniků a přenosů znečišťujících látek (Pollutant Release and Transfer Register – PRTR) je seznam nebo databáze úniků a přenosů potenciálně škodlivých látek z různých zdrojů. PRTR zahrnuje informace o únicích látek do ovzduší, vody a půdy, stejně jako o přenosech látek v odpadních vodách, v odpadech nebo odpadů ke zpracování nebo odstranění. Úniky (přenosy) látek jsou spojeny přímo s konkrétní provozovnou.
Rozptýlené zdroje	Mnoho menších nebo roztroušených zdrojů, ze kterých mohou unikat znečišťující látky do půdy, ovzduší nebo vody, jejichž společný dopad na tyto složky může být významný a u kterých není praktické shromažďovat hlášení z každého jednotlivého zdroje zvlášť.
Směrnice o integrované prevenci	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008, o integrované prevenci a omezování znečištění.
Směrnice o průmyslových emisích	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010, o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění).
Únik	Jakékoli zavedení znečišťujících látek do životního prostředí v důsledku jakékoli lidské činnosti, ať už úmyslné nebo havarijní, pravidelné nebo nepravidelné, včetně rozlití, emitování, vypuštění, injektáže, odstraňování nebo skládkování, nebo prostřednictvím kanalizačních systémů bez konečného čištění odpadních vod.
Výpočet	Zjištění hodnoty emisí a přenosů pomocí výpočtu na základě konkrétních údajů. Výpočet je nutno provádět na základě hmotnostní bilance nebo s využitím emisních faktorů platných pro zařízení. Musí být započítán jakýkoli vznik nebo zánik látky v rámci hmotnostní bilance.
Zařízení	Stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dané lokalitě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.
Zákon o integrované prevenci	Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.
Znečištění	Lidskou činností přímo či nepřímo způsobené vniknutí látek, vibrací, hluku, tepla nebo jiných forem neionizujícího záření do ovzduší, vody nebo půdy, které může být škodlivé pro zdraví člověka nebo zvířat nebo může nepříznivě ovlivnit kvalitu životního prostředí nebo může vést ke škodám na hmotném majetku nebo může omezit či zabránit využívání hodnot životního prostředí, které jsou chráněny zvláštními právními předpisy.
Znečišťující látka	Látka nebo skupina látek, které mohou být škodlivé pro životní prostředí nebo lidské zdraví z důvodu svých vlastností a úniku do životního prostředí.

POUŽITÉ ZKRATKY

OBECNÉ ZKRATKY	VÝZNAM
C	Výpočet
CAS	Chemical Abstract Service
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CZ NACE	Klasifikace ekonomických činností dle Českého statistického úřadu
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
E	Odhad
EC	Evropská komise
EEA	Evropská agentura životního prostředí
EHK OSN	Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů
EPER	Evropský registr emisí znečišťujících látek
E-PRTR	Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek
EU	Evropská unie
IČ	Identifikační číslo (organizace)
IČP	Identifikační číslo provozovny
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění
IRZ	Integrovaný registr znečišťování (životního prostředí)
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
JISŽP	Jednotný informační systém o životním prostředí
M	Měření
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NACE	Klasifikace ekonomických aktivit
NO	Nebezpečný odpad
NOSE	Nomenklatura zdrojů emisí
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OO	Ostatní odpad
PRTR	Registr úniků a přenosů znečišťujících látek
Sb.	Sbírka zákonů
Sb.m.s.	Sbírka mezinárodních smluv

CHEMICKÉ ZKRATKY	VÝZNAM
AOX	Adsorbovatelné halogenované organické sloučeniny
BTEX	Souhrnný parametr pro benzen, toluen, ethylbenzen a xylen
CFC	Chlorofluorovodíky
DCE	1,2 dichlorethan
DCM	Dichlormethan
DDT	Dichlordifenyltrichlorethan
DEHP	Di-(2-ethylhexyl)ftalát
HCB	Hexachlorbenzen
HCBD	Hexachlorbutadien
HCFC	Hydrochlorofluorovodíky
HCH	Hexachlorcyclohexan
HFC	Fluorované uhlovodíky
NM VOC	Nemethanové těkavé organické sloučeniny
PAU	Polycyklické aromatické uhlovodíky
PBDE	Polybromované difenylethery
PCB	Polychlorované bifenyly
PCDD	Polychlorované dibenzodioxiny
PCDF	Polychlorované dibenzofurany
PCP	Pentachlorfenol
PER	Tetrachlorethylen
PM ₁₀	Označení frakce polévatého prachu s velikostí částic pod 10 µm
POP	Perzistentní organický polutant
TCB	Trichlorbenzeny
TCDD	2,3,7,8 – tetrachlordibenzodioxin
TCM	Tetrachlormethan
TEQ	Toxický ekvivalent (vyjádřený v ekvivalentech toxicity 2,3,7,8-tetrachlordibenzodioxinu)
TOC	Celkový organický uhlík
TZL	Tuhé znečišťující látky
VOC	Těkavé organické sloučeniny

POUŽITÉ PRAMENY

Právní předpisy ČR

Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, v platném znění.

Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, v platném znění.

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 108/2009 Sb.m.s., o sjednání Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek.

Právní předpisy Evropské unie

Rozhodnutí Rady 2006/61/ES ze dne 2. prosince 2005 o uzavření Protokolu EHK OSN o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek jménem Evropského společenství.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES.

Mezinárodní úmluvy

Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention). Aarhus, Denmark, 25. 6. 1998.

Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers. Fifth „Environment for Europe“ Ministerial Conference, Kiev, 21–23 May 2003.

Další zdroje

Kolektiv autorů: *Integrovaný registr znečišťování – Příručka pro ohlašování*. MŽP ČR, Praha, 2013. ISBN 978-80-7212-596-8.

Kolektiv autorů: *Integrovaný registr znečišťování – Souhrnná zpráva za rok 2009*. MŽP ČR, Praha, 2010.

Kolektiv autorů: *Integrovaný registr znečišťování – Souhrnná zpráva za rok 2010*. MŽP ČR, Praha, 2011.

United Nations Economic Commission for Europe: *Guidance on Implementation of the Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers*, New York and Geneva, 2007.

Ministerstvo životního prostředí: *Návod k implementaci Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek*. MŽP, Praha, 2008.

European Commission: *Guidance Document for the implementation of the European PRTR*. Brussels, November 2006.

Internet

Integrovaný registr znečišťování – <http://www.irz.cz/>.

Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek – <http://prtr.ec.europa.eu/>.

Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek – <http://www.unece.org/env/pp/prtr.htm>.

Národní geoportál INSPIRE – <http://geoportal.gov.cz/web/guest/home>.

Souhrnná zpráva o IRZ za rok 2012

Vydalo Ministerstvo životního prostředí, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, v roce 2014.

<http://www.mzp.cz>

Publikace neprošla jazykovou korekturou.

© Ministerstvo životního prostředí, 2014

ISBN 978-80-7212-598-2